

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

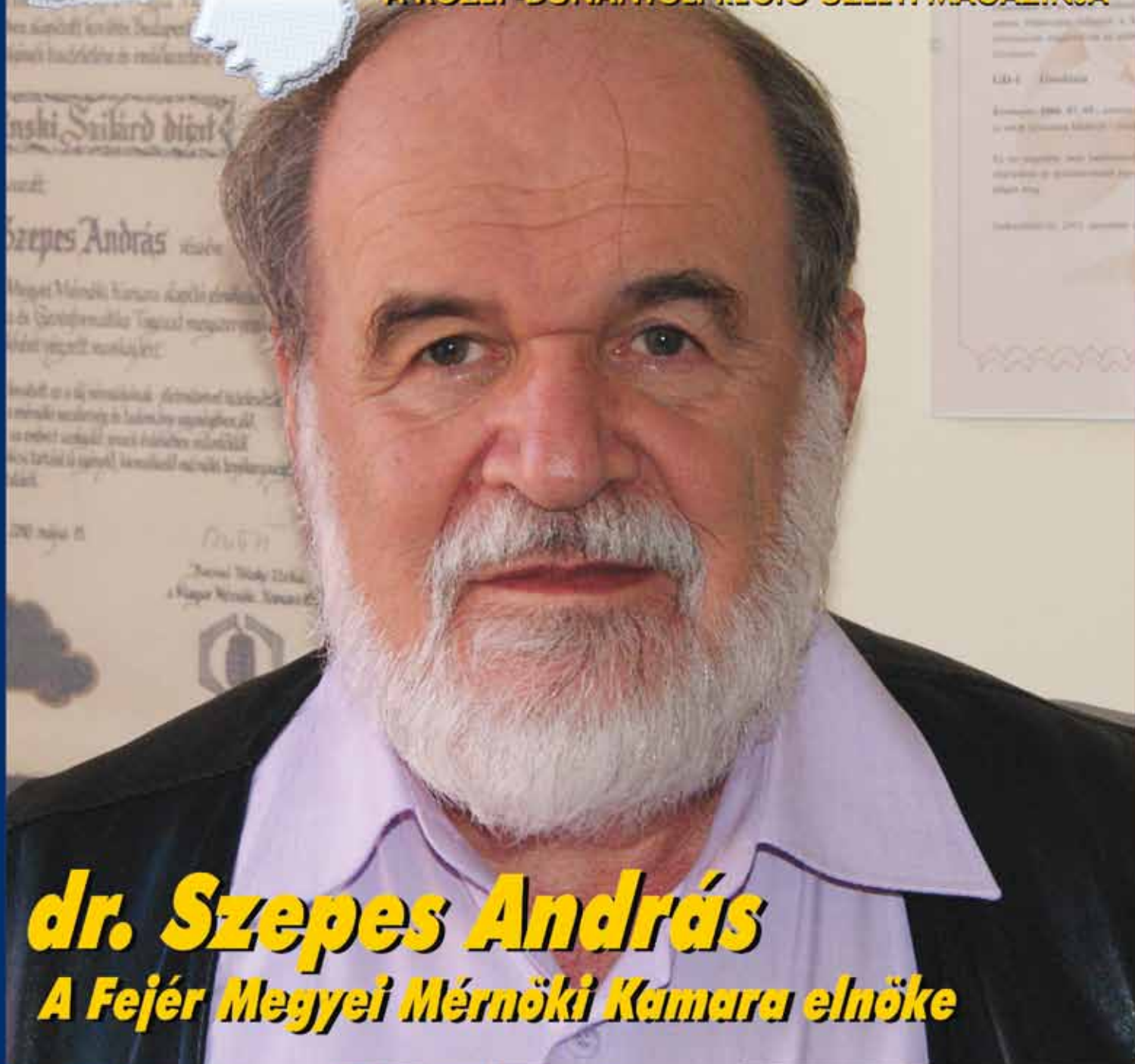
VESZPRÉM

REGIO REGIA

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ ÜZLETI MAGAZINJA

dr. Szepes András

A Fejér Megyei Mérnöki Kamara elnöke

40 éves a
Gyermelyi

Építőipari
körkép

60 éve város
Várpalota

- - a partner kockázatos
- - a partner óvatosan kezelendő
- - a partner rendben

KILBÉRKÖZLEK

——> Adó-végző
——> Adó-tulajdonos
-----> Ismételt végző
-----> Ismételt tulajdonos

-3 sznt -2 sznt -1 sznt Kibukolt 0. sznt +1. sznt +2 sznt +3 sznt

Farver Cég Magáncsomagt

A complex network diagram illustrating relationships between various entities. The central node is "MINTA Dm." (orange box). It is connected to several nodes: "Norvath Rozalia" (blue oval), "Caldress Jend" (blue oval), "Kerekes Peter" (blue oval), "Céginforma Sample Kft." (orange box), "VARÁZS Kft." (orange box), "Tör Marlon" (blue oval), "Minta Gyula" (blue oval), "Minta Hungaria Kft." (orange box), "Kiss Péter" (blue oval), "Dr. Bruckovics Alajos" (blue oval), "SAUNDUSTRIE AG" (blue oval), and "Schaller Gunther" (blue oval). There are also connections between "Minta Gyula" and "Minta Hungaria Kft.", and between "SAUNDUSTRIE AG" and "Schaller Gunther". The legend at the top indicates different types of relationships: solid arrows for "Adó-végző" (taxpayer), dashed arrows for "Adó-tulajdonos" (tax owner), dotted arrows for "Ismételt végző" (repeated taxpayer), and dash-dot arrows for "Ismételt tulajdonos" (repeated tax owner). A color scale from -3 to +3 is shown, with orange representing positive values and blue representing negative values. Symbols like a blue square for "Farver" and a white circle for "Cég" (company) are also present.

- Nettó árbevétel
- Értékcsökkenési leírás
- Adózott eredmény
- Befektetett eszközök
- Forgóeszközök
- Követelések:
- Pénzeszközök
- Saját tőke
- Mérleg szerinti eredmény
- Rövid és hosszú lejáratú követelések
- Kötelezettségek
- Eladósodottság mértéke
- Árbevételarányos adózott eredmény
- Tevékenységi kör
- Negatív események

Kérje hozzáférését a www.partnercontroll.hu/teszt oldalon.

Él a mérnöki tekintély, becsület, hivatástudat

15 éves a Mérnöki Kamara Fejérben

A városházi nagytanácsteremben ünnepelte 15. születésnapját a Fejér Megyei Mérnöki Kamara. A rendezvényen részt vett Barsiné Pataky Etelka kormánybiztos, Vargha Tamás, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke, Brájer Éva, Székesfehérvár alpolgármestere, Radetzky Jenő, a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke is.

1923 és 1989 a Magyar Mérnöki Kamara történetében meghatározó dátum, ám az országos hálózat kialakítása még jócskán váratott magára. Megyénkben is az ágazati szervezetek jöttek létre először, és csak 1996. november 8-án tartotta meg alakuló ülését a Fejér Megyei Mérnöki Kamara. A 276 fő által megválasztott vezetőség tagjai: Dr. Szepes András elnök, Tóth Tibor alelnök, Dr. Bognár László, Elek Gyula, Kaleta Jánosné, Kóczán János, Radetzky Ödön.

A 2011 decemberében tartott jubileumi közgyűlés levezető elnöke Dr. Hajtó Ödön örökös elnök volt.

Dr. Szepes András, a FMMK elnöke ünnepi beszédében a történetiség föllevenítésén túl elhangzott, hogy ma a kamara közel 800 mérnökként regisztrált tagot számlál. A hatékonyabb munkavégzés és szakmai fejlődés érdekében szakcsoportokat alakítottak, pl.: elektrotechnikai, épületgépészeti, geodéziai és geo-informatikai csoportot. Napjainkban a kamara legfontosabb feladatának a továbbképzések támogatását és a fakultatív képzések szervezését tartja, de büszke Mérnökből kezdemenyezésükre, vagy a Magyar Műszaki Értelmiség Napja rendezvényükre is. A GEO-ban az egy helyiséget kinőve már hármat bérelnék, de most ért meg az idő arra, hogy januártól a Táviráda utca 2/b-ben a szervezetnek önálló irodája legyen.

Barsiné Pataky Etelka kormánybiztos a mérnöki felelősségről beszélt, a rengeteg

kihívásról annak az ellentmondásnak a tükrében, hogy neves építészcégeknek nincs munkájuk. Kiutat jelenthetnek az uniós források: havonta 29 milliárd forintot kell kifizetni ahhoz, hogy a pénzügyi ciklus végéig minden EU-s forrást fel tudjunk használni. Csak a közlekedési operatív programból 2015-ig 1500 milliárd forintnyi munka érkezhethet az építőiparhoz. A Fejér megyei kamarát stabilnak minősítette, megjegyezve, hogy „néha meghökkenítő ötletekkel jönnek...”

Szép színfoltja volt az ünnepi közgyűlésnek az elegáns kék bőrkötésben megjelentetett Mérnökök Fejérben című emlékkönyv bemutatása. Dr. Szepes András akár órákon át tudott volna mesélni e nagy vállalkozásukról. Bányamérnök, építész-, vízügyi-, kohó-, vagy földmérnök... egyaránt bekerülhetett a kötetbe, ha megfelelt a bevezetőben hangsúlyozott olyan értékeknek, mint a mérnöki tekintély, a mérnöki becsület, a mérnöki hivatástudat, s akinek munkája meghatározó környezetünkre. A személyes hangú bemutatások annak köszönhetőek, hogy a 26 szerzőből nyolcan rokonai, tizenhárman közvetlen kollégái voltak azoknak, akikről írtak. Mit sem érne a legjelentősebb alkotások láttatása nélkül a földézés – vélték a szerkesztők, ezért az azokat megőrkítő színes kis képecskékkal illusztrálták a 300 oldalas kötetet. Méltó főhajtás ez az összeállítás a nagy elődök előtt – „Alkotásaik évtizedekig, századokig fenn fognak ma-

radni, befolyásolják az emberi életkörülményeket, meghatározzák látványukkal és funkciójukkal életérzésünket”. (Dr.Sz.A.)

Dr. Göde Andrea

Regio Regia

A Közép-dunántúli Régió üzleti magazinja
XII. évfolyam 105. szám
<http://www.regioregia.hu>

Kiadja:

KEM-Bridge Net
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz ügyvezető

Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

B. Csejte Anikó, Cseh Teréz, dr. Göde Andrea,
Mórocz Károly, M. Tóth Sándor, Taizs Gergő

Fotó:

Hagymássy Bence, Kiss T. József, Raáb Zoltán,
Regio Regia archív

Címlapfotó: Veér Károly

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán

Szerkesztőségi asszisztens:

Anga Sándorné

Nyomda:

Veszprémi Nyomda Zrt.
8200 Veszprém, Órház u. 38.

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!

HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**A történelmi örökség kötelez – 11. oldal**

– Várpalota jelenét semmiképpen sem érthetjük meg a múlt ismerete nélkül. A terület a rézkor óta lakott, történelmi örökségünk a város ékessége, a Thury-vár, amely az egyik legjobb állapotban fennmaradt középkori erődtetés az országban – ezzel a gondolattal kezdte beszélgetésünket Talabér Márta, Várpalota polgármesterasszonya.

Az ember a sorok között – 18-19. oldal

Világos, érthető, kíméletlenül őszinte. „Az volt mindig a meggyőződésem, hogy az ilyen elbeszélő regényíróknak, mint amilyen én vagyok, egyszerűen nem jár semmilyen díj.” És mégis. Munkásságát idén Rauscher-díjjal ismerte el Dorog városa. Erről, zenéről, írói hitvallásról, múltjáról és jövőjéről beszélgettünk Cselenyák Imrével, jelenünk kiemelkedő irodalmi alakjával.

Válságban is kiemelkedően teljesítenek – 20-21. oldal

Fontos év volt a 2011-es a Magyarországon mindenki által ismert, a tészták területén piacvezető Gyermelyi Vállalatcsoporthoz. Éppen negyven éve kezdték el a tésztagyártást, amely jubileumot nyílt nappal, nagyszabású ünnepséggel és vásárlási akcióval tették emlékeztetessé.

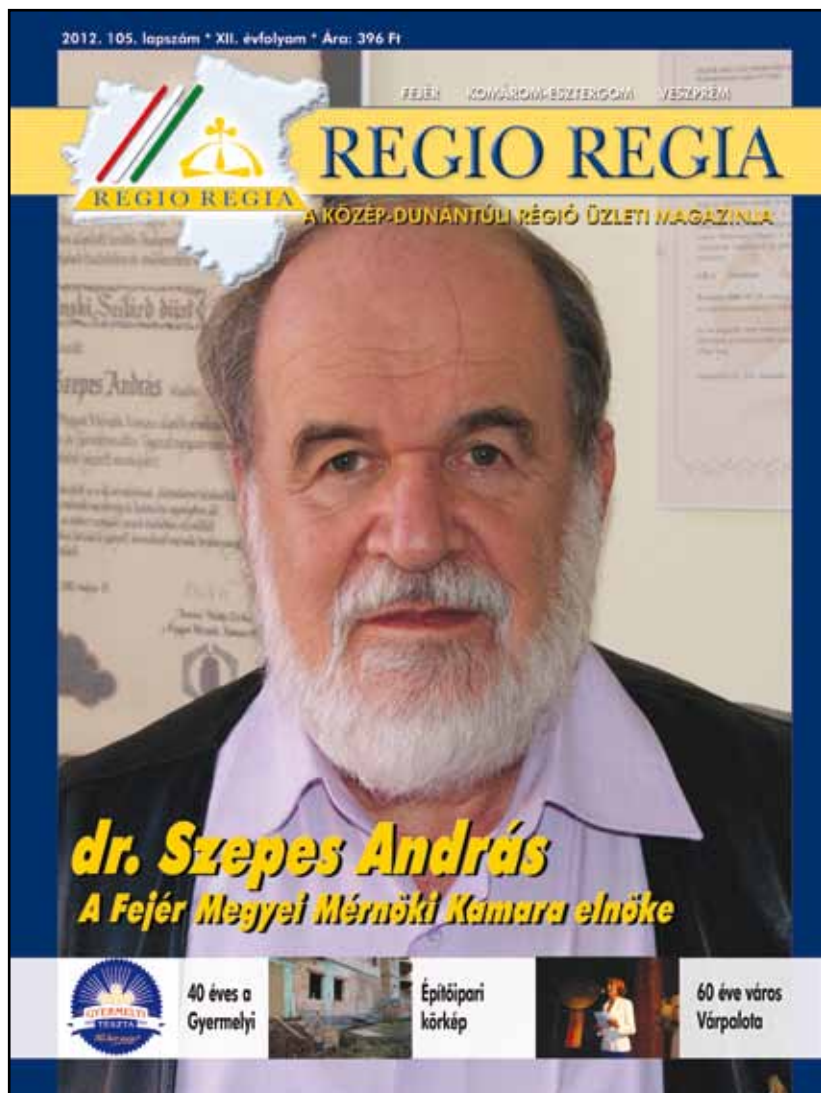
Húsz év az emberi kapcsolatokra építve – 22-23. oldal

Az üzletet emberek kötik egymással – így fogalmazta meg a hosszú távú siker alapját Németh József a balatonfőlkajári székhelyű, növényvédőszerket, vetőmagokat és műtrágyákat forgalmazó vállalkozás, a Kajári Agrofor Kft. ügyvezető igazgatója. Az elmúlt húsz esztendő töretlen, sikeres fejlődése, az évtizedes múltba visszatekintő partneri kapcsolatok, a válság idején is stabil működés egyértelműen őket igazolta.

T A R T A L O M

15 éves a Mérnöki Kamara Fejérben.....	3. oldal
Ez történt 2011-ben	6. oldal
Várpalota története az őskortól napjainkig.....	8. oldal
Várpalota hatvan éve város.....	10. oldal
A történelmi örökség kötelez	11. oldal
A szénbányászat 120 éve Várpalotán.....	12. oldal
Vájárképzés Várpalotán –	
Faller Jenő úttörő szerepe	13. oldal
KEM Metál Klaszter a tagok innovációjáért.....	16. oldal
Innoinfo, a céges közösségi portál.....	16. oldal
Felemelő ünnepi pillanatok Dorogon.....	17. oldal

Az ember a sorok között	18. oldal
Válságban is kiemelkedően teljesítenek	20. oldal
Húsz év az emberi kapcsolatokra építve	22. oldal
Fejér megye gazdasága bálja.....	25. oldal
Jó befektetés- e a mezőgazdaság?.....	26. oldal
Újabb belvárosi lelemény	27. oldal
Angyalok a Hiemer-házban	27. oldal
Vértess-Duna Járműipari Klaszter	28. oldal
Láncra vert építőipar	30. oldal
A szomszéd fűje is legyen zöldebb!.....	36. oldal
Motor Mechanic Autószervez.....	37. oldal

Tíz év a régió szolgálatában

2001. december 15-én, több mint tíz évvel ezelőtt jelent meg a KEM-Bridge Off-Line magazin, a Regio Regia elődje. Kezdetben 16 oldalon adtunk hírt Komárom-Esztergom megye gazdasági, kulturális és társadalmi életéről, majd az uniós csatlakozás után hol 48, hol 64, hol pedig 128 oldalon a Közép-dunántúli Régió történeiről. Természetesen megemlékeztünk az évfordulóról, de számos egyéb, érdekes írást is a figyelmükbe ajánlok.

Kiemelkedik építőipari körképünk, amely a válságban lévő ágazat legfontosabb szereplőit megszólaltatva kéri a kiutat a recesszióból. Mellette fontos évfordulókról is írunk, például Várpalota történetét elevenítjük fel a hatvan éve történt várossá avatás kapcsán, de ellátogattunk a 15 éves Fejér megyei Mérnöki Kamarába, és a negyven éves térszatyárba, Gyermelyre is.

Nagyszerű portrét olvashatnak Cselenyák Imre íróról, aki Dorog város Rauscher-díját kapta 2011-ben, és beszámoltunk zajló, vagy éppen lezárt projektekről, a régió településeinek számos rendezvényéről is.

Kívánok az olvasónak hasznos lapozgatást, tartalmas órákat magazinunk tanulmányozása közben:

*Veér Károly
főszerkesztő*

T A R T A L O M

Új kamarai törvény.....	38. oldal
Évértékelő kitüntetésekkel a „KISZÖV”-nél.....	38. oldal
Megkezdte működését a Fejér Megyei	
Intézményfenntartó Központ	39. oldal
EU-iroda Székesfehérvár belvárosában	39. oldal
Uniós segítséggel szépül a tapolcai belváros	40. oldal
Az ÉDV Zrt. éves találkozója	41. oldal
Az ünnepek jegyében zajlott az évad	
utolsó rendezvénye.....	41. oldal
Uniós milliárdok a konvergencia régiókban	42. oldal
Közlekedésfejlesztés a magyar-szlovák határon	43. oldal

Emlékezés a Don-kanyar magyar hőseire.....	43. oldal
Nemzetközi együttműködés a Régió	
autóiparának fellendítésére	45. oldal
Tízéves a Regio Regia magazin	46. oldal
Diplomaátadó ünnepély a Pannon Egyetemen	47. oldal
Kincsekkel teli temetőre bukkantak Jásdon	47. oldal
Henkel program 20 000 óvodásnak	48. oldal
Görgényi festmények a Rigó-gyűjteményből.....	49. oldal
Felépült az Aliter-P Kft. új központi telephelye.....	50. oldal
A Bramac Therm teszi teljessé a Bramac	
tetőrendszereket.....	50. oldal

Ez történt 2011-ben

Történesekben gazdag évet hagytunk magunk mögött szilveszter éjszakáján. Lapunk munkatársai számos eseményen vettek részt, tudósítottak ezekről, fotóztak rendületlenül. Terjedelmi korlátok miatt egy csomó, jelentős esemény sajnos kimaradt az évközi lapszámokból, most az ezeken készült felvételek segítségével búcsúztatjuk az óévet.

Veszprém – Marian Cozmának, a 2009. február 8-án meggyilkolt sportolónak a Veszprém Aréna előtt lévő szobránál a város képviselői, valamint a szurkolói klub vezetői helyezték el koszorúikat. Marian Cozmára, az MKB Veszprém volt játékosára emlékeztek meg, a kivételes képességű beállós szeptember 8-án lett volna 29 éves.

Fotó: Nagy Lajos

Tata – Mindazok, akik november utolsó szombati napján kilátogattak a tatai Öreg-tó partjára, nemcsak a madáronulás lenyűgöző jelenségének lehettek tanúi, de a XI. Tatai Vadlúd Sokadalom változatos programot kínált természetbarátoknak, családoknak, kiscsiknek, nagyoknak, a természet, a csillagok és a madarak iránt érdeklődőknek egyaránt.

Fotó: Veér Károly

Tatabánya – Komárom-Esztergom megyében eddig közel négyezer vállalkozó jutott Széchenyi kártyához, a regisztrált ügyfelek száma pedig meghaladja az 5,5 ezret. A megyében a kihelyezett hitelállomány túllépte a 22 milliárd forintos értéket. A vállalkozók Tatabányán, a megyeháza dísztermében vehették át ünnepélyes keretek között jelképesen a 150.000-dik Széchenyi kártyát. Fotó: Veér Károly

Tatabánya – Az Autómentes Nap keretében, az európai és az országos eseményhez kapcsolódóan a Tatabányán is megrendezett környezetvédelmi eseményen sok száz gyermek vett részt. A hagyományosan a közlekedés elől lezárt Fő téren sokféle program, vetélkedő és ügyességi verseny várta az óvodásokat és iskolásokat. Maga Schmidt Csaba polgármester is nyeregbe pattant a rendezvényen. Fotó: Taizs Gergő

Tatabánya – Kinek ne futna össze a nyál a szájában, mikor megérzi a szabadban, parázs felett grillezett húсок és zöldségek fenséges aromáját? Ezt az érzést ismerve és a grill ételek magasztalására jött létre a tatabányai Faszén Fesztivál, melyet immár hatodik alkalommal rendeztek meg 2011-ben. A zsűrizést ezúttal Bede Róbert és Serényi Zsolt, a Paprika TV főszakácsai vállalták magukra. **Fotó: Cseh Teréz**

Székesfehérvár – A Székesfehérvári Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítványt 1991-ben – húsz évvel ezelőtt – alapította 47 alapító tag. Az RVA két évtizedes vállalkozásfejlesztési és mikrohitelkezési tapasztalataira, valamint jelentős eredményeire alapozottan ma is jelentős szerepet vállal a vállalkozói szektor és a gazdaság erősítése érdekében. **Fotó: Vitékóczy Éva**

Etyek – Júniusban megnyílt a Korda filmstúdióban az új látogatóközpont. A filmes kulisztatkokat bemutató kiállítás mellett megnézhetjük a Hellboy 2. című mozi eredeti díszletét, a brooklyni városrészt, ahol az erdő szelleme még 2007-ben magyar tűzoltócsapat részvételével kirobbant a betonból, és zöld testének szétröppent részei máig látszanak a falakon. **Fotó: Veér Károly**

Székesfehérvár – A székesfehérvári VIDEOTON labdarúgócsapata története első magyar bajnoki címét nyerte, miután hazai pályán 3-1-re legyőzte a Kaposvárt a Monicomp Liga 28. fordulójában, május 11-én. **Fotó: Raáb Zoltán**

Tatabánya – Illovszky, Hidegkuti, Bozsik és Puskás után van már Grosics Stadion is: a tatabányai, amely szeptember 18-tól az Aranycsapat legendás kapusa, a „Fekete Párduc” nevét viseli. A névadó ünnepségen Orbán Viktor miniszterelnök is köszöntötte a 85 éves Grosics Gyulát. **Fotó: Taizs Gergő**

Budapest – Decemberben főszerkesztőnk, Veér Károly megpróbált talpon maradni a Magyar Televízió népszerű vetélkedőműsorában. Kihívóként négy ellenfelén is túljutott, ám a biztos nyereményt jelentő ötödik párbajt elbukta, így közelebbről megismerkedhetett a műsor rejtélyes „alvilágával”. **Fotó: mtv.hu**

Várpalota története az őskortól napjainkig

Budapesttől 90 km-e, két patinás megyeszékhely, Székesfehérvár és Veszprém között félúton van Várpalota, a Bakony lábainál, a Balatontól alig 30 km-re. A kedvező adottságok indokolják, hogy területe és környéke ősidők óta lakott táj. A rómaiak ittletének emlékét idézi a római kori kőgát- a 8-as számú főút mellett Őskü irányában- és Székesfehérvár irányában, Inota határában a két helyreállított halomsír. A köemlékek a vár kőtárában tekinthetők meg.

Várpalota őskora

Várpalota határának északi része lakhatatlan területnek számító, víz nélküli erdős hegyvidék volt az őskorban. A határ déli részét elfoglaló Sárrét és főleg a patakok mente ellenben kiváló élőhelyet jelentett a korai földművelők számára, így nem véletlen, hogy ezen a területen kilenc olyan lelőhelyről is tudomásunk van, ahol találtak neolitikus korból származó kerámiákat. A város mostani területén feltárásra került két rézkori és öt bronzkori lelőhely is, melyek egy része bronzkori település illetve temetőből áll.

A római kor

Várpalota környékén a római korban igen intenzív élet folyt. A táj hasznosításának legkülönbözőbb nyomai figyelhetők meg, sok esetben mind a mai napig. Elég, ha a Várpalota és Őskü közötti gátra gondolunk, vagy a bántapusztai kőbányában bukkannak elélnk a hajdan volt használatra utaló nyomok. Az itt élők hétköznapijai az egykori lakóhelyek, a kisebb falusias települések, ill. a villagazdaságok helyén talált tárgyak segítségével rajzolhatók meg, míg a holtak világát a temetők jelzik. Ez utóbbiak közül a legismertebb a két, inotai halomsír (tumulus), melyek sajátos csoportját képezik a temetkezéseknek. Az inotai halmok kora a Kr. u. 1. század vége- 2. század eleje közé tehető. A tumulusok leletanyaga között van kézmosó készlethez tartozó kancsó és tálka, bronz- és üvegedények, különböző fegyverek és löszerszármazat is. A feltárás során hét darab késő római korra keltezhető csontvázas temetkezés került elő. A sírokat az egykori körítőfal mentén ásták meg, leletanyaguk nagy hányada Kr. u. 4. századi kerámia. A nyolcadik csontvázas sír melléklet nélküli, Ny-K-i tájolású volt, ami valószínűsíthetővé teszi a kora középkori keltezést is.

A honfoglalás kora

Várpalota város területén több honfoglalás kori, a 10. század végére, 11. század elejére keltezhető temetőt, vagy település nyomait ismerjük.

Kálvária

1912-ben a mészkőbányában három honfoglalás kori sírt találtak, amelyekben ezüstberakás

sos kengyelek, zabla, tegezvasalások, íjcsontok, ruhadíszek voltak. E temetkezések arra utalnak, hogy a térség ellenőrzését, az erre vezető kereskedelmi út felügyeletét harcosok láthatták el.

Semmelweis utca 55. és környéke

1985-ben a Semmelweis utca 55. számú telken építkezés közben került elő a temető egy sírja, amely a sírrablók ellenére is gazdag leleteket tartalmazott. A sír felfedezése utáni években további temetkezési helyeket tártak fel az ásatások során. Közülük elsősorban a női temetkezések tűnnek ki gazdagságukkal. A sírokból megfigyelt fém ruhadíszek elhelyezkedése alapján sikerült rekonstruálni a korabeli viseleti szokásokat is. A női sírokból találtak öntött bronz ruhadíszeket, gombokat, karpereceket, gyűrűket és nyakpereceket is. A férfi sírokból vas kések, nyílcsúcsok maradtak meg. Érdemes kiemelni, hogy az egyik feltárt sírban egy gyermek maradványait és gyöngyök közé fűzve kis ólom keresztet találtak.

Unio homokbánya

Az 1993-as Rhé Gyula vezette ásatás, és az 1963-as Bóna István-féle hitelesítő ásatás során kora Árpád-kori házak kerültek elő: földbe mélyített, szabálytalan négyszög alakú épületek és vasolvasztó műhelyek.

Széhel, Szénhely

Az Unio-homokbánya északnyugati részéhez kapcsolódó réten 1963-ban Bóna István régész kora Árpád-kori, körülbelül 9-11. századi falu részletét: É-D-i irányú sorba rendezett három házat, egy ovális alakú, kőből épített vasizzító kemencét és egy 15 X 6 méter alapterületű műhelyt tárt fel. A viszonylag kis méretű (körülbelül 3X4, 4X5 méter), félig földbe mélyített, nagyjából négyszögletes alaprajzú, egyetlen helyiségből álló veremházak tetőszerkezetét egykor cölöpök tartották, egyik sarkukban kőből rakott, patkó alakú kemence állt, amely egyaránt szolgált fűtésre és főzésre is. A vasizzító kemence körzetében félig feltárt, nagy kiterjedésű gödörkomplexum öt tűzhelyt és mintegy 10 kg összesúlyú, öklömnyi méretű vaslepletyeket szolgáltatott. A lelőhely nagy valószínűséggel a középkori Széhel, Szénhely falu legkorábbi részével azonosítható. A település első írott említése 1240-ből ismert. A későbbiekben Bátorkő, majd Palota vártartományának részét képezte. 1536-ban 9 lakott és 5 lakatlan telkét írták össze. 1559-ben a törökök elpusztították, s többé nem népesedett be. Egy 1578-1579-es feljegyzés szerint egykor iskolája is volt.

Loncsos

A loncsosi határrészen 1935 őszén, a 8-as út építésekor temetkezések helyét fedezték fel. Faller Jenő bányamérnök a sírokból Árpád-kori és késő középkori síremlékeket mentett meg. Ugyanitt 1984 tavaszán útszélesítési munkákhoz kapcsolódva, a veszprémi múzeum régészei egy Ny-K-i tengelyű kőépület alapfalainak csekély maradványát, és egy Ny-K-i tájolású sírt tártak fel. A lelőhelyet a Széhel, Szénhely településsel Palota egyik

Árpád-kori előzményével, pontosabban ennek temetőjével és esetleg (írott forrásból nem ismert) templomával azonosíthatjuk. A sírokból előkerült leletanyag alapján a temetőt az Árpád-kortól (s-végű hajkarikák, sodort gyűrűk, III. Béla király (1172-1196) érme) a késő középkorig (övcsatok, övveretek, övmerevítő pálcák, ruhakapsok, gyűrű, Zsigmond király (1387-1437) érme, stb.) folyamatosan használhatták.

Török kor

A középkor legjelesebb emléke a város központjában álló, a 14. században épült, majd az évszázadok során többször átépített középkori vár. A 15-17. század török háborúi során a dunántúli végvárak közül az egyik legfontosabb szerepet töltötte be, hiszen a közeli Fehérvár volt a törökök egyik fő erőssége. A vár leghíresebb kapitánya, a jeles végbeli bajvívó vitéz, Thury György volt, aki már a Podmaniczkyak idejében is szolgált Palotán, mint udvarispán. Az 1550-es 1560-as években a palotaiak több török ostromot vertek vissza sikerrel. Ezek közül a leghíresebb az 1566. júniusi csata volt, ahol Arszlán budai basa 8000 fős seregét győzte le Thury alig 200 fős seregével. A sikertelen ostrom miatt II. Arszlán basát Szu-

lejmán szultán kivégeztette. 1593 októberében Szófi Szinán basa zárta körül 5000 fős seregével Palotát, amelyet Ormándy Péter kapitány rövid ostrom után feladott, így Palota vára török kézre került. Öt évvel később, 1598 augusztusában Pálffy Miklós és Schwarzenberg Adolf seregei foglalták vissza. Majd 1603-ban Horváth Gáspár kapitány is visszavert egy török ostromkísérletet. 1608-1614 között újra török kézen volt a vár, Sehman bég parancsnoksága alatt 102 gyalogosból, 91 lovasból és 13 tüzezből állt a török várórség. 1620-1622-ben, a harmincéves háborúba a Habsburgok ellenségeként bekapcsolódó Bethlen Gábor erdélyi fejedelem hadai foglalták el átmenetileg. 1622-ben Cziráky Mózes kapta meg II. Ferdinánd királytól Palotát, de ő ténylegesen sosem járt Várpalotán. A vár leghíresebb védőjéről, Thury Györgyről kapta a nevét. 1998-tól a várudvar megnyitásával nyári színházi és kulturális rendezvényeknek is otthona lett. A középkor emlékeit őrzi még a gótikus stílusban épült inotai katolikus templom. A XVIII. században virágzó mezővárossá fejlődött a település, ezt tanúsítják a városközpont

barokk templomai, az alsóvárosi temetőben felújított Zichy kápolna valamint az Árpád és Rózsakút utcai lakóházak. A Jókai utcában, a tízezeres lakóházak lábainál egyike helyreállítva látható, és mint Tájház állandó kiállítás-

soknak ad helyet.

A város főteréről nyugatra, a katolikus templom mögött megtekinthetjük az Ybl Miklós tervei alapján épített, majd klasszicista stílusban átépített Zichy kastélyt, amely ma a Trianon Múzeumnak ad helyet. Az 1840-es években épült a városközpontban lévő klasszicista stílusú Zsinagóga, amely a város festőjének, Nagy Gyulának a nevét kapta. 1986-tól ad otthont a város képzőművészeti gyűjteményének és időszakos kiállításainak. Ugyancsak itt található Matzon Frigyes szobrászművész kispasztikai gyűjteménye, Bíró Antal festő és dr. Szij Rezső gyűjteménye. A város a 18. században jelentős kézműiparral rendelkezett, majd jelentős ipari fejlődés a század elején, a szénbányászat beindulásával kezdődött. A 30-as évektől folyamatosan bővültek az ipari objektumok. A bányászat után a vegyipar, az alumíniumgyártás, a villamos erőmű nagyberuházásai megteremtették 1951-re a várossá

válás alapjait. Ekkor három városrész, Várpalota, Pétfürdő és Inota kapcsolódott egymáshoz. 1997. október 1-jétől azonban Pétfürdő önálló település.

Várpalota ma

A város jelenleg két részből áll – Várpalota és Inota –, lakossága közel 23000 fő. A gazdasági életben már nem játszik szerepet a bánya, előtérbe került az Inotai Alumíniumkohó Kft, a Bakony Erőmű Rt, és más vállalkozások. 1996-97-ben a városban kiépült a gázfűtés, a teljes telefonhálózat és befejeződött a víz- és

csatornahálózat korszerűsítése. Nagy feladatot jelentett ezeket követően az úthálózat felújítása is. Várpalota azon ritka települések közé tartozik, amelyek 100%-os infrastruktúrával rendelkeznek. Az elmúlt években nagykapacitású szennyvíztelep került átadásra, valamint elkészült a nagyteljesítményű gázüzemű fűtőmű, amely mintegy 4000 lakás és 1900 háztartással egyenértékű intézmény hőellátását biztosítja.

A város méltán lehet büszke gazdag kulturális életére, amelynek alapjait a múlt század első felében teremtették meg. 1920-ban alakult a Bányász Kórus, 1929-től működik a Bányász Fúvószenekar – amely házigazdja az évente megrendezésre kerülő Fúvószenekari Találkozóknak. Évtizedes hagyományokra tekint vissza a Cserregő Néptáncgyűttes és a Vox Castellana Kamarakórus is. Várpalota kulturális életének egyik alapköve a félszázados múlttal rendelkező zeneiskola, amely számos művészt és műértő zenepártolót nevelt fel. Csaknem negyven esztendeje rendezik meg

Várpalotán a Ney Dávid kórushangversenyt, ahol a város gazdag zenei kultúrája mutatkozik be évről évre. A város jelentős számú képzőművészt tömörítő Palotai Alkotók Köre rendszeresen szervez hazai és nemzetközi képzőművészeti kiállításokat.

A város és a térség gazdasági életében izgalmas színfoltot jelent a VÁR EXPO, amely évente megrendezésre kerülő elismert színvonalú, kulturális programokkal tűzdelt gazdasági, vállalkozói kiállítás és vásár. A város büszke a tavasszal hagyományosan megrendezésre kerülő Bakony Virágai népművészeti napokra, valamint a minden év októberében megszervezett Várpalotai Napok rendezvénysorozatára. A sportolni vágyók igényeit a Várpalotai Sportközpont kínálata hivatott kielégíteni.

A 60-as évektől kezdve a város turistaközponttá vált. Várpalota ma is örömmel és vendégszeretően fogadja az ide látogatókat, abban a reményben, hogy mind többen keresik fel és ismerkednek meg látnivalóival. A várost körülölelő Bakony sok szép kirándulóhelyet tartogat, és kiváló lehetőségeket kínál a környék vadász- és horgászturizmus kedvelőit, valamint a gyalogos és hegyikerékpáros túrázó számára is.

Ünnepségsorozat a várossá nyilvánítás alkalmából

Várpalota hatvan éve város

Különleges ünnepségsorozattal készült októberen Várpalota a várossá nyilvánítás 60. évfordulóján, mely sok-sok területet érintve mutatta be fiatalnak és felnőttnek egyaránt: büszkék lehetnek városukra.

Vetélkedők és kiállítások

Várpalota ünnepi hetén a legnagyobb tömeget a fél napot kitöltő, a város összes felső osztályos tanulóit összefogó, megmozgató diákprogram mozgatta meg. Október 21-e reggelén, a csípős hidegben mintegy ezer, 10-14 éves iskolás gyűlt össze tanáraival együtt, hogy részt vegyenek a Haza, város, környezet című programban, melyet Katona Csaba alpolgármester nyitott meg. A csapatok körbejárták a különféle helyszíneket, hogy mélyebben ismerkedhessenek meg a várossal, történelmi értékeivel, a környezetüket és a rendvédelmet érintő kérdésekkel.

Szellemi küzdelemre volt lehetőség a várossá nyilvánítás évfordulója kapcsán a Thuri György Gimnáziumban is, ahova 7-8. osztályos diákok érkeztek, hogy a 9. osztályosokkal megmérkőzzenek „Mátyás udvarában”, Mátyás király világa ihlette játékos feladatok megoldása közben.

60 éve város Várpalota címmel helytörténeti vetélkedőre került sor a könyvtárban október 19-én. Az Inotai Tagiskola ugyanakkor szervezte meg Mátyás-mondákról szóló területi mesevetélkedőjét, igen változatos és a gyermekek számára izgalmas feladatokkal.

Városrészek közötti játékos vetélkedővel és sporttörténeti kiállítással emlékeztek Várpalota várossá avatásának 60. évfordulójára és a 25 éve megépült sportcsarnokra a Gál Gyula Városi Sportközpontban. A vetélkedőn nyolc csapat indult, amelyek 16 főből álltak, egy feladat teljesítésében pedig egyszerre nyolc fő vett részt (1 felnőtt, 1 középiskolás és 6 általános iskolás). A csapatok élén csapatfelelősként önkormányzati képviselők álltak, akik nagyon komolyan vették szerepüket, és aktívan ki is vették részüket a feladatok teljesítésében. A vetélkedő résztvevői nem szokványos feladatokkal találkozhattak, ám a verseny éppen ettől volt élvezetes, hiszen így senki nem tudott előre készülni a különböző próbatételekre. A játékos, ügyességi feladatok az évszakkokkal voltak kapcsolatosak, így például a tojáskeresés a tavaszt, a tűzoltó verseny a telet szimbolizálta. Egy hétig volt látható a 60 éve várossá nyilvánított Várpalota sportmúltját bemutató kiállítás a sportközpontban.

Ünnepi ülés és gálaműsor

A program csúcspontja az ünnepi képviselőtestületi ülés volt. Talabér Márta polgármester beszédében felidézte a város ősi múltját, valamint az elmúlt hatvan évet, és vázolta jelenét.

– 1951. október 21-én a belügyminiszter rendelkezett Várpalota és Inota községek egyesítéséről és várossá fejlesztéséről, ki mondta, hogy az egyesített községekből alapított várost három területre (Várpalota, Pétfürdő, Inota) kell felosztani... – emelte ki Talabér Márta ünnepi beszéde kezdetén.

Dr. Kovács Zoltán, a Veszprém Megyei Kormányhivatal vezetője, országgyűlési képviselő szintén köszöntötte az ünnepet, és beszélt Várpalota jelentőségéről, városi jellegzetességeiről. – Egy nehéz korszakban kapta meg a városi rangot Várpalota, akkor volt a vas és acél országa Magyarország, de természetesen nem csak azért érdemelte ki ezt a rangot a város, mert komoly eredményeket tudott felmutatni

a bányászat terén, hanem mert megvoltak azok a paraméterei, amely alapján várossá lehetett nyilvánítani. Az ilyen település mindig térszervező erő, tekintettel arra, hogy több kisebb település van a környéken.

A testvérvárosok polgármestereinek, vezetőinek ünnepi beszédeivel folytatódott, majd ezt követően került sor a jubileumi évforduló alkalmából kibocsátott, Thuri-várat ábrázoló sorszámozott ezüst emlékérmek átadására városunk elmúlt időszakában tevékenykedő közéleti személyek részére. Emlékérmeket kapott: Leszkovszki Tibor, Németh Árpád, Barták Imre, Béni Vendel, Borbás Károly, Fazekas István, Nagy Gáborné, Nagy Károly, dr. Szalay Marianna, Szentgyörgyi Tamás, Vámosi Tibor, Vékey Zoltánné, és dr. Kovács Zoltán.

A délután folyamán zsúfolásig megtelt a Jó Szerencsét Művelődési Központ színházterme. Az estig tartó ünnepi gálaműsoron Várpalotáról elszármazott, illetve ide kötődő országos híró művészek léptek színpadra és produkcióikkal köszöntötték a 60 éves várost.

–érk

Lőte Attila, a Madách Színház Jászai Mari-díjas színművésze is fellépett az ünnepi gálaesten

Alakulóban a várpalotaiság a hatvanéves városban

A történelmi örökség kötelez

– Várpalota jelenét semmiképpen sem érthetjük meg a múlt ismerete nélkül. A terület a rézkor óta lakott, történelmi örökségünk a város ékessége, a Thury-vár, amely az egyik legjobb állapotban fennmaradt középkori erődtítés az országban – ezzel a gondolattal kezdte beszélgetésünket Talabér Márta, Várpalota polgármesterasszonya.

– Szintén fontos a mezővárosi múlt – folytatta a polgármesterasszony –, amit aztán felváltott a XX. század elején elindult bányászkodás, majd ez utóbbira épülve az 50-es évek iparosítása. Várpalota lakossága rövid idő alatt ötszörösére nőtt, az ország minden területéről érkeztek ide emberek a bányához dolgozni. Az én édesapám is így került a vidékre Zala megyéből. Az erőteljes iparosítás egyfelől megváltoztatta a város képét, másfelől anyagi biztonságot, viszonylagos jólétet biztosított az itt élőknek. Ez így ment a 80-as évek végéig, amikor következett a rendszerváltás, amit az itt élők igen megszenvedtek. Ez a bánya, és az arra épült egyes ipari üzemek bezárásának volt köszönhető. Több ezer munkahely szűnt meg, és ezt a sokkot mind a mai napig nehezen heverte ki a város. Ma nagyon sokan kénytelenek távolabbi településekre elutazni munkalehetőségért. Jelenleg ebben a kettősségben élünk, hiszen még sokan emlékeznek a régmúltra, és felelmegetik azt, hogy az egy könnyebb időszak volt, és nehezen élük meg, hogy most ez másképp van.

– *A múlt árnyékában milyen mozgástere van az önkormányzatnak?*

– A korábbi intézményrendszer jelentős része megmaradt, viszont a pénztelenség látszik, mert nagyon sok felújítás, beruházás elmaradt a város szűkös lehetőségei, illetve a kistérség által környezetvédelmi rehabilitációs programra a 90-es évek közepén felvett ún. japán hitel (amit most szerencsére elenged-

tek) törlesztése miatt. Jelenleg e tekintetben fordulópontot élünk, hiszen az összességében elengedett 3,5 milliárd forintnyi összegből Várpalotára majdnem 2 milliárd jutott. Ezzel egyébként már a magyar államnak tartozunk, tehát nem volt egy klasszikus devizahitel. Így mostanság lehetőségünk van fejlesztésekre. Nagyon sok pályázatot adunk be, és megpróbáljuk intézményeinket, amennyire lehet, korszerűsíteni. Persze vannak még futó, és befejezett pályázataink is. Ez utóbbiak közül kiemelkedik a Thury-vár rekonstrukciója, amely 2011-ben fejeződött be, közel egymilliárd forintból sikerült felújítani és látogatóbaráttá, érdekesebbé tenni. Folyamatban van az emelt szintű járóbeteg szakellátásos pályázat, illetve Tési domb rehabilitációja. Itt sok minden megvalósulhat, parkolókat, házakat, utakat újíthatunk fel. Egy helyi termékeket népszerűsítő pályázaton is nyertünk, ami azt jelenti, hogy a környékbeli bakonyi gazdáktól, lehetőleg első kézből lehet majd jó minőségű, friss árut olcsón megvásárolni. Erre a célra a volt bánya-orvosi rendelőt fogjuk felújítani mintegy ötvenmillió forintból. Nagy összeghez juthat most a város két sportszakosztálya is. A látványsportágakra vonatkozó társasági adókedvezmény jóvoltából 62 millió forintot tudunk fordítani a kézilabdára és a focira, elsősorban utánpótlás-nevelésre, 20 millió forintot pedig létesítmény-fejlesztésre. Ebből a Gál Gyula Sportcsarnokban elsősorban az öltözőket szeretnénk felújítani. Korábban nyertünk hatmilliót, amelyből térelválasztó, illetve

egy mozgássérült mellékhelyiség kialakítására kerülhet sor. A sportcsarnok egyébként is nagyon rossz állapotban van, ezért beadtunk egy energiahatékonysági pályázatot is a teljes külső szigetelés, fűtése korszerűsítése és nyílászáró csere érdekében. Belekerült a projektbe a polgármesteri hivatal nyílászáró cseréje illetve fűtése korszerűsítése is, valamint ugyanez a Várkert Általános Iskolánál, ami a város legnagyobb iskolája. Bizakodunk abban, hogy pozitív bírálatot kapunk ebben az esetben is.

– *Létezik olyan, hogy várpalotaiság?*

– Igen, ez szerintem egyre inkább kezd kialakulni, mert felnőtt egy generáció, amelyik már várpalotainak érzi magát. Igyekeztünk a városá avatás 60. évfordulójának ünnepségeit is úgy megszervezni, hogy az ne csupán egy protokolláris rendezvény legyen. Az óvodásoktól kezdve a kilencven évesig mindenkit be akartunk, és be is tudtunk vonni. A gyerekeknek például a Pegazus Bábszínház tartott egy nagyszerű délelőttöt, olyan játékokat találtak ki, amelyben a kicsiknek meg kellett védeniük várpalotaiként a várat. Az iskolásoknak szervezett vetélkedő is a várpalotai ismeretekről, a várpalotaiságról szólt. A gálaműsorban a városból elszármazott, illetve valamilyen kapcsolatban álló művészek léptek fel, a nagyon jó visszhang azt bizonyítja, sikerült megmutatni, hogy milyen értékekkel is bír Várpalota. De a fotókiállítás, Leitner Feri bácsi könyvbemutatója, a képzőművészek kiállítása, az iskolai színjátszók bemutatkozása, a városrészek sportvetélkedője is nagyon jól szolgáltatta ezt a célt.

– *Milyennek szeretné látni Várpalotát negyven év múlva, a városá avatás századik évfordulóján?*

– Ma – én úgy látom – Palota egy kicsit elzárt város. Sokan sok mindent tudnak például a várról, a Trianon Múzeumról, sokan látogatják a rendezvényeinket, és rácsodálkoznak, hogy jó, de szép hely, és még sosem jöttem be megnézni! Szeretném, ha mindenki ezt mondaná, és ne csak az jusson eszükbe az embereknek rólunk, hogy ez egy iparváros, amit régen a pizskos tizenkettő közé soroltak, most meg télen állandóan szmogriadó van benne! Fontos az is, hogy a meglévő ipari parkba végre új befektetők jöjjenek. Ha minden a tervek szerint alakul, akkor kettő, nyolcvan főt foglalkoztató üzem indulhat 2012-ben, és remélem, hogy a következő negyven évben még számos cég követi a példájukat!

vk.

A szénbányászat 120 éve Várpalotán

Öt-tíz éven belül újraindulhat a bányászat Várpalotán, létezik ugyanis egy úgynevezett pirolízises technológia, ami zárt rendszerben, nulla káros anyag kibocsátással tudja hasznosítani a jelentős helyi szénkészletet, adta hírül 2009-ben a Veszprémi Napló. Hogy ez megvalósul-e, még nem tudjuk. Addig is tekintsük át a város gazdasági életét a 19. század végén, és a 20. században meghatározó iparág történetét!

1876 előtt

A várpalotai és környékbeli birtokok 1690-től a Zichy család tulajdonába kerültek. Az 1800-as évek középső harmadában a birtok egyik felének földesura - Zichy Teréziával kötött házasság folytán - gróf Waldstein János lett, akit Széchenyi István barátságával tüntetett ki, és egyik eszmetársának tekintett. Széchenyi ajánló levele alapján a szigetországban tanulmányozta az angol gazdasági életet, a szén kommunális és ipari hasznosítása, jelentősége a XIX. sz. második felében tehát nem volt ismeretlen a palotai földesúrnak.

A várpalotai lignitvagyon törvényben szabályozott bányászatának megkezdése az országos bányakapitányság által 1886. évben, az „Antal”, „Fanni”, és „János” védnevű bányatelkek „Adományszózi Okmányainak” kiadása után kezdődött meg. A várpalotai szénbányászat kezdeteként nagyon sok irodalmi forrásban mégis az 1876-os évet jelölik meg, és a várpalotai szénbányászat megindulásának centenáriumi ünnepsősorozatára is 1976-ban került sor. 1876. június 3-án Waldstein meghalt, és testvérének fia, gróf Sztáray Antal örökölte a birtokot, és ezt követően kezd nagyobb szénvagyon után kutatni.

1876 – 1903, kezdődik az iparszerű működés

Bár a korabeli feljegyzések hiányosak, a különböző forrásmunkákból kialakított kép alapján annyi megállapítható, hogy az 1870-es év végéig kezdetleges módszerekkel a kutakból saját szükségletre széntermelés folyt. Sztáray kutatási tevékenységét 1885-ben terelte hivatalos útra. A saját birtokán lefolytatott kutatások, majd ennek eredményeként 1886-ban megkapott bányahatósági engedélyek alapján kezdődött el a kor törvényei szerinti bányászat a várpalotai szénmedencében. Gróf Sztáray 1890-ben bekövetkezett halála után az Antal, Fanni, János bányatelkeket tartalmazó birtok visszaszállt a Zichy családra, így Zichy Gábor, majd 1901-ben bekövetkezett halála után fiai, gróf Zichy Miklós és Vladimír tulajdonába került a birtok.

A szén feltárása egy függőleges és lejtős aknával történt az Antal védjegyű bányatelken 1886-ban, és ezzel kezdetét vette mintegy 3,74 millió tonna szénvagyon kitermelése. A bányászatot Ajkacsingerből és Karinthyából érkezett szakmunkásokkal kezdték meg. Az összlétszám 33

fő volt. A munkák irányítását Schuscha János nevezetű bányagondnok látta el. A bányaműveletekkel fokozatosan áthúzódtak az Antal mezőből a Fanny bányatelek részre. Ehhez először egy vakaknát, majd később egy lejtősnaknát mélyítettek. A bánya termelését a várpalotai vasútállomáshoz egy 1000-1200 m hosszú kisvasúton szállították.

Az 1903 - 1920 közötti időszak

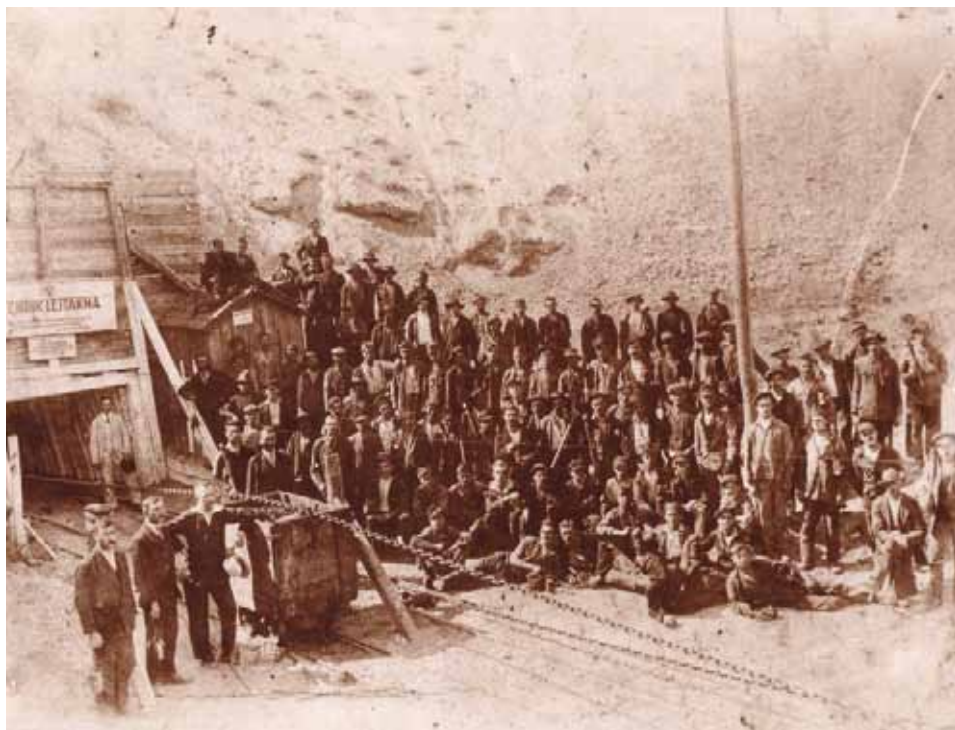
1903-ban a Zichy birtoknak a megkutatott szénvagyon is tartalmazó részét a kastéllyal együtt gr. Wietzleben porosz gróf vásárolta meg, és német mintára nagy beruházásokba kezdett a saját termelésű szén felhasználása és tovább feldolgozása céljából. 1903-1904-ben a vasútállomás mellett téglagyárat, mészégetőt, villamos erőműtelepet és brikettgyárat létesített. A bányával együtt ezek az üzemek Várpalotai Ipartelepek Rt. néven kerültek cégbejegyezésre. Az Rt igazgatósága Berlinben székelt. A gazdasági és a műszaki vezetői funkciókat német származású személyek töltötték be, akik a magyar nyelvet egyáltalán nem, vagy csak rosszul beszélték. A Várpalotai Ipartelepet

Mannhardt Artúr vezette. A későbbi igazgatóknak csak a vezetéknevét ismerjük csak: Schultze, Maugeingenhausen.

A külfejtéses művelésnek nagy hagyományai voltak Németországban. Ezért a német származású vezetők a földalatti művelést az Antal és a Fanny bányamezőben megszüntették 1909-ben, és külfejtésű bányát nyitottak. A Hungária, majd a Henrik elnevezésű külfejtés 1910 és 1923 között üzemelt. A rendelkezésre álló letakarító gépek csak 13 m vastag fedőréteg eltávolítására voltak alkalmasak, ezért 1918-ban megtelepítették a Henrik lejtaknát, illetve a Hungária tárót, majd lejtaknát, a mélyebben fekvő teleprészek feltárása céljából. Az erőmű folyamatosan bővítésre került. A széntermelés 1910-re 45 000 tonnára emelkedett a, 10-es évek végén pedig megközelítette a 80 000 t/éves szintet. A létszám egyenletesen emelkedett, és a, 10-es években 400-500 fő közt állandósult. Wietzleben nevéhez fűződik a település vezetékes vízellátásának kiépítése. 1903-ban a Széhel forrást bevezette a kastélyba és a falunak arra a részére, ahol a kutak a bányászkodás miatt elapadtak.

1920 – 1939, bővülő fogyasztói bázis

Wietzleben 1919-ben végképp megvált Várpalotától, amikor is az Ipartelepek részvényeinek nagyobb része a Depositen Bank, Város és Községfejlesztési Bank és a Magyar-Olasz Bank tulajdonába kerülnek. A részvénytulajdonosok

1920. februárjában megalapították az Unió Bányászati és Ipari Rt-t. A törzskönyvi bejegyzés 1921. július 15-én történt meg. A várpalotai szénbányászat fejlődésének új időszaka 1922. decemberében kezdődött, amikor az Unió Bányászati és Ipari Rt. részvények többségét a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. érdekköri vállalata, az Esztergom-Szászvári Kőszénbánya Rt. szerezte meg (40%). A Salgó arra számított, hogy a várpalotai szénvagyonra a település közelében egy nagy teljesítményű erőmű létesítéséhez a kormányzat támogatását meg tudja megszerezni. Sajnos ez nem sikerült, és 1925-től 1928-ig a termelés rohamosan csökkent. (Kb. 20 vagon/nap).

A fűzfői erőtelep szénellátásnak megszerzésével (1928), majd 1929-től üzemvitelének átvételével, az ahidráló 1929. évi megépítésével, majd 1932. évi bővítésével, a péti Ammóniagyár és erőmű 1931. évi szénellátásának megszerzésével a várpalotai lignit fogyasztói bázisa jelentősen bővült. Korompay Lajos várpalotai bányagazgatósága idején (1923-1939) tértek át a szintes szelet osztású kamrafejtésekkel történő művelésre. Ennek hatására a termelékenység magas szinten állandósult, ugyanakkor a fejtési veszteségek minimálisra csökkentek. A bányabeli és a külszíni berendezések, eszközök korszerűsítésével Várpalota az SKB Rt. egyik leggazdaságosabban működő üzemévé vált. A szén viszonylag rövid és korszerű szállítóberendezéseken került a függőleges aknáknál mellett 1929-ben megépült osztályozóra. A bánya sike-

res működése maga után vonta mind az üzem, mint a település szociális-, kulturális- és sport létesítményeinek kiépítését.

1939-1945, háborús évek

Az Unió részvényeit a Salgó teljes egészében megvásárolta, majd megsemmisítette. Az 1939. március 27-én tartott közgyűlésen döntés született az Unió cégjegyzékből történő törlésére és az SKB Rt-be történő beolvasztásra. A továbbiakban a várpalotai bányák elnevezése: Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Várpalotai bányauzem. A termelés 1942-ben érte el addigi maximumát (710 kt), majd a háborús események miatt 1945-re jelentősen visszaesett. Az S-I. aknamezőn kívül a Cseri mezőben is folyt bányászat. Korompay Lajos utódjaként Heinrich Henrik, okleveles bányamérnököt nevezték ki 1939-ben a várpalotai bányák igazgatójának, aki ezt a funkciót 1945. május 9-ig töltötte be. A bánya üzemvezetője 1940-től Katona Miklós, okl. bányamérnök volt. Az ő nevéhez fűződik az első hazai 100 méteres homlokhosszúságú frontfejtés megtelepítése és sikeres üzemeltetése.

1946 – 1952, az államosítás után

A II. világháború után a hazai szénbányák irányítása és szervezete jelentős változásokon ment keresztül. A legjelentősebb változás a bányák államosítása volt. 1946. november 26-án létrehozták a Magyar Állami Szénbányák Rt-t (MÁSZ

Rt.) A szénbányák részvényei a minisztériumok tulajdonába mentek át. 1947. január 1. és 1948. október 1. között 5 bányakerület irányítása alá kerültek a magyarországi szénbányák. A Várpalotai Szénbányák - a várpalotai székhelyű - MÁSZ Rt. Dunántúli Kerületi Bányagazgatósághoz tartozott, melynek igazgatója Faller Jenő lett. A Várpalotai Bányauzem igazgatója 1945. május 13-tól 5 hónapon keresztül Krausz István volt.

A bányakerületeket 1948. október 1-től 1949. szeptember 30-ig a Szénipari központok váltották fel. A Közép-dunántúli Szénipari Központ székhelye ugyancsak Várpalotán volt, melynek vezetője ugyancsak Faller Jenő vezérigazgató lett. A Várpalotai Szénbányák Nemzeti Vállalat 1948. október 1-én alakult a várpalotai-, toronyi-, szentgáli bányauzemekből. Igazgatója Kisbajcsi Ferenc, igazgatóhelyettese pedig Koshatzky László okl. bányamérnök volt.

1951-ben a nemzeti vállalatokat kisebb szénbányavállalatokra bontották. Ez időtől a vállalat neve: Várpalotai Szénbányák Vállalat lett. A vállalat termelése erőteljes emelkedést mutat, és 1951-ben már meghaladta a háború előtti legmagasabb szintet. Erre az időszakra esik a várpalotai szénmedence kutatásának erőteljes meggyorsítása és új bányák létesítésének (Beszálló, S-II., S-III.) elkezdése az Inotán felépült villamos erőmű szénigényének hosszútávon történő ki-elégítése céljából.

Vájárképzés Várpalotán – Faller Jenő úttörő szerepe

Az 1894-ben Selmezbányán született Faller Jenő munkássága szervesen kapcsolódik Várpalotához. A bányagazgató, tanár neve kitörölhetetlenül belevésődött a város történetébe. Dr. Faller Jenő már 1929-ben üzemvezető volt a városban. 1946-tól a dunántúli szénbányászat kerületi vezetője, 1948-49-ben az ottani szénipari központ vezérigazgatója. Emlékét, nevét szobor, utca jelzi a városban. A szakképző intézet is az ő nevét vette fel, utóbbinak története van.

Még 1876-ban a helyi kastély udvarán kútásás közben szénre bukkantak. A szénvagyon felfedezése magával vonta a szakemberképzést is. A jeles dátum 1935, amikor megalapították a Várpalotai Vájáriskolát dr. Kiss László bányatanácsos kezdeményezésére. Cé-lul tűzték ki, hogy a bányában dolgozó segédvájárok megfelelő képzést kapjanak. A bányauzem vezetője Faller Jenő okleveles bányamérnök-főfelügyelőt bízta meg ennek megszervezésével. Nos, a szakemberképzés jó kezek-be került, mint a tények bizonyítják.

Faller Jenő többlépcsős oktatást vezetett be az intézményben: csilléstanfolyam, segédvájár- illetve vájároktatás képezte a fokozatokat.

Első ízben 1935-ben avattak vájárokat. A szakmunkás-bizonyítványokat ekkor vehették át a végzetek az elnöklő bányahatósági küldöttől. Igazi úttörő-munka volt ez, hiszen az országban itt képeztek és avattak első ízben bányász szakmunkásokat. A rendelet ugyanis, amely az országban kötelezővé teszi a bányavállalatoknak a vájárképzést, csak két esztendővel később, 1937-ben jelent meg.

A hálás utókor nem feledkezett meg Várpalotán a szakemberképzés megteremtőjéről. A szakképző iskola tan-testülete 1988-ban úgy döntött, hogy az intézmény felveszi Faller Jenő nevét. Döntésükben az indoklás: a bányászati szakember, oktató szerette a várost, kutatásaival gazdagította annak ismeretanyagát, és természetesen azért, mert megvalósította a vájároktatást a településen.

M. T. S.

1952 – 1967, a csúcson

1952. január 1-ével létrehozták a szénbányászati trösztöket. A Várpalotai Bányauzem 1954. június 30-ig – mint vállalat – a Közép-dunántúli Szénbányászati Tröszt-höz tartozott. A dunántúli lignit bányák középszintű irányító szerveként 1954. július elsején megalakult a Várpalotai Szénbányászati Tröszt. A Ferenc- és az Ernő bányát 1968-ban S-I. bánya néven egyesítették, melyhez 1969-től Beszálló bányát is hozzácsatolták. Herend bánya 1954-ben került a tröszt-höz és bezárásig annak irányítása alá tartozott.

A tröszt termelése 1965-ben érte el maximumát (2485,8 kt). Létszáma ekkor 6041 fő volt. Trösztigazgató: Haracska Imre, majd 1955. szeptember 1-től Martinkó Mátyás volt. A várpalotai szénbányászat erre az időszakra eső történetében nagyon jelentős fejlesztésekre, korszerűsítésekre került sor. Az egész medence bányászatát alapvetően megváltoztatta a pajzsbiztosító berendezések alkalmazása. A fejtések korszerűsítése mellett a vágathajtás gépesítése és a szállítási rendszerek fejlesztése terén is jelentős előrelépés történt.

1967- 1974, fogyó termelés

1967-ben a trösztöket megszüntették, és a továbbiakban mint vállalatok működtek. A vállalat elnevezése Várpalotai Szénbányák lett. A szénbánya vállalatok fejlesztési, piaci, stb. munkájának koordinálására létrehozták az Egyesült Magyar Szénbányákat (EMSZ). Ezt követően a vállalat élén igazgató, műszaki igazgató-helyettes és gazdasági igazgatóhelyettes állt. A vállalat igazgatója Martinkó Mátyás, műszaki igazgató-helyettese pedig Kasza Zoltán, majd dr. Gyuranecz Vince lett. Az energiapolitikában bekövetkezett változások miatt a szén iránti igény mérséklődött, a Várpalotai Szénbányák termelése folyamatosan lecsökkent, 1,5 millió tonnára. A fogyasztói közül a Fűzfői Nitrokémia (1972), Péti Nitrogén (1974) kivált.

A szénelhelyezési gondok miatt a vállalat elhárította egy brikettgyár felépítését. Az 1968-ban elkészült brikettgyár terméke hamar kedvelt tüzelőanyagává vált a fogyasztók körében. Mivel az igények rohamosan növekedtek, ez egyrészt lehetővé tette a kapacitás továbbnövelését és az ahidráló bővítését. (1972) A hidraulikus pánccelpajzsok iránti igény mind a hazai, mind az NSZK bányái részéről megnövekedett, ezért a kapacitás növelése céljából a Gépüzemnél is új gyártócsarnok megépítésére került sor.

Az 1974-1980 közötti időszak

A magyar szénbányavállalatok középszintű irányító szerveként újra létrehozták a Magyar Szénbányászati Trösztöt. 1974. közepétől a medence szénbányái és kiszolgáló üzemei Várpalotai Szénbányák Vállalat elnevezéssel az MSZT tagvállalataként működött tovább. A vállalat vezetőinek személyében változás nem történt, és a vállalat szervezeti felépítése sem változott. A

széntermelés tovább csökkent, és 1980-ban már alig haladta meg az 1200 kt-át. Ehhez hozzájárult a szénbányászati iparág akkori megítélése, az ország egyre súlyosbodó gazdasági helyzete, amely minimális fejlesztési lehetőségeket biztosított csak a bányavállalatok számára. Bár ez nem jelentette azt, hogy az igények ne haladták volna meg a termelési lehetőségeket, ezért a bányászat létszámgyarapodása mind feszítőbbé váltak. Ezen különböző kedvezményekkel (katonai szolgálat-halasztás, 10 000 bányászlakás akció, díszgyengyruha bevezetése, szociális ellátások növelése stb.) próbáltak enyhíteni, de ezek az intézkedések alapvetően nem oldották meg a vállalat gondjait.

1981- 1996, a hattyúdál

1980. év végével a szénbányászati trösztöt megszüntették, tagvállalatai önálló termelő-gazdasági egységekké váltak. A minisztériumok összevonásával ugyancsak jelentős változás következett be az iparág irányításában. A várpalotai bányászat életében további változást jelentett a közép-dunántúli szénbányák összevonása. Ezután a Veszprémi Szénbányák irányítása alatt működtek a Várpalotai Szénbányák volt üzemei. Várpalotai Bányauzem közvetlen irányítása alá tartozott az S-I. bánya, S-II. bánya Bánta bánya és az Előkészítő- Mű. Önálló üzem lett a Gépüzem, a Vegyesüzem és az 1987. január 1-el létrehozott Irányítástechnikai Üzem. A Bánta bánya 1986. évi bezárásával csak két működő bányája maradt a medencének. Az S-I. bánya meglévő mezőrszein a kitermelhető szénvagyon lefogyott, ezért 1983-ban elkezdtek az Új-Ferenci mezőrszék feltárását. Újranyitásra került az 1958-ban lezárt Cser-II-es lejtőszakna, majd 1986-ös befejezéssel elkészült az Új-Ferenc függőleges akna és egy másik, ugyancsak függőleges légakna.

Az S-I. bánya termelése 1985-től már teljes egészében az Új-Ferenc bányamezőből származik. A termelés csökkenése állt be, amely 1988-ban épp, hogy csak meghaladta a 700 Kt-át. Az S-I. és az S-II. bánya földalatti összekötése 1988-ban befejeződött, és még az év december 1-től szerveze-

tileg is már csak egy bányája volt a medencének, mely Várpalotai Bánya elnevezéssel működött. A Várpalotai Bányauzem vezetői Kremzner Sándor, majd dr. Dósa Zoltán voltak.

1989-től az iparág egyre mélyülő válsága, a gazdasági, pénzügyi problémák, az energetikai szén piacvesztése, és az egyre kedvezőtlenebb földtani viszonyok megrendítették a vállalat helyzetét. A gazdasági elemzése, a veszteséghozzájárulások feltárása, a társadalmi változások hatásainak súlya alatt a vállalat vezetősége ráébredt, hogy a szerkezetváltást minél előbb el kell kezdeni. Független szakértői elemzések, szakvélemények és tervek alapján megkezdődött a vállalat és a várpalotai medence szerkezetátalakítása. A produktív széntermelési létszám intenzíven csökkent, egyéb területeken, elsősorban a nyugdíjazások és a gazdasági társaságokba történő átszervezések miatt fogyott a létszám. Létszámátcsoportosítás is történt Balinkára és Dudarra. A nehéz időszakban a vállalat részéről felmondás csak akkor történt, ha a felajánlott munkahelyet a dolgozó nem fogadta el. A megalakult Kft.-k a dolgozókat munkaügyi jogutódlással vették át.

A széntermelési kapacitás szinten tartását csak igen magas kamatokkal járó kölcsönfelvételekkel és lízinggel lehetett biztosítani, amelyek törlesztése és visszafizetése megoldhatatlan gondot jelentett. Még az 1991. évi hűségpénz kifizetéséhez kapott 350 m Ft-os dotációt, - amit a SZÉSZEK biztosított-, sem tudta a vállalat visszafizetni. A vállalat felszámolása 1991. december 28-án indult meg, és ezalatt még 1993-ig folytatódott a széntermelés. 1992 augusztusában árveréssel eladták a várpalotai brikettgyárat. A széntermelést a PALOTASZÉN Kft. végezte, amely 200 embert foglalkoztatott. 1996 végéig folyt a termelés, ekkor a Kft. is felszámolásra került, ezzel befejeződött a palotai bányászat 120 éve.

Forrás:

„A várpalotai szénbányászat története”
(szerk. Kiss Tamás, 1990), és

„Emlékezés a várpalotai szénbányászatra” (szerk.
Kiss Tamás, 1997)

**A BAKONY VOLÁN ZRT. VÁRPALOTAI FIÓKTELEPÉN
AZ ALÁBBI SZOLGÁLTATÁSOKKAL ÁLLUNK MEGRENDELŐINK RENDELKEZÉSÉRE:**

Kiváló minőségű gázolaj értékesítés
vállalkozók, mezőgazdasági őstermelők és a
lakosság számára, a hivatalos Mol kúti árnál
5 Ft-tal kedvezőbb áron.

Környezetvédelmi felülvizsgálat dízel és
benzinüzemű gépjárművekre.

Személygépkocsik és teherautók alváz-,
motor mosása.

Kistehergépkocsik gépi külső mosása
során kívül.

Haszongépjárművek javítása, diagnosztikai
vizsgálata, műszaki vizsgára való felkészítése,
műszaki vizsgáztatása.

Címünk:
8100 Várpalota, Bányabekötő út 3.

A BAKONY VOLÁN Zrt. fő tevékenysége a menetrend szerinti
távolsági, helyközi és helyi közlekedés lebonyolítása.

A menetrend szerinti közlekedésen kívül társaságunk vállalja
16, 21, 45 és 49 fős autóbuszokkal:

- munkás szállító szerződéses járatok,
- bel- és külföldi különjáratok feladatainak elvégzését.

**Hirdessen a távolsági, helyközi és helyi autóbuszainkon
egész évben!**

Vállalunk:

- autóbuszok külső felületére felhelyezhető reklámokat,
- autóbuszok belső utasterébe felhelyezhető reklámokat,
- autóbusz-állomáson kihelyezhető reklámokat.

**Címünk: 8100 Várpalota, Sörház utca 7 -
BAKONY VOLÁN Zrt. Autóbusz-állomás,
Menetrendi információ: (88) 471-411, (88) 470-838 / 109
Különjárat, szerződéses járat ill. hirdetési információ:
(88) 471-411, (88) 470-838 / 112 mellék.**

A BAKONY VOLÁN Zrt. tevékenységeiről, autóbusz típusokról
és elérhetőségekről további információk megtalálhatóak a
www.bakonyvolan.hu internetes oldalon.

RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁS, MUNKA FELVÉTEL A (88) 472-388/120 ILL. A 30/288-5545 TELEFONSZÁMON.

**Soproni
nyári bobbpálya**

Sopron, 84-es út mellett
Tel.: 20/4333-505,
99/334-266

Nyitva:
Márc.-nov: naponta
(vagy minden nap)
Nov.-márc:
csapadéktól mentes hétvégeken

**Visegrádi téli-nyári
bobbpálya**

11 főútról
Visegrád-Nagyvillám,
Tel.: 20/9245-961,
26/397-397

**Egész évben nyitva
minden nap!**

www.bobozas.hu

HAMPEL KATALIN

1052 BUDAPEST, VÁCI UTCA 8. • TELEFON: 36 1 318 9741 • WWW.HAMPELKATI.COM

KEM Metál Klaszter a tagok innovációjáért

A klaszter az angol cluster (nyaláb, csomó, csoport) szó magyar fonetikus megfelelője. Átvitt értelemben a klaszter szó jelentése: társulás, egységbe tömörülés, összefogás.

Az Európai Unióban működő közel 2.000 klaszter és tagvállalataik foglalkoztatják az EU termelő munkavállalóinak közel 40 %-át, így a klaszterek fejlesztése alapvető szerepet tölt be az EU gazdaságfejlesztésében. A jelenlegi gazdasági válság markánsabbá tette az EU strukturális átalakításának szükségességét. Az alkalmazkodás a világgpiaci, környezetvédelmi, energia és alapanyag árnövekedési tendenciákhoz csak a gazdasági szerkezet folyamatos átalakításával lehetséges. Az alkalmazkodás, a megújulás eszköze a folyamatos innováció. Megváltozott az innováció természete is – sokkal felhasználó-vezéreltebbé, szolgáltatás orientáltabbá, globálissá és nyitottabbá vált.

Ezen gazdasági kihívásokhoz való alkalmazkodás jegyében, figyelemmel a tagok méret és eszköz potenciáljára, a Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szervezésében 2011 májusában megalakult a megyében a KEM Metál Klaszter.

A klaszter 17 alapítója: Tatabányáról az ASG Gépgyártó Kft., a BAV Acél-szerkezet Vállalkozás Kft., a DL STAHL Rozsdamentes Gépeket Gyártó Kft., a DELTOP Rács és Fémszerkezetgyártó Kft., a Ká-Té Drótfonó Bt. és Kovács Károly egyéni vállalkozó; Tatáról a FOGASKERÉKGYÁR Kft., a BNB Kft., Esztergom-Kertvárosból az MS-Metal Kft., Ászárról az Intermotor Kft., Bakonybánkrol a SFT Kft., Csolnokról a CSZ Szerelvénygyártó Kft., Kisbérrel a Terimforg Kft., mint alapvetően fémiparban működő termelő vállalkozások. A klaszter tagjai továbbá a szakember utánpótlásban érdekelt Tatabányai Szakképző Iskola, a szakember utánpótlásban, kutatás-fejlesztésben,

tanácsadásban érdekelt tatabányai székhelyű Edutus (volt MÜTF) Főiskola, az iparfejlesztésben, szervezésben közreműködő Tatabányai Gazdaságfejlesztő Szervezet, valamint a klaszter menedzsmentjét adó és az integrátori feladatokat ellátó kamara.

Az alapítók a klasztert azon célból hozták létre, hogy az előmozdítsa a tagok együttműködését, gazdasági versenyképességük növelését, közös piaci és marketing, innovációs tevékenységüket. A tagok segítik egymást a beszerzési, termelési, piaci kooperációk kialakításában, azok hatékonyságának növelése érdekében. Az együttműködést a kölcsönös előnyök figyelembe vételével, célirányosan, a saját szakmai, üzleti érdekeik szem előtt tartásával végzik. A klaszter elsődlegesen az alapító vállalkozások körében működik, de nyitott a klaszterhez csatlakozni kívánó, hasonló szakterületen működő vállalkozásokkal, intézményekkel történő együttműködésre.

A klaszter sikeresen pályázott az Új Széchenyi Terv Közép-Dunántúli Operatív Program keretében az induló klaszterek és vállalati együttműködések részére kiírt uniós és magyar állami támogatásra. A 27 millió Ft összköltségű projekt támogatási intenzitása 80 %-os. A 16 hónaposra tervezett felfejlődési fázisban a tagok – többek közt – tervezik megismerni egymás tevékenységét, a hasonló profilú, működő, bel- és külföldi klaszterek tapasztalatait. Közös megrendelői, beszállítói, termék és kapacitás adatbázis elkészítésével, közös kiállításokkal, marketing akciókkal tervezik segíteni egymás tevékenységét, piaci és jövedelmezőségi pozícióik javítását.

A projekt tapasztalatok alapján a klaszter és tagjainak távlati célja, hogy – akár közös beruházások, fejlesztések, termékek révén – segítsék elő a gazdasági talpon maradás és fejlődés egyetlen lehetséges útját, a folyamatos innovációt. Tudják, hogy a gazdasági válság és a globalizált világ növekvő hatékonysági és piaci kihívásaira a kisebb cégek csak az együttműködésekben rejlő hatékonyságnöveléssel képesek választ adni, versenyben maradni.

Innoinfo, a céges közösségi portál

– *Tavaly a BKIK a Szlovák Kereskedelmi és Iparkamara (SOPK) beszercebéányai kirendeltségével közösen megnyert egy Európai Unió által támogatott pályázatot, amely a tőke és szolgáltatások szabad áramlását hivatott előmozdítani Magyarország és Szlovákia között. Miről van szó pontosan, és hol tart most a munka?*

– Az Innoinfo projekt célja, hogy segítse a magyar és a szlovák vállalkozások megjelenését egymás piacán. A háromnyelvű – magyar, szlovák, angol – oldalakra a csatlakozók feltölthetik céges adataikat, képeket, térképet, céglogót, de hírek, események, képgalériák és szavazások közzétételére is lesz lehetőség, a fórumok pedig szakmai eszmecsere, az adott társaság tevékenységével kapcsolatos visszajelzések küldésére biztosítanak kiváló platformot. A rendszer lényege, hogy az Innoinfon megjeleníthetők lesznek a cégek közötti partneri, megrendelői kapcsolatok, és újabb

együttműködések keresésére is adott lesz a lehetőség, azaz egy magyar gyártó könnyedén talál majd szlovák beszállítót az oldal segítségével, csak fel kell töltenie saját lapjára, hogy milyen vállalkozást keres. Terveink szerint az Innoinfo.eu honlap 2012. január elsejével indul élesben.

– *Ki üzemelteti majd a honlapot, és miből finanszírozzák a működését?*

– Az Innoinfo költségvetését 85 százalékból a már említett EU-pályázat állja, 10 százalék nemzeti forrás és 5 százalékot a két kamarai szervezet biztosít. A honlap fenntartója a BKIK lesz, a fejlesztéseket a közbeszerzési eljárás során kiválasztott informatikai cég, a Tigra Zrt. végzi.

– *Mennyire lesz uniformizált a honlap? A cégek meg tudják majd különböztetni magukat érdekmében egymástól?*

– Az Innoinfo minden szempontból megfelel

majd a legmodernebb internetes trendeknek és követelményeknek. A jelentkezők különböző elrendezésű sablonok közül választhatnak majd. Minden beállítás bármikor megváltoztatható, és a vállalatok a már létező Facebook-profiljukat is egy mozdulattal át tudják majd húzni az Innoinfóra.

– *Mely cégek és hogyan csatlakozhatnak az Innoinfohoz?*

– Bárki bekapcsolódhat a programba, semmilyen feltételt nem szabunk, még kamarai tagságot sem. Azt szeretnénk, ha minél többen használnák a felületet itthon és Szlovákiában is, hiszen ez a siker kulcsa. Reméljük, hogy hamarosan tízezres felhasználói létszámról beszélhetünk. Az Innoinfo projektre jelentkezni a www.bkik.hu/innoinfo oldalon lehet.

Felemelő ünnepi pillanatok Dorogon

Megszokhattuk már, hogy Dorogon az adventi időszak bővelkedik a karácsonyi ünnepekre ráhangoló eseményekben. Az első adventi gyertya közös meggyújtását követően minden közösség összejön, értékeli az eltelt évet, megpihen. Az óvodásoktól az idősekig valamennyi korosztály megtalálja ünnepét. A legszelesebb körben való együtt ünneplésre a kisvárosban kiemelkedő alkalom a már jól ismert Karácsonyi Gálaműsor, melynek idén hetedik alkalommal adott otthont december 16-án a dorogi József Attila Művelődési Ház.

A szokásokhoz híven az ajándékműsor előtt még a Dorogi Galériába várták a közönséget. A 100 éve született Hir József fotói kerültek a paravánokra. A képekről Balla András fotográfus beszélt: „a fényképezés feltalálásának 73. évében született Hir József, vagy ahogyan itt mondják, a „fotós Jóska bácsi”. 1945-ben jutott kisfilmes gépéhez, pedig akkor már húsz éve fényképezett. Igazi amatőr volt és mindent megörökített az emberekről. Jóska bácsi hírnök a múltból, krónikása a múltnak, a dorogi történeseknek, eseményeknek, a munka világának és ünnepeinek.

A bányában és az üzemekben érezte otthon magát.” Balla András kiemelte még Jóska bácsi életútjából, hogy sokáig fotószakkört vezetett, kiállításokat rendezett. Sok képe dokumentum jellegén kívül is értéket képvisel, országos kiállításon díjazták őket. Több száz fotója kallódott hosszú időn keresztül, de ma már az önkormányzat is részt vállal a hagyaték feldolgozásában, gondozásában. A mostani kiállítási anyagot, mely az egész életmű legjava, Lévy Jenő grafikusművész válogatta és tette alkalmassá kiállításra.

A múltidézés után Dr. Tittmann János polgármester átadta a képviselő-testület által alapított művészeti kitüntetést, a Rauscher György-díjat a munkássága alapján arra méltónak talált, és a városhoz szorosan kötődő Cselenyák Imre írónak.

Az ajándékműsort - melyet a város lakói díjtalanul tekinthettek meg - a húszéves Budapest Táncszínház szolgáltatta. A kortárs táncelőadást a színház vezetője, Földi Béla mutatta be. A fiatal művészek műsora olyan sikert aratott, hogy a közönség nem akarta elhinni, hogy tényleg vége van az előadásnak.

Mandusitz Zsuzsanna

Cselenyák Imre, Dorog idei Rauscher-díjasa

Az ember a sorok között

Világos, érthető, kíméletlenül őszinte. „Az volt mindig a meggyőződésem, hogy az ilyen elbeszélő regényíróknak, mint amilyen én vagyok, egyszerűen nem jár semmilyen díj.” És mégis. Munkásságát idén Rauscher-díjjal ismerte el Dorog városa. Erről, zenéről, írói hitvallásról, múltról és jövőről beszélgettünk Cselenyák Imrével, jelenünk kiemelkedő irodalmi alakjával.

– *Meséljen arról, hogyan került Dorogra?*
– Házasság révén. 1987-ben egy bulgáriai nyaraláson ismertem meg a feleségemet, akivel ma is megosztom a hétköznapi élményeit, az ünnepek nyűgét, a gyereknevelés fárasztó csodáját. Különös, hogy én az első perctől fogva – s ez már a megismerkedésünk évétől számít – kedvelem

Dorogot, otthon éreztem magam benne, nagyon gyorsan barátokra leltem, már a második alkalommal kilátogattam a foci-meccsre, és egy csapásra Dorog szurkoló vált belőlem. Grosics és Buzánszky városában az ember nem is tehet mást, óhatatlanul rajongania kell a futballért. És a feleségem is imádja a labdarúgást, néha meg

is jegyzi félig komolyan: engem a férjem azért vett feleségül, mert szeretem a focit. Sokan hiszik, hogy budapesti vagyok, de ebből csak annyi igaz, hogy ott is laktam kisebb-nagyobb megszakításokkal tizenhét évet. Egyébként Kelet-Magyarországon születtem egy Nyírkáta nevű faluban.

– *Irodalmi pályáját zenészként kezdte. Mennyire meghatározó szegmense Cselenyák Imre életének a színpadi élet 2011-ben?*

– Karakteresen. Nem feltétlen, mint aktív zenész, bár idén ősszel is már volt két föllépésem, de a zene jelenléte az emlékeimben

állandó prioritást élvez. Ahogyan Hrabal mondotta: „a múlt a második jelenünk”. Valamennyire át vagyok itatva harmóniával, ráadásul énekelek a dorogi Hallelúja kórusban. Egy vagyok a zenével, mondataimnak ösztönszerűen ritmust adok, soraim dudorásznak. A kettő egymás nélkül számomra elképzelhetetlen. Most eszembe jutott, milyen lehet egy botfülű író, és tényleg nem tudom, hogyan lehet dallam nélkül írni.

– *Az Oláh c. novellájában Gelu Păteanu* markáns véleményét olvashatjuk a kortárművészet már-már érthetetlen, keszekusza mivoltáról. Ön hogy vélekedik a mai magyar irodalomról?*

– Könyörtelen. Aki tudja az elbeszélő-művészet titkát, azt az úgymond „szakma” elhárítja vagy mellőzi, amely egyet jelent az ártással. Tudniillik például, ahogy a futball vagy a színészet mérhető, az irodalom kevésbé, most valóban keszekusza. A focicsapat, ha győz, nagy az öröm, legközelebb több néző látogat ki, idővel lesz több pénz is. A színész, ha remek, zseniális, a közönség imádja, s az mindkét félnek megfelel. Az író, ha ír egy jó könyvet, amit az olvasók elkapkodnak, rajongva beszélnek róla, az még nem jelent semmit. Attól még a „szakma” olyan goromba tud lenni hozzá, hogy csoda. Pedig magunk között szólna ez helytelen viselkedés, egy jól működő országban az olvasó szava szent. Mint gyakorló könyvbarát is az írás mellett, akár ki is kérhetném magunknak, hogy lenéznek az olvasókat. Aztán meglehet, hogy egészen másról van szó. Talán túl sokan akarnak megélni az irodalomból, de alkotás nélkül, és ösztönösen védik a privilégiumukat, tehát minden olyan mesemondó-elbeszélő felbukkanása veszélyeket rejt számunkra, akik jóban vannak az olvasók tömegeivel. Én csak nevetek ezen, mert nekem ugyan nem kell kegyelemkenyér, én a helyezkedés, gyűlölködés helyett regényeket írok, nem is keveset, és olvasóimmal kokettálok.

– *A Rauscher-díj a legnagyobb művészeti elismerés Dorogon. Mit jelent ez az Ön számára?*

– Két éve vizsgáltam meg jobban a Rauscher-díjat, és rá kellett jönnöm, hogy ez nem csak regionális elismerés. Akik eddig megkapták – nem is mind dorogi –, igenis jelentős életművet, alkotásokat hoztak létre. Szinte valamennyi kitüntetett országosan elismert, de van közöttük nemzetközileg is kiemelkedő művész. Lelkük rajta, hogy máshol mások kiknek adományoznak díjakat, de Rauscher-díjat érdemtelenül még senki sem kapott. Úgy fogalmaznék, hogy ezt a díjat a dorogi

képviselő-testület szavazza meg, de hordereje ennél kiterjedtebb. Mindenki, akik eddig megkapták, büszkén vállalok sorsközösséget. De hozzá kell tennem, meglepett a testület határozata. Szó sincs róla, hogy az alkotásaimat nem tartanám erre érdemesnek, inkább a bevett gyakorlat hitette ezt velem. Az volt mindig a meggyőződésem, hogy az ilyen elbeszélő regényíróknak, mint amilyen én vagyok, egyszerűen nem jár semmilyen díj.

– *A regényeit hogyan sorolná be az irodalomba?*

– Vigyáznom kell, nehogy magam is belessek abba az alapvető hibába, hogy a szakma ítéseinek szemüvegén keresztül kezdem szemlélni a magam alkotásait, mert abból semmi jó nem sülni ki. Az eddig megjelent 23 kötetem közül hét kortársirodalom, amelyeket neves kiadók adtak ki, s amelyekben hitet teszek a hét-központok ragyogása, az apró adomák szükségessége, az élet ambivalens szépsége mellett. Olvasóimnak egy része igen kedveli a novelláimat, kisregényeim, szívük szerint ők is így írnának magukról, ha lenne hozzá vénájuk, mondják. Hanem sem az életem, sem a munkásságom nem lenne teljes, ha nem született volna meg Jean-Pierre Montcassen. A Püldo kiadó alapötletére hatalmas munkához láttam, s egyszerre csak elkezdtek sorba megjelenni történelmi kalandregényeim ezen a néven. Óegyiptomi, görög, római, arab, japán témákban kezdtem megvalósítani gyermekkori álmaimat. Nagyon fontos volt megtalálnom bennük a magam útját, amely egyaránt örömeire szolgált alkotónak, olvasónak. Ma már kiterjedt levelezést folytatok nagyszerű emberekkel határokon belül és túl, regényeimnek a száma meghaladta a 100 ezres példányt, amely siker úgy vélem az olvasmányosságnak, a felelősségnek, a szelíd bölcsületnek, a sajátosan kalandos, szellemes és pajzán történetvezetésnek az eredménye. Sokan az én korfestő regényeimben keresztül szerették meg a múltat, és alig várják, hogy kezükben tarthassák a következő kötetem.

– *Említette, hogy írásai az önmegvalósítás mellett utat is mutattak életének. Mi az a filozófiai keretrendszer, amelyben elhelyezné Cselenyák Imrét, a magánembert?*

– Igen, jó kérdés. A múlt értékeit olyan tisztán szeretném továbbvinni, ahogy azok akkoriban megfogalmazódtak. Nagyra tartom Kantot, Hegelt, Sartre-t, Kierkegaard-t, Bibót, Freudot... hadd ne soroljam őket tovább, de igazából az ókori filozófusok hoznak lázba. Talán azért, mert a technikai fejlődés még nem telepedett rá

az emberi elmére, s az akkoriban kimondott bölcsességek biztosan és méltán örök érvényűek. Hogy is mondta Kung Fu-Ce? „Amit nem akarnál magadnak, ne tedd soha másra.” Kicsit talán már elcsépelet aforizma, de nem tudja mindenki, hogy ez jóval Krisztus előtt lett kimondva. Sokan úgy emlegetnek, mint a női olvasók kedvence. Többek között ezt vállalom, és mindenképp egyetértek a költő Aiszkülosz szavaival: „Hallgass a nőkre, még ha nőt nem is szeretsz!” Nos, akkor mit szóljak én, amikor pedig szeretem a nőket! Igyekezem rehabilitálni Arisztotelészt, hiszen – az egyébként számos fizikai butasága mellett – korszakalkotó filozófus volt, akinek Politika című műve nagy hatást gyakorolt rám. „...az ember természeténél fogva állami életre hivatott élőlény...” Vagy egy másik örök igazsága: „aki jól akar uralkodni, annak előbb engedelmeskedni kell megtanulnia.” Ilyen beállítottság után mondanom se kell, milyen nehéz nekem ezekben a terhes időkben. Az élet azonban mindig tartogat számunkra valami érdekességet, ezért érdemes megvárni mindig a holnapot. Azt kell mondanom, én már elköteleztem magam az elbeszélésnek, és csupán életem végéig fogom művelni. Mert úgy van az, Ciceró szerint is, hogy: „Ami hasznos annak, aki kapja, nincs terhére annak sem, aki adja.” Folytathatnám kedvenc bölcssem sorát, de gondolom, a cikk terjedelme sem lehet végtelen, inkább azt ajánlom, aki úgy gondolja, olvassa regényeim, melyek akár Cselenyák Imre, akár Jean-Pierre Montcassen álnevem alatt jelentek meg.

– *Ha egy időkapcsolatban üzenhetne a jövő újságíró, illetve író nemzedékének, mi lenne az?*

– „A múlt a második jelenünk. És az a szebb, aki szebben fejezi ki magát”. Hrabal idézetei után azért nekem is van útravalóm. Kedves írástudók! Akik nem képesek érthető formában közölni közlendőjüket, ne is írjanak másnak, csak maguknak. Az is szép dolog ám. Nem vagyok a modern kortárművészet ellen, hiszen nekem is vannak hajmeresztő ötleteim, de gyűlölöm, ha az irodalomban vagy bármely más publicisztikában szerepet játszik az aktuális divat. Egy író legyen hiteles krónikás vagy mesemondó, és a homályos kifejezések helyett igyekezzen inkább világos szavakkal mély lenni. Legalábbis próbálva. Meglepő dolgokra fog ráébredni. S ha ezt kipróbálta, és továbbra is jóban van magával, utána lehet olyan mély, mint a feneketlen kút, és olyan magvas, hogy átszakítja a földkérget.

Taizs Gergő

* Gelu Păteanu jeles román író, költő, műfordító. Az első egyéni Tökés-díjat ő kapta 1991-ben.

Tóth Béla

Káhn Norbert

Negyvenéves a piacvezető magyar tészta, a Gyermelyi

Válságban is kiemelkedően teljesítenek

Fontos év volt a 2011-es a Magyarországon mindenki által ismert, a tészták területén piacvezető Gyermelyi Vállalatcsoport életében. Éppen negyven éve kezdték el a tésztagyártást, amely jubileumot nyílt nappal, nagyszabású ünnepséggel és vásárlási akcióval tették emlékezetessé. Tóth Béla, tésztagyártást és malomipart felügyelő, és Káhn Norbert kereskedelmi igazgató segítségével idéztük fel az elmúlt negyven év legfontosabb eseményeit.

Egy kis történelem

A magyar tulajdonban lévő, biztos pénzügyi háttérrel rendelkező Gyermelyi Vállalatcsoport évtizedek óta eredményesen működik. A hazai üzletekben szinte kivétel nélkül megtalálhatjuk kiváló minőségű, és elérhető áru tésztaikat, és egyre több Közép-európai országban is örömdetesen nő a forgalmuk. De ha tojást, lisztet, vagy baromfi húst vásárolunk, akkor sem kell csalódnunk, ha a tőlük származó termékre szavazunk.

Az európai méretekben is jelentős, a hazai viszonyok között pedig a legnagyobbak, legkorszerűbbek közé tartozó élelmiszeripari cég székhelye és névadója a Gerecse lábánál elhelyezkedő, alig 1400 lakosú Gyermely kisközség. Érthető, ha a falu és a környék életének meghatározója, hiszen ha jól megy a vállalatnak, akkor az meglát-szik a településen is. Márpedig Gyermely él és virágzik, hiszen a tésztagyár a mai, gazdasági válsággal terhelt időkben is őrzi piaci pozícióját, sőt folyamatosan fejlődik, és nyereségesen működik.

Pedig nem volt egyszerű az indulás. Minden 1953. január 21-én, kezdődött, amikor a háború borzalmait átvészelve, a kommunista rendszer terheit elviselni már nem bíró 12 gyermelyi gazda – a politikai nyomásnak engedve – megalakította a Petőfi Szövetkezetet.

Tóth Béla:

„1953-ban, rémálomként kezdődött a történet, a 12 gyermelyi parasztszalád úgy érezte, mindenét elvesztette. Szerencsére tévedtek. Az igazi

kincseket nem tudták elvenni tőlük, azokat nem lehetett kommunizálni. Elfogadták sorsukat, a közös gazdálkodás keretei között keresték a boldogulást, mígnem 56-ban felcsillant a remény, de hamar el is illant. A szorgalmas gazdálkodók nem félték az új kockázattól, gyorsan megtanulták a nagyméretű növénytermesztés fortélyait. Időben különbséget tudtak tenni a nagyüzemi tartásra alkalmas, illetve kevésbé alkalmas állatfajok között. A józan paraszti eszközzel korán rájöttek arra is, hogy az élelmiszeripari vertikum kialakítása csökkenti a piaccal szembeni kitettségüket, növeli az eredményt. Így jött létre 1971-ben a tésztagyár. Az alapítók, és a később hozzájuk csatlakozók többsége is magától értetődőnek találta, hogy szorgalmasan dolgozzon, takarékosan gazdálkodjon, minden évben növelje a közös vagyont, folyamatosan fejlesszen. Még ősz fejjel sem szégyelltek beülni az iskolapadba. Úgy szocializálódtak, hogy számukra természetes volt az összetartás, egymás segítése, a tisztesség. Az örökiül kapott szellemiséget meg kell őrizniünk, nem szabad eldobnunk, és akkor a vállalatunk erős marad, a nagy válságokat is túlélő.”

Történelmi mérföldkövek:

1953 – 12 gyermelyi gazda megalakítja a Petőfi Szövetkezetet

1971 – Megépül a tésztagyár

1990 – Megalakul a Gyermely Rt., tulajdonosok az egykori alapítók és a dolgozók

Technológiai fejlesztések

Gyermelyen az elmúlt negyven év alatt gyakorlatilag a semmiből építettek fel egy piacvezető márkát. Mindez úgy valósulhatott meg, hogy a vállalat vezetői folyamatosan figyeltek a takarékos gazdálkodásra, és nem szégyelltek tanulni a jó példák-ból, azaz igyekeztek mindig az adott kor követelményeinek megfelelő, sőt a jövőt megelőlegező technológiai beruházásokkal növelni a hatékonyságot és az eredményességet.

Káhn Norbert:

„A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy a tésztagyár létrejöttének megvoltak az előzményei: a tojástermelés és a takarmánygyártás. 1989-ben elindult a gyermelyi malom, ezzel szinte minden fontos dologgal, amellyel ma is foglalkozunk, rendelkezünk már a rendszerváltozás előtt. Így 1990-ben, a Gyermely Rt. megalakulásakor nem az átalakulással, a piaccal vagy a politikával kellett foglalkoznunk, hanem azonnal a munkára, a piacra lehetett koncentrálni. Ennek is volt köszönhető, hogy a rendszerváltás után a lényeges dolgok kerültek előtérbe, a piacvezető pozíció megerősítése, növelése, a kereskedelmi rendszer és a termékstruktúra átalakítása, technológiai beruházások indítása, az innováció, és a hatékony marketingkommunikáció elkezdése. Az uniós csatlakozásra is tudatosan készülünk, a 90-es években ennek érdekében a vállalat vezetése hosszú távú stratégiát fogalmazott meg, amely meghatározta munkánkat.”

Tóth Béla:

„Az uniós, globalizált versenyben mindent a költséghatékonyság szempontjából kell vizsgálni. Az automatizálás következtében a folyamatokhoz sokkal kevesebb élőmunka szükséges. Ugyanakkor nőtt az üzemméret, így jelentős leépítésre, elbocsátásra nem került sor. Nyilván van egy természetes rotáció, de fontosnak tartjuk, hogy a dolgozói állományt meg tudtuk tartani, annak a 450 embernek, aki a vállalatcso-

Fontosabb fejlesztések, építkezések:

1989 – Megépül a gyermelyi malom
 1992 – Új takarmánygyár épül
 2000 – Baromfitelep tartástechnológia cseréje
 2001 – A malom újjáépítése, kapacitása 300 tonna/napra bővül
 2005 – Új automata magasraktár
 2006 – Új tésztagyár indulása, automatizált technológiával
 2008 – Növénytermesztő géppark cseréje
 2009 – Átadják az új tojástörő üzemet
 2011 – Magasraktár II. a liszttermékek, és a túlméretes tészta-termékek számára

portnál dolgozik, folyamatos munkát tudunk biztosítani. Áttételesen további több száz család számára nyújtunk biztos megélhetést, akik egyéni vagy társas gazdálkodóként vesznek részt a zárt integrációban zajló gabonatermesztésben. Gyermelyen és környékén mi vagyunk a legnagyobb foglalkoztatók, ez azt jelenti, hogy a fizikai személyzet a környező 7-8 faluból tevődik össze, csakúgy, mint az adminisztratív állomány többsége. Ez nagyon fontos, hiszen megvan a kötődés és a kontinuitás, és ez vállalati kultúránk kiemelt része. Alacsony fluktuációval tudunk dolgozni, és nagymértékű az elkötelezettség a vállalat céljai iránt. Ha tehetséges, elhivatott emberek vannak a munkatársaink között, az megjelenik a termékben, a piaci sikerekben, mert nemcsak a robotok és az automatizálás tesz jobbá, hatékonyabbá egy vállalatot, annál fontosabb érték az itt lévő humán kapacitás. A jó dolgozók többségét mi neveljük, aki ma vezetői pozícióban van a vállalatnál, az mind olyan, aki jó néhány évet, évtizedet itt töltött el.”

Káhn Norbert:

„Januárban kezdtük meg egy új malom építését a meglévő mellett és a tervek szerint 2012 végére már örölni fog az új üzem, így a napi őrlési kapacitásunk 500 tonnára nő. Ma a durumdara az egyetlen fontos alapanyag, amit a vállalat-csoporton kívülről szerzünk be. Az új malom alkalmas lesz a lágybúza mellett durumbúza őrlésére is. Az elképzelések szerint a durum alapanyag tekintetében is felépítjük, megszervezzük a termelési háttérrel, azaz a durumbúza nagy részét is magunk termeljük, termeltetjük zárt integrációban, így nem leszünk kitéve annyira a piaci változásoknak.”

Piac és marketingkommunikáció

Bármennyire is sikeres legyen egy vállalkozás, a külső körülmények, azaz az uniós csatlakozás, az ezzel járó piaci liberalizáció, a globalizáció, és nem utolsósorban a jelenlegi gazdasági válság egyre újabb és újabb kihívások elé állítja. Ezeknek több megoldása is lehetséges. Lehet ilyen a költségek csökkentése, a minőség javítása, a hagyományos értékesítési csatornák alternatívákkal való kiegészítése, vagy a külpiacokon való fokozottabb terjeszke-

dés. Gyermelyen minden vonatkozásban keresik az előrelépés lehetőségeit.

Káhn Norbert:

„A válság arra mindenképpen rávilágított, hogy a fogyasztók ár-érték arányban megfelelő terméket kívánnak vásárolni. Az első jelek nem 2008-ban mutatkoztak Magyarországon, hanem már 2006 végén kiderült, hogy a különböző megszorítások miatt az emberek zsebében kevesebb pénz maradt, nyilván ezért is találta ilyen kivértett állapotban a válság az országot. Látható volt, hogy a vásárlók először elindultak a kimondottan olcsó termékek irányába, így a branddel mi is elvesztettünk bizonyos fogyasztói kört. A verseny sokkal erősebb, mint korábban volt, több külföldi áru jelent meg a piacon, bár a tészta területén 90% ma is magyar termék. A legnagyobb kihívást a multinacionális cégek kereskedelmi márkáinak megjelenése hozta, hiszen azok árképzése jelentősen eltér a gyártói márkákétól, a kereskedők tudatosan, jóval kisebb árrésszel dolgoznak. Tudomásul kell venni, hogy a fogyasztók egy része csak az ár alapján dönt, és ez nem fog a következő években változni. Ezért az elmúlt években markánsan növeltük részvételünket a kereskedelmi márkák piacán, amelynek részaránya immár a teljes piac közel 50%-a. Nincs mit tenni, ha talpon akarunk maradni, ebben is részt kell vennünk, természetesen a hagyományos gyermelyi minőség megőrzésével. Az elmúlt években, a beruházásoknak köszönhetően elkezdtünk a határokon túlra tekinteni, egyre inkább Közép-Európában gondolkodunk. Elsősorban azokon a piacokon tudunk érvényesülni, ahol hasonló jellegű, elsősorban tojással készült tészta fogyasztásának van hagyománya, így Szlovákia, Románia felé nyitottunk. A magyar piac prioritása mindig is megmarad, de a jelenlegi 7-8%-os exportot fokozatosan növelni szeretnénk.

Legfontosabb feladatunk a brand, a gyermelyi

márka népszerűségének megőrzése, terjesztése. Ezért keressük azokat a hatékony marketing-eszközöket, amelyek segítségével a közvetlenül a fogyasztók számára tudunk magasabb értéket adni. Legújabb fogyasztói programjaink részben szakítottak a korábbi klasszikus értékesítési módszerekkel. Keressük a minél közvetlenebb kapcsolatot vásárlóinkkal, ezért egyrészt több értékesítési végpontot hoztunk létre, ahol szélesebb választékban, kedvezőbb áron kaphatják meg a termékeinket, másrészt hűségakciót indítottunk, a tésztaink csomagolásán lévő pontértékek garantált ajándékokra válthatók. Egyre meghatározóbb lesz a piacon a reklámkerülés, ennek jegyében mi is elmozdultunk az on-line csatorna felé, honlapunkon (www.gyermelyi.hu) információkat adunk akcióinkról, főzési tanácsokat, videó recepteket kínálunk, és megtalálható itt közvetlen értékesítő partnereink, referenciaüzleteink elérhetősége, címe is.”

Társadalmi felelősségvállalás

A Gyermelyi Vállalatcsoport számára kiemelten fontos és a minőségirányítási rendszerében célként is meghatározott vállalat a rászorult társadalmi rétegek, valamint környezetük támogatása. Két kijelölt szeretetszolgálaton keresztül látják el missziójukat, akiken keresztül az elmúlt tíz évben 200 M Ft-nyi Gyermelyi tészta, liszt és tojás jutott el az arra rászorultakhoz. Emellett rendszeresen segítik szűkebb környezetük egyesületeit, civil szervezeteit, kulturális és sportrendezvényeit, valamint intézményi beruházásait.

Káhn Norbert:

„Nemcsak támogatásainkon keresztül, de gazdasági tevékenységünk során is arra törekszünk, hogy a társadalom értékeit megőrizzük. Ezért a beruházások alkalmával kiemelt figyelmet fordítunk a környezetet kímélő, legjobb emissziós paraméterekkel bíró, modern berendezések beszerzésére. Mezőgazdasági tevékenységünk során is figyelembe vesszük a környezetkímélő megoldásokat. Így a növénytermesztésnél is hangsúlyos szerepet kap a szerves tápanyagpótlás, valamint a növényvédelem esetében a lehető legkisebb környezetterheléssel járó növényvédő szerek használata. A fentiekkel azt a bizalmat kívánjuk megszolgálni, melyet vállalatunk több mint fél évszázados története során a magyar fogyasztóktól kapott.”

Veér Károly

Két évtizednyi siker igazolja, hogy a Kajári Agrofor Kft. jó úton jár

Húsz év az emberi kapcsolatokra építve

Az üzletet emberek kötik egymással - így fogalmazta meg a hosszú távú siker alapját Németh József a balatonfőkajári székhelyű, növényvédőszereseket, vetőmagokat és műtrágyákat forgalmazó vállalkozás, a Kajári Agrofor Kft. ügyvezető igazgatója. Az elmúlt húsz esztendő töretlen, sikeres fejlődése, az évtizedes múltra visszatekintő partneri kapcsolatok, a válság idején is stabil működés egyértelműen őket igazolta. Az az értékrend, melyet az idők során maguk körül kialakítottak, szinte mágnesként vonzza a hozzájuk hasonlóan gondolkodó mezőgazdasági termelőket, viszonteladókat s ez az összetartás meg is hozta-hozza gyümölcsét.

– *Mi volt az alapítók célja húsz évvel ezelőtt, miért jött létre a Kajári Agrofor Kft.?*

– A '90-es évek elején óriási változások történtek a magyar gazdaságban, mely természetesen a mezőgazdaságot is érintette. A nagyüzemi mezőgazdaság darabjaira hullott, elaprózódott. Szinte egy csapásra megváltozott a gazdasági-jogi környezet, és ezzel együtt változtak az igények is. Gombamód szaporodni kezdtek a vállalkozások, és ezek már teljesen új elvárásokat fogalmaztak meg a kereskedelem irányába is.

– A Kajári Agrofor Kft. 1991. szeptemberében alakult. Már az indulásnál fontos szempont volt az önállóság. Nem úgy képzeltük a jövőt - mint akkoriban sokan -, hogy egy nagyvállalat oldalvívén eleveckélünk, vagy alvállalkozóként részfeladatokat vállalunk, saját lábunkon kívántunk állni. A céljainkat, a profilunkat is igyekeztünk jól meghatározni, s hogy ez mennyire pontosan sikerült, jól bizonyítja, hogy a mai na-

pig növényvédőszereseket, vetőmagokat és műtrágyákat forgalmazunk, és ez adja ma is az éves árbevételünk 90%-át. Mindez szigorúan belkereskedelemből származó bevétel, az export-import minimális, inkább csak néhány alapanyag-
ra korlátozódik.

– Abban is mindvégig konzekvensek maradtunk, hogy a terménykereskedelmet nem vettük fel a palettára. Úgy gondoltuk, ehhez már teljesen más, új erőforrásokra lenne szükség. Mi bízunk partnereinkben, a mezőgazdasági termelőkben, hogy képesek lesznek értékesíteni terményeiket. Mindig is úgy gondoltuk, hogy a mi feladatunk segíteni őket abban, hogy a termelés számukra minél gazdaságosabb, nyereségesebb legyen.

– *Milyen számok jellemzik ezt a húsz évet?*

– Tizennyolc tulajdonossal indultunk, ez mára két főre apadt, akik magyar magán-személyek. Az ügyfeleink száma folya-

matosan növekedett, ma több mint 400 partnerünk van, az ország 17 megyéjébe szállítunk. Ennek volumenét jól mutatja például, hogy növényvédőszeresekből évente 9000 tonnát szállítványozunk saját járműveinkkel, illetve alvállalkozóink segítségével. Büszkéek vagyunk arra, hogy az árbevételünk 70%-át olyan partnereink adják, akikkel már tíz évnél régebbi kapcsolatunk van. Nem csak végfelhasználókat szolgálunk ki, széles körűek viszonteladói kapcsolataink is. A több lábon állást az is segíti, hogy a kereskedelmi partnereinkkel az oda-vissza vásárlás lehetősége is adott.

– A Kajári Agrofor Kft. annak idején egy egyszemélyes céggént indult, ma tizenegy kolléga számára biztosít stabil munkahelyet, megélhetést. Folyamatos, progresszív növekedés volt jellemző az elmúlt két évtizedre. 2010-ben volt ugyan egy kis megtorpanás, de ezt elsősorban az időjárási kitettség, illetve a mezőgazdasági termények értékesítési árai befolyásolták. 2011 csúcs év lesz, 8 milliárd forint fölött lesz a társaság árbevétele, idén az időjárás is kedvezően alakult, és a partnereink értékesítési lehetőségei is jó irányba haladtak.

– *Hogyan ragadná meg sikerük lényegét?*

– Az üzletet emberek kötik egymással. Mi mindig az igazi emberi kapcsolatokra építettünk, ezen alapuló üzleteket

Kajári

Agrofor kft

valósítottunk meg, és persze nagyon fontos a hozzáadott érték is: a pontos, rugalmas, gyors kiszolgálás és a folyamatos szaktanácsadás. Ezt kívánja elősegíteni évi két szakmai rendezvényünk is, ahol szakmai újdonságokkal, egyéb információval – például gazdaságpolitikai áttekintéssel – próbálunk segíteni partnereinknek a megfelelő döntések meghozatalában, és természetesen kiváló színtere ez a kapcsolatok ápolásának is.

– Fontos része vevőink hűségének az is, hogy tudjuk, élő anyagokkal dolgoznak, ebből adódóan a problémák is váratlanul érkeznek, akár estéről reggelre. Ezért elengedhetetlen a gyors reakcióidő és a jó árukészlet, a megfelelő logisztika. Ezért tartottuk fontosnak a raktározás megoldását, a megfelelő árukészlet kialakítását és a szállítmányozás biztonságát, a jó logisztikát. Természetesen arra nem volt módunk, hogy minden cég termékét raktáron tartsuk, mégis sikerült elérnünk egyfajta stabilitást. Bérraktározást biztosítottunk szállító partnereinknek kedvező feltételekkel, s ennek eredményeként mára három cég nálunk raktározza termékeit. Ez már elég komoly termék háttérrel jelent, továbbá a logisztikai tevékenység még egy erős „lába” cégünknek.

hétvégét, és a kötetlen vacsoraestünkre a vevő partnereink mellett olyan vendégeket is hívtunk, akik ugyan nem tartoznak szorosan a szakmai körhöz, ám úgy éreztük, hogy ennek ellenére sokat tettek értünk, sikereinkért az elmúlt években. Az egyik ilyen kedves vendégünk a Hotel Villa Medici tulajdonosa, aki 16 éve minden januárban biztosítja konferenciánk kitűnő körülményeit.

– Ugyanígy 18 éve ugyanazon banknál vezetjük számláinkat, természetesen őket is elvártuk ünnepségünkre, és különösen fontos volt számomra, hogy egykori szállítónk, akivel 12 éven át dolgoztunk együtt, és aki ma már külföldön – hazánktól távol – tartózkodik, a meghívásunknak eleget téve hazautazott, és megtisztelte jubileumi összefoglalóunkat.

– A program is kicsit rendhagyó volt, az este folyamán visszatekintettünk az elmúlt húsz év ilyen típusú rendezvényeire – igazán érdekes élmény volt a múltban kalandozni –, majd másnap délelőtt a csapat és vendégeink nagy része szent misén vett részt az esztergomi Bazilikában, ahol a prépost úr meg is áldotta cégünket. Úgy vélem igazán méltó módon sikerült megünnepelnünk az elmúlt húsz évünket, s bízunk benne, hogy a folytatás legalább ilyen sikeres lesz.

– *Hogyan ünnepelték a jubileumot?*

– Visegrádon töltöttünk a csapattal egy

Cseh Teréz

JUBILEUMI ROTÁCIÓ EXPO!

HAGYOMÁNYAINKHOZ HÍVEN – IMMÁR **20.** ALKALOMMAL -
RENDEZZÜK MEG A NEMZETKÖZI MEZŐGAZDASÁGI, KERTÉSZETI,
ERDÉSZETI **GÉPKIÁLLÍTÁST ÉS VÁSÁRT**

IDŐPONT: **2012 MÁRCIUS 9-10.**
HELYSZÍN: **TATA, OLIMPIAI
EDZŐTÁBOR**

PROFIL

**MT8-AS KISTRAKTOROK
(30-50 LE-IG);**

**TÖBB, MINT 30 FÉLE
KISTRAKTOR ADAPTER;**

TERRA-VARI GÉPCSALÁD;

STIHL TERMÉKEK: MOTORFŰRÉSZEK, FŰKASZÁK, PERMETEZŐK,
MAGASSÁGI ÁGVÁGÓK, SÖVÉNYVÁGÓK, LOMBSZÍVÓ – FÚVÓK;

VIKING TERMÉKEK: FÜNYÍRÓK, FÜNYÍRÓ TRAKTOROK,
KOMPOSZTÁLÓK, GYEPSZELLŐZTETŐK, KAPÁLÓGÉPEK;

ROBIX KFT TERMÉKEI;

SZENTKIRÁLY KFT TERMÉKEI.

**ÓRIÁSI KEDVEZMÉNYEK, EGYEDI, SZEMÉLYRE
SZABOTT ÁRAJÁNLATOK**

**SZERETETTEL VÁRJUK ÖNT ÉS SZÁMÍTUNK CÉGE MEGJELENÉSÉRE
A ROTÁCIÓ EXPO 2012 KIÁLLÍTÁSON!**

ROTÁCIÓ KFT - 2890 TATA, BACSÓ B. U. 39/A,

34-382-126, 34-382-813,

WWW.ROTACIOTATA.HU, WEB: INFO@ROTACIOTATA.HU

Fejér megye gazdasága bálja

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara hagyományos megyei évadnyitó bálját az idén, január végén társszervezőkkel – a Magyar Közgazdasági Társaság Fejér Megyei Szervezetével, a Fejér Megyei Agrárkamarával, a Fejér Megyei Építésszek Kamarájával, valamint a Fejér Megyei Mérnöki Kamarával összefogva –, közös néven, Fejér megye gazdasága báljaként szervezte meg. A fővédnökséget prof. Dr. Kovács Árpád, a Magyar Közgazdasági Társaság, és a Költségvetési Tanács elnöke vállalta. A remek estének a pompásan felújított Hotel Magyar Király díszterme adott otthont. Az elsőosztályú menü, a kitűnően játszó zenekar, a nívós meglepetésműsorok mind-mind hozzájárultak a bál sikeréhez. A tánc, a szórakozás mellett a baráti beszélgetésekre, az üzleti kapcsolatok erősítésére, bővítésére is adódott lehetőség. A hajnalig tartó mulatság a Fejér megyei báli szezon méltó nyitánya volt. Képeink a színvonalas mulatság emlékezetes pillanatait elevenítik fel.

A bál házigazdái középen a fővédnökkel - Madarász László, Kovács Árpád és Radetzky Jenő

A Fejér megye gazdasága bál nyitotta meg az ide báli szezont

A fejér megyei társasági élet színe-java megjelent a Hotel Magyar Királyban

A zenekar igényes báli muzsikájára táncra perdített majd' mindenkit

Baráti beszélgetésekre és üzleti kapcsolatok építésére is volt alkalom

Fésűs Nelly musical színésznő jó hangulatú pajzán műsora jó kedvre derítette a közönséget

Multi Credit Csoport

1125 Budapest, Tündér u 4/b.

Mobil: +36 30 957 88 97

Tel: + 36 1 236 09 15; Fax: +36 1 340 03 33

e-mail: oszlanyi.gyongyver@mccompany.hu

www.mccompany.hu

A biztos mezőgazdasági befektetések felé fordulnak az emberek

Jó befektetés-e a mezőgazdaság?

„A magyar föld szolgál a jövőben a legnagyobb lehetőségekkel!” – vallja Oszlányi Kincső, a Multi Credit Cégcsoport vezetője, aki szerint az Európai Unió törekvései és a jelenlegi gazdasági folyamatok egyaránt az agrárvilág növekvő jelentőségére világítanak rá.

– Miért tartja a termőföldet jó befektetésnek?

– Vállalkozásunk – a Multi Credit Csoport – neve, néhány év alatt összeforrt a sikeres mezőgazdasági befektetésekkel. Cégünk mezőgazdasági projektek lebonyolításával, agrárbefektetésekkel és az ahhoz kapcsolódó finanszírozásokkal foglalkozik. Jelenleg több mint 400 ügyfelünk van, akiknek mezőgazdasági ügyeit mi kezeljük, és azt a tendenciát látjuk, hogy az agrárbefektetések egyre biztosabb lábakon állnak. Magyarországon évszázadok óta tartja magát az a látásmód, mely szerint a jó föld aranyat ér! Ez a 21. században is igaz. A mezőgazdaság folyamatosan megújuló perspektívát nyújt a befektetni vágyók számára. Nem véletlen, hogy az Európai Unió szintén nagy hangsúlyt helyez az agrárgazdaság fejlesztésére. A föld egyszerűen kezelhető, hozzáférhető szaktudással könnyen és sokat profitálhat belőle a tulajdonosa. A tapasztalatunk az, hogy a jó föld iránti kereslet növekvő tendenciát mutat, és egyre értékesebbé válik. Stabil és biztonságos, amit alátámaszt az a tény is, hogy a klasszikus ingatlanpiaci válság ellenére, a termőföld alapú befektetések 2010-ben átlagosan 20%-os hozamot eredményeztek.

– A kisebb összeggel rendelkező befektetők is megtalálhatják a számításukat a mezőgazdaságban?

– Sokat gondolkodtunk azon, hogyan tud-

nának azok is befektetni, akik csak kisebb, maximum 1-5 millió forint közötti összeggel rendelkeznek. Ezért létrehoztunk egy új kisbefektetői terméket, melynek a lényege, hogy konzorciumi formában összegyűjtünk több ügyfelet, akik közösen megvesznek egy nagyobb földterületet, és annak feladatait, kezelését pedig mi koordináljuk. A kiadások megoszlanak, csökken a kockázati tényező, átlátható, a gazdaság pedig jól működik, így a második évtől már nyereséges ez a befektetési forma. Sok olyan partnerünk van, aki megtartja munkahelyét, és a pénzét ilyen jellegű befektetésbe helyezi. Jelenleg több ilyen projektünk megy sikerrel, és a visszajelzések is pozitívak.

– Mit tehet az, aki szeretne ugyan a mezőgazdasággal foglalkozni, de ehhez se induló tőkéje, se földje nincsen?

– A mezőgazdaság megújulása rendkívül fontos Európának, ezért az Európai Unió és a magyar állam is segít az indulásban. Nagyon sok kedvező, vissza nem térítendő támogatást nyújtó pályázat áll rendelkezésre a mezőgazdaságban, ami kifejezetten azoknak kíván segíteni, akik nem rendelkeznek saját pénztőkével, de szívesen gazdálkodnának, és felismerik az üzleti lehetőségeket ezen a területen.

– Milyen egyéb szolgáltatással állnak ügyfeleik rendelkezésére?

– A földet egész évben gondozni kell, nemcsak aratáskor van vele nagy munka. Éppen ezért mi már az indulástól partneriséget kínálunk. A legtöbben tanácsadási szolgáltatásunk iránt érdeklődnek: hol vegyenek földet, milyen aktuális befektetési lehetőségek állnak rendelkezésre. Az előzetes igényfelmérés után olyan megvalósulási tervet készítünk, ami az ügyfeleknek a legoptimálisabb eredményt adja a befektetésükhöz.

– Nagyon sok pályázati lehetőséggel csökkeneni tudjuk ügyfeleink kiadásait, illetve eligazítjuk őket az agrárvállalkozások gazdasági és támogatási útvesztőjében.

– Elindítottunk egy előtakarékosági programot is, ami kifejezetten földbefektetésre vonatkozik. Ez hosszú távú befektetési forma, amely nagyon sikeresnek ígérkezik. Azoknak jó, akik még életük elején járnak, egyetemisták, pályakezdők és nincs nagy összegű tőkéjük, ezért részletekben fizetik meg a termőföld tulajdonjogát, miközben már a befektetés kezdetétől élvezik az anyagi előnyöket, a befektetésből járó hozamot.

– Mennyire gyors megtérülés várható a mezőgazdasági befektetésektől?

– A mezőgazdaságban meg kell tanulnunk türelmesnek lenni, és megismerni a föld lehetőségeit. Van egy kínai mondás, a fű növéstét nem lehet felgyorsítani, és ezzel maximálisan egyetértünk. Jó befektetési lehetőségek léteznek a mezőgazdaságban, amik gyorsan és biztonsággal megtérülnek, de egy nap alatt senki se várjon azonnali eredményt. Viszont a jó munka meghozza gyümölcsét.

HECS

Hamar népszerűvé vált a Kori Liget

Újabb belvárosi lelemény

December 22-én adták át, s a téli szünetben naponta akár nyolcszázan is birtokba vették a Zichy ligeti korcsolyapályát. Nem kell a távoli Jégcsarnokhoz buszozni, nem számít, hogy nem fagyott még be a Csónakázó tó, a székesfehérváriak róhatják a köröket a Zenepavilon körül...

A belgiumi ötlet nyomán kiépített téli létesítmény önkormányzati támogatással és fehérvári vállalkozások összefogásával jött létre. Ha az időjárás is úgy akarja, akár március közepéig korcsolyázhatnak itt a fehérváriak és az idelátogatók. A Kori Liget fővédnöke dr. Cser-Palkovics András polgármester (aki most sajnálja igazán, hogy járatlan e sportban) arra a legbüszkébb, hogy a nyári koncerthelyszín után a

zordabb évszakban is kellemes találkozóhely lehet a Zichy liget. Szempont volt az ifjúság sportra nevelése, így az óvodai és iskolai csoportok előzetes bejelentkezéssel (www.koriliget.hu) ingyenesen, a vidéki intézmények gyermekei 50%-os kedvezménnyel használhatják a 700 m²-nyi felületet.

Zeneszó, kis pihenők, megfizethető büfé, jó társaság... – kell-e több, hogy a műjégpá-

lyán hangulatosan teljék az idő? Jönnek is sokan! A délelőtti az ovis- és diákcsoportok ideje, a délután a családi kedvezményeket igénybe vevőké, az este pedig a fiatal-ságé. A 22h-ig nyitva tartás sokaknak a munka utáni levezetést jelenti, míg a többség a sport öröme, a közös szórakozás miatt jár ide. Akadt, aki kellemes ismerkedési és randi helynek titulálta a Kori Ligetet, s van, aki a születésnapját szeretné itt tartani.

Ki ezért, ki azért szereti az újabb belvárosi létesítményt, de hogy nagyon jó, hogy elkészült – ebben teljes az egyetértés!

Dr. Göde Andrea

471 forint helyett 3 millió

Angyalok a Hiemer-házban

„Közel 100 fiatal kap ma ajándékot, törődést és szeretetet azoktól, akiknek szerencsésebb sorsa megengedi az adományozás gesztusát.” – fogalmazott köszöntőjében Róth Péter, Székesfehérvár alpolgármestere a Fehérvár Angyalai elnevezésű karácsonyi programon.

30 cég, vállalkozás és az önkormányzat jóvoltából gyűlt össze 2 millió 694 ezer forint. Ebből kirándulás, kulturális programok valósulhatnak meg, porszívót, vasalót, cumisüveget, törölközőt vásárolnak a Fejér Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Központja és a Vigyázó Kéz Gyermekvédelmi Egyesület által gondozott gyerekek számára. Riasztó a szembeállítás: egy állami gondozott napi ellátása 471Ft-ba kerül! A rendezvénynek a Hiemer-ház elegáns bálterme adott otthon. A karácsonyfa alatt az önkormányzat készítette 104 ételmiszer-csomag sorakozott. A műsor után hatalmas marcipán torta várta a gyerekeket, nevelőszülőket, pedagógusokat. Egy kis időre idillivé vált a világ...

Dr. Göde Andrea

Róth Péter alpolgármester ad át ételmiszer-csomagot

Nyitó konferenciát rendeztek Székesfehérváron az autóiparban érdekelt szervezetek

Vértess-Duna Járműipari Klaszter

Ahogy arról a *Regio Regia* magazin is tudósított, a Vértess-Duna Járműipari Klasztert májusban azzal a céllal hívta életre tizenhat, a járműiparban érdekelt szervezet, hogy erősítse az ágazat szereplőinek területi alapú együttműködését. A klaszter az Új Széchenyi Terv, KDOP 1.2.1.-11 pályázati felhívása keretében induló támogatást nyert, az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege: 16.740.006 Ft. A „Vértess-Duna Járműipari Klaszter tevékenységének fejlesztése” című projekt ismertetésére és nyitó konferenciájára 2011. november 28-án került sor Székesfehérváron, a Hiemer-házban.

Az eredetileg a móri önkormányzat kezdeményezésére indult összefogás kiemelt célja az is, hogy a klasztertagok javítsák piaci pozíciójukat, erősítsék belföldi- és nemzetközi kapcsolataikat, közös ér-

dekeken alapuló fejlesztéseket valósítsanak meg hazai és EU-s források bevonásával a Közép-dunántúli Régió Vértess-Duna térségében – mondta bevezetőjében **dr. Szépvölgyi Ákos**, az integrátor szerepét ellátó Közép-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség ügyvezető igazgatója. A klasztert kilenc kis- és négy nagyvállalat, egy felsőoktatási intézmény, valamint két gazdaságfejlesztő szervezet alapította nyolc település (Bicske, Kisbér, Komárom, Mór, Oroszlány, Pusztavám, Tata és Tatabánya) önkormányzatainak együttműködési megállapodásban rögzített támogatása mellett. A konferenciát **Fenyves Péter**, az ötletgazda Mór Város Önkormányzatának polgármestere nyitotta meg. Beszámolt személyes tapasztalatairól, amelyek szerint a térség meghatározó iparágát illetően lokálisan már vannak a válságból való kilábalást megerősítő jó hírek, ugyanakkor még rengeteget

A konferencia résztvevőit Fenyves Péter, Mór város polgármestere köszöntötte

kell dolgozni ahhoz, hogy a járműipar újra megfelelő ütemben fejlődjön.

Somkuti Mátyás, a Magyar Gazdaságfejlesztési Zrt. Klaszterfejlesztési Iroda koordinátora előadása első felében bemutatta az Iroda működését és felépítését, amely áprilistól a Pólus Programiroda Kft. feladatait vette át. Beszámolt arról, hogy a lezárt 2008-as és a 2011-es pályázati körökben 177 induló együttműködés és 41 fejlődő klaszter a regionális operatív programokból 7,8 milliárd, míg a 25 akkreditált innovációs klaszter 111 projektje a Gazdaságfejlesztési Operatív Programból 19,9 milliárd forint támogatásban részesült. Somkuti Mátyás tájékoztatta a konferencia résztvevőit, hogy a tervek szerint 2012. első félévében újra kiírnak klaszterek számára pályázatokat.

A konferencia második előadója, **dr. Temesvári Balázs**, a KDRFÜ ügyvezető igazgatója bemutatta az ügynökség tevékenységét, és felvázolta szerepét az innovatív vállalkozások támogatásában. Az ügynökség közreműködésével a 2006-os Baross Program keretében a régióban három klaszter jött létre. 2008-ban 260 millió forintos támogatást kapott 10 projekt, míg 2011-ben, amikor a válság átrendezte a gazdaság irányait, immár 18 esetben tudtak összesen 500 millió forint támogatást nyújtani a klasztereknek.

Kovács Tamás, a Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. projektmenedzsere ismertette azokat az uniós, transznacionális programokat, amelyek kapcsolódási pontot jelenthetnek a Vértess-Duna Járműipari Klaszter számára. A KPRF hét innováció- és hálózat alapú nemzetközi projektben vesz részt, melyekben mintegy 70 partnerrel működnek együtt. Külön kiemelte, és a jelenlevők figyelmébe ajánlotta az AUTONET, a ClustersCord és Finno projekteket.

Vidovenyecz Anett, a Közép-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség projektmenedzsere előadásában ismertette a CEBBIS projektet, amely 11 partner hálózata a Közép-európai Régióban. A működés kulcsterületei a benchmarking tevékenység, az optimális transznacionális modell kifejlesztése, a jó gyakorlati eszközök és eljárások bemutatása, és egy eszközszer és annak kézikönyvének előkészítése és megvalósítása a vállalkozás-támogató szervezetek számára. Külön kiemelte a klaszter kapcsán a CEBBIS NETWORK jelentőségét, amely a jövőben lehetőséget biztosít az autóipari vállal-

kozások számára is együttműködési kapcsolatok kialakítására és külső erőforrások bevonására.

A konferencia zárásaként **Barta Zoltán**, KDRIÜ Kft. szenior menedzsere mutatta be az Új Széchenyi-terv keretében támogatást elnyert „Vértess-Duna Járműipari Klaszter tevékenységének fejlesztése” elnevezésű projekt kétéves cselekvési tervét, főbb mérföldköveit és az elvárt eredményeket. Rámutatott, hogy az indulás kapcsán a legfontosabb feladat a klaszterszervezet működtetése, új tagok felkutatása és az együttműködés formáinak kialakítása. Létre kívánják hozni a klaszter információs tárat, a technológia-transzfer információkat biztosító, valamint a partnerkereső rendszert. Kifejlesztik a kommunikációs és információs platformokat (weboldal, arculati kézikönyv, marketing akcióterv, szakmai hírlevelek), és a regionális és nemzetközi kapcsolatok elősegítése érdekében négy alkalommal üzletember találkozót, három alkalommal pedig klaszterkonferenciát szerveznek. Emellett rendszeresen képviseltetik magukat egyéb üzleti találkozók, hazai és nemzetközi rendezvényeken. A klasztertagok szakmai elvárásain alapuló képzéseket szerveznek, dokumentálják az elért eredményeket, és a kétéves időtartam után immár egy kibővült klaszterként kívánják folytatni tevékenységüket, újabb források bevonásával.

Veilandics Béla, az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. üzletágvezetője hozzászólásában aggodalmát fejezte ki a nagyvállalatok árnyékában élő kkv-k szűkös érvényesülési lehetőségei miatt. **Fenyves Péter** polgármester kiemelte, hogy az együttműködések legjobb formái mindig bizalmi kapcsolatokon alapulnak. Az MTESZ Fejér Megyei Szervezetének tanácsadója, **Balla Károly** arra a kérdésre, hogy a klaszter vállalja-e a beszállító tevékenységet végző kiscégek képviseletét az autóipari nagycégeknél, pozitív választ kapott. **Fábián Zoltán**, az Ajkai Járműipari Klaszter koordinátora elmondta, hogy a közös energia beszerzésre hangolódott ajkai klaszter nagy sikert ért már el a költségcsökkentés területén. **Major László**, az EMTEK Klaszter menedzsere jövőbeli céljuknak a közös üzemanyag beszerzés megvalósítását nevezte meg. A konferenciát **dr. Szépvölgyi Ákos** zárta, megköszönve az előadók munkáját, a részvételt és a hozzászólásokat.

További információk:
www.vdj-klaszter.hu; www.kdriu.hu

Mit gondolnak az építőipari cégek a lánc tartozásról?

Láncra vert építőipar

Abban mindenki egyetért, hogy a hazai építőipar helyzete siralmas, és hogy a jelenlegi mélyponthoz több éven át vezetett az út, melynek végén a lánc tartozás lassan felemészti a vállalkozásokat. Sokan, sokszor tették már föl a kérdést: hogyan juthattunk el idáig, mit rontottunk el, mit kellett volna másképp csinálni? Riportunkban ezekre a kérdésekre, a lánc tartozás okaira keressük a válaszokat, a megoldásokat, feltárva a tapasztalatokat, megszólaltatva a régiós piac elemzőit, érintett szereplőit: tervezőket, kivitelezőket, érdekvédelmi szervezeteket.

A magyar építőipar elmúlt évtizede

A Mozgalom a Magyar Vállalkozásokért tagjai által készített tanulmány, mely a hazai építőipari vállalkozások helyzetének alakulását vizsgálta 2002 és 2010 között szakmai irányítója és összeállítója prof. Dr. habil. Csath Magdolna közgazdász volt, a Kodolányi János Főiskola Gazdálkodási és Menedzsment Tanszékének vezetője. A több mint 2000 vállalkozás megkérdezésén alapuló elemzés rámutatott, hogy amíg 2002 és 2005 között a vizsgált cégek forgalma folyamatosan növekedett, addig 2006-ban jelentős csökkenést tapasztaltak, majd 2007 után drámai zuhanás következett (lásd grafikon). A legnagyobb visszaesést az Észak-Alföldön és éppen régióinkban, a Közép-Dunántúlon szenvedték el a vállalkozások. A hanyatlás következményeként szinte valamennyi cég egy nagyságrenddel visszalépett a méretét illetően: a közepesekből kis, míg a kicsikből mikrovállalkozások lettek. A tanulmányból az is kiderül, hogy az építőipari kintlévőségek jelentős része 2004 és 2008 között keletkezett, s ugyanezen időszak alatt adósodtak el azok a cégek is, amelyek hitelfelvétellel próbálták fedezni szállítói tartozásaikat.

Hasonlóan lesújtó képet fest az építőipar elmúlt évtizedéről a Komárom-Esztergom Megyei Munkadók és Gyáripárosok Szövetsége elnökösszonya, Garbacz Lászlóné, aki egyúttal egy építőipari vállalat, az É.R.T. ÉFSZ Kft. ügyvezető igazgatója is. A korábbi évek elhibázott gazdaságpolitikája, az építőipari szektort érintő rossz gazdasági szerkezet kialakulását eredményezte, amely miatt sok kényszervállalkozás és kevés hazai tulajdonú közepes és nagyvállalkozás jellemzi az ágazatot. Ezek közül is csak nagyon kevésről mondható el az úgynevezett vállalati működés, vagyis, hogy minden szakterületnek a cégen belül megvan a felelőse. A kedvezőtlen

struktúrát sajnos az elmúlt évek kormányai fenntartották, és csupán törvénymódosításokkal próbálták korrigálni. Mindez többek között oda vezetett, hogy a nagyobb építési beruházásoknál, pályázatoknál túlságosan nagy teret kaptak a külföldi tulajdonú nagyvállalatok, és számos olyan munkát is elvittek, mely nem az ő méretüknek megfelelő volt, a hazai építőipari munkaerő pedig degradálódott.

Tovább rontotta a helyzetet, hogy a 2006 őszére kialakult nagy államháztartási hiány lefaragása érdekében az előző kormányok

viszonyítva - összehasonlítva árakon - 45%-os volt a termelés visszaesése az építőiparban. E tekintetben a mélyépítés, infrastruktúraépítés területén tevékenykedő vállalkozásokat - az állami és az egyéb közösségi megrendeléseknek köszönhetően -, a recesszió kicsit később, 2009 elejétől érintette. Az elhúzódo építési piaci válság legnagyobb vesztesei egyértelműen a lakásépítő vállalkozások, amelyek az elmúlt 5 évben piacuk 70%-át elvesztették.

Az építőipari árak az elmúlt öt év egyikében sem érték el az infláció mértékét. Az alacsony vállalási árak eredményeként az ágazat árbevétel-arányos jövedelmezősége 2011-re nulla lett. Nyilvánvaló, hogy ez a cégek tömeges megszűnéséhez vezet. A hazai építőipar termelés zuhanása az Unió piacán is a legnagyobb. Az ÉVOSZ számításai szerint az ágazat rendelésállománya 2011 végére 40%-kal kisebb, mint 2010 decemberének végén volt. Ez azt vetíti előre, hogy 2012 év egészében biztos, hogy további 5-6%-os csökkenés várható.

kemény megszorításokat vezettek be, ennek hatására a fejlesztési források folyamatosan csökkentek, rontva ezzel a hazai építőipar lehetőségeit.

A mai helyzetről alkothatunk képet az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének (ÉVOSZ) 2011. évi mérlegéből, mely szerint az ágazati recesszió utolsó évéhez, 2006-hoz

Kétségbeesett kiáltásnak tűnnek a Magyar Mérnöki Kamara Választmánya által 2011 novemberében megfogalmazott gondolatok is: „Válságos időköt él a hazai mérnöktársadalom. A hazai műszaki szakemberek alkotómunkája, a mérnöki tervezés és szakértői tevékenység rendkívül gyorsan, folyamatosan és jelentősen

GRABARICS
ÉPÍTŐIPARI KFT.

A Grabarics Építőipari Kft. értéktérítő oldalai

leértékelődött. Napjainkra már a mérnökök működése is veszélybe került, az alkalmazott mérnököket az elbocsátás, a vállalkozókat a tönkremenetel fenyegeti. Mind több mikro- és kisvállalkozó mérnök adja fel korábban jövedelmező egzisztenciáját és elismerést jelentő praxisát, hivatását, vagy vállal külföldön munkát. Szakembereink tömeges kivándorlása, vagy hazai mérnökirodáink külföldi tulajdonba kerülése és tevékenységük lassú elsorvasztása pótolhatatlan veszteségeket okoz Magyarországnak.”

Az építőipar, mint látjuk sokszereplős, rendkívül összetett ágazat. A problémákat kutatva a felmerült témakörök mégis - egy-egy csoportot alkotva - az egyes szereplők-höz köthetők: megrendelők-beruházók, tervezők, kivitelezők, finanszírozók. Kiemelt státusz jut közülük az államnak, hiszen amellet, hogy az iparág legnagyobb megrendelője, egyúttal az ágazat irányításáért is felelős. A Közép-dunántúli Régió építőipari kis-, közép és nagyvállalatainak vezetőivel történt beszélgetések épp arra mutattak rá, hogy a főszerep bizony ezúttal is az államé.

Nincs munka

Dr. h.c. Dr. Szepes András, a Fejér Megyei Mérnöki Kamara elnöke szerint a legnagyobb baj, hogy a beruházások leálltak, nincs tervezői munka, pedig nagyon fontos lenne, hogy legalább állami szinten indulhassanak új projektek. Autópálya és útépitési programok, felújítások kellenének, hiszen ezek viszhazhatnak az egész ágazatra, nem csak munkával látják el a tervezőket, kivitelezőket, de új munkahelyeket is teremtenek, illetve megakadályozzák, hogy a fiatal tehetségek az országot elhagyva külföldre menjenek.

– A láncartozás ellehetetleníti az építőipari vállalkozásokat, alig van munka, a cégek tönkremennek – erősíti meg a felvázolt helyzetet Grabarics Gábor, a dunaújvárosi Grabarics Építőipari Kft. ügyvezető igazgatója. – Évente 30%-kal csökken az ágazat árbevétele, és ez már harmadik éve tart.

Összecseng mindez Szűcs István, a VEMÉVSZER Kft. ügyvezető igazgatójának gondolataival:

– Alapvető nemzetgazdasági kérdés, hogy sikerül-e a gazdasági növekedést beindítani. Az építőiparnak most némi hátszélre van szüksége, de ha el tud indulni a növekedés útján, akkor az a holdudvarára is visszahat, s ez már jelentős hatással bír a nemzetgazdaság egészére is. Az uniós projektek elszámolása lassú, és ez azért különösen súlyos probléma, mert más gyakorlatilag nincs is a piacon. A magánszektor megrendelése jelentősen csökkentek, az árbevételek 80-90%-át a közbeszerzések adják, ha ezek sem lesznek, akkor sokkal rosszabbra fordulhat a helyzet.

Szakmai vezetést az élre!

– Meggyőződése, hogy a mai építőipari helyzet-hez az vezetett, hogy az ágazatnak évtizedek óta nincs megfelelő szakmai irányítása – jelölte meg a fő problémát Grabarics úr. – Annak ellenére, hogy az építőipar a GDP 10-12%-át biztosítja, 1988 óta nincs önálló minisztériuma, szakértő minisztere, pedig itt számtalan speciális problémára kell jó megoldást találni.

– A bizonytalanságot tovább fokozza, hogy nincsenek kötelező szabványok sem. Számtalan rendezetlen kérdés merül fel, alapvető, egyszerű jogszabályok hiányoznak és a nomenklatúrák sem adóttak. Németországban létezik egységes normagyűjtemény, ami a mindennapi munka alapját képezi, nálunk csupán ajánlások vannak, amelyek java része elavult. A generálkivitelezői szerződések zöme jogszabályba ütköző, nem felel meg a törvényi előírásoknak, és ez az iparág ebben az országban ilyen körülmények között dolgozik. Hol van még egy európai ország, amelyik ezt megengedheti magának? Az építőiparnak hozzáértő gazda kell, e nélkül itt soha nem lesz rend. Az állam szerepe, felelőssége óriási mind a szabályozás, mint pedig a példamutatás terén – mutat rá a legégetőbb változtatnivalókra a cégvezető.

Jogszabályi útvesztők

A tatabányai Geotech Kft. ügyvezetője, Petkovics Zoltán szerint túlságosan lazák a szabályok Magyarországon:

– Európában nem fordulhat elő, hogy egy cipész építsen autópályát, nálunk igen. Itt még a múltat, a referenciát, a hozzáértést is kölcsön lehet kérni másoktól. Talán megoldást jelentene, ha a működő cégekről készülné egy cégprofil. Ez az adott vállalkozás képességeit mutatná: mennyi gépe van, milyen munkaerő, tapasztalat áll mögötte, s ennek megfelelően kaphatnának „jogosítványt” a vállalkozható feladatokhoz. Tőlünk nyugatra ezek a dolgok jól működnek, meg kellene találni vizsgálni őket, és hasznosítani az ottani tapasztalatokat.

A székesfehérvári FEHÉR CÉGCSOPORT-hoz tartozó FEHÉREP Kft. ügyvezető igazgatója, Sipos Tamás és a FEHÉR ABLAK Kft. ügyvezető igazgatója, Sipos Péter is keményen fogalmaz: – Nincs meg a megfelelő jogi környezet a biztonságos munkához, hiányzik a szigorú szabályozás, ami kizárná az ügyeskedőket. A problémás cégek csődbe vihetők, eladhatók, és nincs semmiféle szankció. Rádásul nem számíthat megbecsülésre az, aki hosszú távra tervez, esetleg egy vagy több évtizede a piacon van. Persze elvileg vannak jogszabályok, csak ezek a gyakorlatban nem működnek, könnyedén kijátszhatóak. Olyanokkal nehéz versenyezni, akiknél a szándék az, hogy ne fizessenek. Az állam a rossz szabályozással, a késedelmes kifizetésekkel, a szinte lezárhatatlan bírósági ügyekkel egyszerűen lehetőséget ad a spekulánsoknak.

Grabarics Gábor,
ügyvezető igazgató

Grabarics Építőipari Kft.
Dunaújváros

Szűcs István,
ügyvezető igazgató

VEMÉV-SZER Építő és
Szerelőipari Kft.
Veszprém

Petkovics Zoltán,
ügyvezető igazgató

Geotech Tervező, Kivitelező és
Kereskedelmi Kft.
Tatabánya

Keszei Balázs,
ügyvezető igazgató

Alteon Építő, Vállalkozó Kft.
Székesfehérvár

Páll János,
ügyvezető igazgató

Planbau Mérnöki Iroda Kft.
Tatabánya

dr. Szepes András,
elnök

Fejér Megyei Mérnöki Kamara
Székesfehérvár

Garbacz Lászlóné, elnök
Komárom-Esztergom Megyei
Munkaadók és
Gyáriparosok Szövetsége
É.R.T. ÉFSZ Kft. ügyvezető igazgató
Tatabánya

Sipos Tamás, ügyvezető igazgató
Fehérep Építőipari és
Kereskedelmi Fővállalkozó Kft.
Székesfehérvár

Sipos Péter, vezérigazgató
Fehér Építőipari Holding Zrt.
Székesfehérvár

Többen észrevételezték azt is, hogy a kötelező uniós jogharmonizáció során a legszigorúbb szabályokat alkalmazzuk, ami nem könnyíti meg a hazai vállalkozások életét. Dr. Szepes András arra is rámutatott, hogy mindez rengeteg fölösleges kiadást is jelent – például földrengésbiztosra kell tervezni minden új építményt, holott ez a jelenség hazánkban nem jellemző. Az uniós szabályok másik nagy problémája, hogy jelentős részük még nincs lefordítva, így csak angolul érthetők el. Ebből számtalan probléma adódik, hiszen vita esetén vajon kinek az értelmezését fogadja el a bíróság? A jogalkotási folyamatok terén is vannak még megoldásra váró feladatok. Egyrészt örömdetes, hogy a folyamatok felgyorsultak, ugyanakkor a tempó számos újabb problémát is felvet. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a legtöbb esetben túl rövid a rendelkezésre álló idő az előterjesztésre kerülő jogszabályok értékelésére. A gyorsított folyamatok másik hátulütője pedig, hogy mára a jogalkotás gyakorlatilag követhetlenné vált. A politikusok a szakmai bizottságokat is megkerülik, és a gyorsítás érdekében a módosításokat egyéni indítványként nyújtják be.

– *Törvényekkel is el vagyunk látva!* – hívja fel a figyelmet a bürokráciára a székesfehérvári Alteon Kft. egyik ügyvezetője, Keszei Balázs. – *Az egyablakos ügyintézés sem segített ezen sokat, mert sajnos nincsenek egyértelműen megfo-*

galmazva a kompetenciák. Nem tudni ki, miben dönthet az önkormányzatoknál. Felesleges köröket futnak, ezért lassúak a hivatalok. Racionalizálni kellene a folyamatokat. Sokat segítene, ha a vállalkozói szerződésmenták nem csupán buta sablonok lennének, hanem a külföldi példákhoz megfelelően az alapelveket tükröznék, az egységes szabályokat, amelyekre az egyedi szerződésekben hivatkozni lehetne.

– *A gazdasági válság rendkívüli, radikálisan csökkenő keresleti körülményeket hozott az iparágra, ugyanakkor az adótörvények, a fizetési könnyítések és a különféle szankciók semmit sem változtak – világítja meg a helyzetet egy teljesen más aspektusból Garbaczné. – Egy lehetetlen gazdasági környezetben a vállalkozásoknak ugyanúgy kell pénzügyileg helyt állniuk, mint normális piaci viszonyok között. Néha úgy tűnik, a kormányzat érdeke az, hogy a nagyszámú építési mikro- és kisvállalkozói kör egy jóval kisebb középvállalkozói körre csökkenjen az elviselhetetlen körülményeknek engedve, s az így felszabaduló hazai építőipari munkaerő pedig alkalmazottként a középvállalatoknál kerüljön státuszba. Ez a gazdaságszerkezetet jó irányba mozdítaná ugyan, de nem lenne ez kiméletesebb szabályozott körülmények között, előre meghatározott célok mentén?*

Tanulmányában Dr. Csath Magdolna is megerősíti, az építőipar nem fog talpra állni, amíg nem lesz felelős hivatala, s amíg megengedhető, hogy a megrendelő már a beruházás kezdetekor tudja, hogy kit nem fog kifizetni. A

munka sok cégen megy keresztül, s végül, aki ténylegesen elvégzi azt, már éhbéért dolgozik. Nagyon fontos lenne az al/alvállalkozói rendszereket mozgó, a munkához nem értő, de a pénzt lefőlöző projektcégek kiiktatása, mert ezáltal a lánctartozások rizikója is minimálisra szorítható lenne. Alapvető érdek tehát az érdemi munkát végző foglalkoztató cégek megrendeléshez juttatása, ugyanakkor a felesleges projekt cégek kiiktatása - fogalmazta meg a lényegét a közgazdász.

Tényleg csak az ár számít?

– *A nemzet legkisebb gazdasági egysége a család – hozza fel példaként döntéseink megértéséhez Petkovics Zoltán. – Érdemes megvizsgálnunk, hogyan döntünk odahaza! Nem csak az ár számít, a szempontok összességét vizsgáljuk. Mégis ugyanezen család a munkahelyen már egészen másképp dönt. De miért is?*

– *Ez a problémakör a közbeszerzés környékén csúcsosodik ki. A törvény elvileg többféle értékelési szempontot is lehetővé tesz, ám ezek annyira általánosak – határidő, kötbér, garanciális idő stb. –, hogy minden induló szó nélkül vállalja a maximumot. Az ilyen szempontok tehát a döntést nem képesek érdemben befolyásolni: marad egyetlen tényezőként az ár.*

Sipos Tamás is egyetért mindezzel, véleménye szerint nem az ár a fő probléma, amennyiben persze értelmes határokon belül marad, hanem az, hogy a többi értékelési tényező egyszerűen mondvascsinált. A felelőtlen áraknak az vethetne véget, ha kötelező érvényűek lennének. Aki amit leírt, azt vállalnia kell, történjék bármi, akár veszteségek árán is! Nem lennének pótköltségvetések, pótmunkák. Meggyőződése, hogy mindenki sokkal átgondoltabban dolgozna.

Az ügyben a Magyar Mérnöki Kamara elnöke, Barsiné Pataky Etelka is egyértelműen állást foglalt a 2011. december 8-i Brüsszelben megtartott Első Európai Mérnöknapon. Nyitóelőadásának egyik témája a közbeszerzések európai szabályozása, és ehhez kapcsolódóan a beruházás-előkészítésben való mérnöki közreműködés jogszabályban való rögzítésének igénye volt. Kiemelte, hogy napjaink közbeszerzéseiben szinte kizárólag a legalacsonyabb ár a döntő bírálati szempont, ami nem veszi figyelembe többek között sem a különböző műszaki megoldásokat, sem az ebből fakadó üzemeltetési költségek jelentős eltérését, sőt gyakran a várható élettartamot sem.

– *Úgy vélem, az irreális árak irreális kifizetéseket szülnek – erősíti meg az eddigieket Szücs István. – Mindenki a túlélésért küzd, gyakorlatilag bármilyen alacsony áron hajlandóak a cégek munkát vállalni. A megrendelő persze ennek örül, szívesen elfogadja a kedvező feltételeket, s mindez törvényszerűen a kifizetetlen alvállalkozói szám-*

lákhoz, a lánctartozásokhoz vezet. A csökkenő árak irrealitását az is jól mutatja, hogy az anyag- és bérköltségek emelkednek.

Dr. Csath Magdolna a kutatások eredményeként javaslatot is megfogalmazott a vállalási árak szabályozására vonatkozóan: készítse- nek a döntéshozók egy konkrét számítást, hogy a mai vállalási árakkal egy munka esetén, a feladat elvégzéséhez szükséges létszámmal milyen állam által elvárt bér-, adó- és járulékfizetési kötelezettség keletke- zik, és ennek kigazdálkodása lehetséges-e? Az abnormálisan alacsony vállalási árakat szankcionálni kell, és be kell vezetni a tisz- tességtelen ár fogalmát. Ezek mögött ugyan- is általában fekete foglalkoztatás van.

– A családi és a közbeszerzési döntések eltérő ter- mészete a helyiek helyzetbe hozásánál is tetten ér- hető – tárja fel az összefüggéseket a Geotech Kft. vezetője. – A család, ha elégedett egy szak- ember munkájával, a következő alkalommal is őt választja. A közbeszerzési törvény ezt nem teszi lehetővé. Nem jár még egy árva plusz pont sem azért, ha valaki korábban már jól teljesített, ha a megrendelő elégedett vele, ha megbízható. Pedig a mindennapokban a döntéseink alapja épp ez a bizalom. A kifogás pedig mindig a versenysemle- gesség, holott erről valójában nem is beszélhetünk. Az igazán nagy projekteket ugyanis az úgyneve- zett fővállalkozók uralják. A mai fővállalkozók egy jelentős részére az a jellemző, hogy valódi háttér nélkül – alkalmazott is alig akad a cégben – elvi- szik az árbevétel 20-30%-át, holott ezt a munkát – a korábbi nagy beruházó vállalatok mintájára – a helyi műszaki szakemberekből álló gárda 3-4%-ból képes lenne megoldani. A multinacionális cégek ilyen fővállalkozóként jöttek be hazánkba. Hozták az olcsó nyugati hiteleiket – míg egy magyar vál- lalkozásnak a finanszírozás biztosítása az árbevétel 10%-a körül mozog, addig egy nyugati vállalatnál ez rossz esetben is 1,5% –, emellé azonban semmi újat nem tettek, hiszen a feladatokat végül az alváll- alkozói sorba süllyedt hazai vállalatokkal végeztet- ték el. Hol itt a versenysemlegesség?

Érdekérvényesítés

Dr. Csath Magdolna arra hívta fel a figyelmet, hogy egyrészt a perek elhúzódása, másrészt a fővállalkozók erősebb jogi képviselete mi- att a bírói útra terelt ügyek – jelentős anyagi terhek mellett – legfeljebb erkölcsi elégtételt jelenthetnek a károsultaknak. Sok vállalkozó az előre látható eredménytelenség miatt meg sem indítja a bírósági eljárást. A tanulmány szerint a megkérdőjezt vállalkozások 82,4%-a úgy gondolja, hogy az építőiparban kiala- kult helyzetért felelősség terheli a különböző érdekvédelmi szervezeteket is.

Petkovics Zoltán különösen aggasztónak tartja a KKV-szektor helyzetét e tekintetben. Tapasztalata szerint a különféle képviseleti szervek vezetőségében zömmel a nagyvál- lalatok megbízottjai kapnak helyet, így a

kisvállalkozói problémák gyakran felszínre sem kerülnek.

A vitás ügyeket illetően fontos – elsősorban a közbeszerzésekre jellemző – jelenségre hív- ja fel a figyelmet Garbacz Lászlóné: aki nem nyer, megtámadja a közbeszerzési döntést. Emiatt aztán akár hónapokra, rosszabb eset- ben évekre is elhúzódhatnak a munkák. Az új döntés ismét megtámadható, végeláthatat- lanná válnak a folyamatok. Éppen ezért az elnök asszony szerint elengedhetetlen a vi- tás ügyek megfelelő meredbe terelése, meg- nyugtató szabályozása.

– A vitás ügyek rendezésének legjobb módja azok megelőzése – mutat rá a lehetséges kiutak egyikére Grabarics Gábor. – Az elmúlt időszak- ban történtek ugyan előrelépések a projektátadás-

csak a tényleg komoly ügyek kerülnek. Ma sokan vannak ugyanis, akik épp az itélkezés lassúságával élnek vissza, csak azért indítanak pert, mert ezzel időt nyernek – nem ritkán 5-6 évet –, s ezalatt bő- ven van lehetőségük a hiányzó pénz előteremtésé- re, vagy rosszabb esetben akár a cég eltüntetésé- re, felszámolására, a fedezet elvonására. Ausztriában a viták 90%-a eldől a szakértői döntések alapján, így a bíróság elé már csak azon ügyek kerülnek, amelyeknél mindkét fél őszinte szakmai meggyő- ződéssel küzd az igazáért.

– Ugyancsak a vitás ügyek megelőzését segítette az a jogszabály – ezt sajnos nemrégiben eltöröl- ték –, amely szerint a kivitelezőnek jogában állt az épülő ingatlant jelzáloggal megterhelni egészen a végszámla kifizetéséig. Így, ha a megrendelő nem fizetett, nem vehette birtokba az épületet. Érthet-

átvétel, illetve a fedezetkezelői rendszer szabályo- zása tekintetében, ezek azonban nem kielégítőek. Tovább kell finomítani a szabályokat: fontos, hogy a megrendelőnek már a beruházás kezdetekor íga- zolnia kelljen, hogy a fedezet – a vállalt önrész, illetve a bankhitel – ténylegesen is rendelkezésére áll, valamint arra is kötelezni kell, hogy ezt elkü- lönített bankszámlán kezelje, és kizárólag a projekt finanszírozására fordíthassa. Vita esetén pedig el kell érni, hogy a felek törekedjenek az egyezsége- re. Ezt segítené, ha a döntés megszületéséig a vitatott összeget zárolnák, így egyik fél se lehetne.

– Ha pedig egy adott határidőn belül nincs egyezés, akkor döntsön egy független szakértő. Amennyiben a felek ezt sem fogadják el, a bíróság- hoz fordulhassanak, ám ha ez kellőképpen költsé- ges, akkor biztosak lehetünk benne, hogy ide már

len, hogy ezt a jogszabályt miért kellett eltörölni, s remélhetőleg hamarosan sor kerül a visszaállí- tására.

A megrendelő sem mindig etikus

– Elpárolgott a hit és a bizalom az elmúlt öt év alatt a piacról, és sok év kell majd a helyreállításához. Garanciát kér mindenki mindenkitől, ettől a folya- matok még bonyolultabbá, drágábbá válnak. Per- sze tényleg sokan üres zsebbel akarnak nekivágni a feladatnak. Őket inkább csak érdeklődőnek tartom. Nincs pénzük, és nem is tudják, valójában mit akarnak, komolytalan hozzáállással vágnának bele a közös munkába. Azt gondolják, a pályázat majd mindent megold. Pedig az nem erre való, sőt erre alkalmatlan. Az ilyen projektek rendre elakadnak,

és ez az igazi pénzpocsékolás – vázolja nagyon érzékletesen a helyzetet Keszei Balázs.

Az É.R.T ÉFSZ Kft. ügyvezetője szerint egy projekt megvalósítása – különösen pályázati finanszírozás esetén – lelassulhat, a kiviteli tervektől való legkisebb eltérést is engedélyeztetni kell ugyanis mind a megrendelővel, mind pedig a támogatóval. Ilyenkor a pénzügyi folyamatok megállnak, ami valamilyeni szereplőre kihat. Szücs István szintén a lényegre tapintott azzal a meglátásával, hogy a beruházók jellemzően az önrészhez mérik a lehetőségeiket. Ebből persze az adódhat, hogy ha a tervező túl nagy számot mond, akkor a megrendelő elutasíthatja, ezért a projektköltségek gyakran alultervezettek. Grabarics Gábor is úgy látja, a lánctartozási problémák jelentős részét maguk a beruházók generálják. Ennek egyik módja, amikor a beruházó visszaél a lehetőségeivel. A jogszabályok például lehetővé teszik számára, hogy vita esetére a projektköltség 10%-át visszatartsa. Ez azonban gyakran mondva-csinált okok alapján történik, és végtelennek tűnő vitákba torkollik, a generálkivitelező pedig nem jut a pénzéhez. Óriási probléma ez, különösen annak ismeretében, hogy az építőipari munkák várható haszonkulcsa ma egyszámjegyű. Az így visszatartott 10%-kal tehát épp a nyereségét veszíti el a kivitelező. A megrendelőt tartja felelősnek a legtöbb esetben az alacsony vállalkozói árért Petkovics Zoltán is.

– Mindig van egy jobb ár a piacon. Aki ugyanis azzal indul neki egy munkának, hogy nem fogja kifizetni az alvállalkozókat, annak bármilyen ár elfogadható, és ezt a megrendelőnek is tudnia kell! A legtöbb esetben igenis tisztában van azzal, hogy mi az a normális ár, amiért az adott munka tisztességgel elvégezhető. A közsférában a megrendelői felelősséget tovább fokozza, hogy a hivatalokban – főleg a pénzühiány miatt – nem foglalkoztatnak kellő számban építési ügyekhez értő szakembert, műszaki ellenőrt, sőt a pályázati határidők miatt nem ritka az sem, hogy rossz minőségű munkát is hajlandók átvenni, nehogy elveszítsék a projektfinanszírozás lehetőségét.

Hová tűnt a tervezői felelősség?

– A megrendelő általában laikus, a tervezőnek kell őt szakmailag segítenie, ezért a tervezői felelősség szerepe mérhetetlenül nagy – szögezi le Sipos Péter. – Ha rossz a terv, a kivitelezőn verik el a port. Persze az is igaz, hogy a tervezőknek pedig gyakran árazhatatlan dolgokat kell árazniuk. Mégis úgy vélem, a megoldás az, hogy vállalni kell a felelősséget! Az Empire State Building építése alig több, mint egy évet vett igénybe, ami elképzelhetetlen lett volna, ha a kivitelezést nem előzi meg a kiváló szakmai tervezési fázis. Nem volt szükség az építés során helyszíni improvizálásra, hiszen a tervek minden részletre kiterjedően adottak voltak. A kivitelezőnek csak arra kellett kon-

centrálania, hogy végezze a munkáját pontosan, a terveknek megfelelően, így hozva létre rekordidő alatt a világ egyik legmagasabb épületét.

Petkovics úr szerint példát vehetnénk ezen a téren a multinacionális vállalatokról. Jellemzően hosszú időt töltenek el a tervezéssel, a kivitelezést viszont villámgyorsan kérik. A cégvezető azt megint csak problémásnak látja, hogy a szakma bizonyos értelemben kettészakadt: vannak tervezők, akik a legmodernebb eszközökkel, komoly szakmai háttérrel, nagy létszámú csapattal dolgoznak, és vannak a „rég motorosok”, akik még ma is tollal és vonalzóval a kezükben készítik a terveket. Persze így is lehet, de egy biztos, ma korszerű ismeretek nélkül egy jó terv elképzelhetetlen. Grabarics úr megerősíti, hogy a tervezés 20-30 évvel ezelőtti szinten történik, sőt a tervezők jellemzően a határidőket sem veszik komolyan. Az is igaz, a beruházók viszont nem szívesen költenek a tervekre, sőt az előkészítésre sem hajlandók a megfelelő időt rászánni. Mindezek tetejébe teljes a káosz a területfejlesztés területén is: több hivatalhoz tartozik, nincs rendszerbe szervezve, van, ahol még területfejlesztési koncepcióval sem rendelkeznek, s ebből adódóan ad hoc módon pályáznak. Ráadásul a hivatalok - szakemberek híján - tömve vannak hibás uniós pályázatokkal. A megyei önkormányzatok átszervezése, a járások kialakítása talán reményt ad ezeknek a folyamatoknak a rendezéséhez.

– Tervező cég vezetőjeként azt vallom, a problémák zöme elkerülhető lenne a megfelelő költség-

tervek elkészítésével – mondja Páll János. – Az elvárt elkészítési idő hihetetlenül rövid. Ezért, és az információhiány miatt a tervek java része csapnivaló lesz. A pályázat beadásakor még nem ismertek a részletek. Lesújtó a tervezők megbecsülése is. Úgy tűnik, senki sem akarja megfizetni a szaktudásunkat, a tervezői díjak aránytalanul alacsonyak. Egy ingatlanforgalmazó 3-4%-ot kér a munkájáért, ugyanakkor alkotóként egy tervező jó, ha ezt a szintet el tudja érni. Az aránytalanság kézzel fogható: nem ritka, hogy a megrendelő egy családi ház engedélyezési tervéért sokallja a 300 ezer forintot, míg a fürdőkádra akár kétfélmilliót is szívesen rákölt. Azonos díjszabásokra lenne szükség, így elérhetővé válna, hogy valóban a minőség, az igazi szakmai tudás döntsön.

A Mérnöki Kamara Fejér megyei képviselője az érdekvédelem oldaláról a következőképp látja mindezt. Dr. Szepes András úgy tapasztalja, a mérnökök nagyon is kiszolgáltatottak, gyakran a lánctartozások végén állnak. Egy építési beruházást célzó pályázat ugyan el sem indulhat engedélyezési terv nélkül, mégis gyakori, hogy a tervező kapja meg utolsóként a pénzét. A kisszámú munka miatt ugyanis szinte bármilyen feltételt kénytelen elfogadni. Ha a projekt megakad, előfordulhat, hogy a mérnök soha sem jut a pénzéhez.

Ha nyer a pályázat, az újabb csapdát rejt: erre is közbeszerzést kell kiírni. Ha más nyeri, a szerzői jogi problémák mellett jönnek a hibalehetőségek, az eltérő értelmezések, az egymásra mutogatás. A problémák gyökere azonban valóban az, hogy a tervezők nem

pontosan definiált munkákat is elfogadnak. A megfelelő költségtervekhez elengedhetetlen lenne a pontos tervezői segédlet is, de ami van, az sajnos nem kötelező érvényű, és ráadásul kibogozhatatlan, melyik hatályos. Tovább tetézi a bajt, hogy ezek nagy része egyetemi körökből származik, ami nem feltétlenül tükrözi a napi gyakorlatot.

A tervezők garanciális téren szintén kiszolgáltatottak. A díjak egy részét a megrendelő a garanciális időre visszatarthatja, így a tervek készítője csak késve jut a pénzéhez, neki viszont ki kell fizetnie az alvállalkozóit, sőt a felé még nem rendezett számlák áfája is terheli, bár ezen a téren a fordított áfa nyújtott némi segítséget. Probléma továbbá az, hogy a projektek tervezése és kivitelezése között akár évek telhetnek el, ez alatt pedig új anyagok, új szabványok születnek.

Rossz finanszírozás

– Az építőipari mikro-, kis- és közepes vállalkozásokat a bankok a magas kockázat miatt nem hitelezik, vagy ha mégis, nagyon magas kamatköltségek mellett, amit az alacsony vállalkozási árból már nem lehet kigazdálkodni – vázolja a helyzetet Garbaczné.

Keszei Balázs azt látja problémásnak, hogy a banki finanszírozásban a kockázatviselés teljesen egyoldalú. A bank semmilyen kockázatot nem hajlandó vállalni, ellenben mindent 120%-on kíván bebiztosítani ráadásul a hitelminősítés hónapokig eltarthat. A megoldást véleménye szerint a nagyobb állami szerepvállalás jelentené, amely jóval kisebb költségek mellett biztosíthatná a hozzájutást a hitelekhez, a garanciához.

– Meglátásom szerint az építőipari problémák jelentős része abból adódik, hogy nincsenek tőkeerős és korszerűen finanszírozott magyar cégek – mondja Grabarics Gábor. – A tőkefelhalmozásra ezeknek a vállalatoknak a rendszerváltás előtt nem volt lehetőségük. Nem véletlen tehát, hogy a piacok jelentős részét a nyugatiak szerezték meg. A hazai építőipar a második vonalba szorult, és a fejlődése rendkívül lassú. Szellemi kapacitását tekintve pedig cseppet sincs lemaradva a nyugatiakhoz képest – a budapesti metrót is magyarok építették –, az ágazatra csupán a tőkeszegénység nyomja rá a bélyegét. Hiányzik a korszerű finanszírozás, rossz a hazai gyakorlat. A bankok vagy bankgaranciát, vagy folyószámlahitelt nyújtanak, amit a vállalkozások nagy része működési költségek finanszírozására használt fel. A pénz újratemlése így nem történhet meg, az adósság folyamatosan növekszik, a működés drágul, és ez a versenyben újabb hátrányt jelent.

– A megoldást a szigorú projektfinanszírozás jelenthetné. Olyan hitellehetőség, ami másra nem költethető. Természetesen ez a pénzügyi intézeteknek többlet munkát jelent, így kevesebb hasznot hoz, de mégis jól működhetne. Magyar bankból sem ártana több! Lássuk be, hogy a nyugati bankok ha-

zai fiókjai elsősorban azért vannak itt, hogy itteni leányvállalataikat finanszírozzák – világítja meg a helyzetet az építőipari cég vezetője.

Áfa-problémák

Ugyan az áfa-problémák egy részét – az Unió nyomására – egy törvénymódosítással nemrégiben sikerült rendezni, az azonban biztos, hogy az eddigi gyakorlat jócskán hozzájárult a lánctartozás kialakulásához. A Dr. Csath Magdolna nevével fémjelzett tanulmányból egyértelmű: a legtöbben az áfa-törvényen változtatnának. Igazságtalannak tartják a ki nem fizetett számlák után fizetendő áfát és egyéb terheket, valamint a fordított áfa-fizetés szabályait is hátrányosnak, megváltoztatandónak ítélték meg. Ez utóbbi esetben a miértekre a gyáriparosok képviselője, Garbacz Lászlóné adta meg a választ:

– A fordított adózás alá eső vállalkozó nem kapja meg megrendelőjétől az áfát, azaz nettó áron szerződik, neki azonban az anyagokat szállító vállalkozónak áfásan kell fizetnie azokat. (Altalanban egy új építési beruházás esetében az anyag a teljes ár 70%-a, erre jön jelenleg a 27% áfa.) Ez azt jelenti, hogy az amúgy is tőkeszegény magyar vállalkozások a magas – 50%-os – nettó bérre rakódó terhek mellett meg kell, hogy hitelezze a szállító áfát, amelyet az adóhivatal a hatályos törvényeknek megfelelően csak több hónapos késéssel utal vissza a számlájukra.

Szücs István üdvözölte a tavaly nyári áfa-törvény módosításokat. Elmondása szerint az elmúlt évek egyetlen pozitívuma volt, hogy az új szabályok alapján utólag is visszaigényelhetők a kifizetetlen számlák után korábban befizetett forgalmi adót. Ebből több, mint százmillió forint jött össze. Ez mind befizetési kötelezettségként jelentkezett az elmúlt évek során, és csupán a jó banki kapcsolataiknak köszönhető, hogy túl tudták élni.

Vállalati kultúra

A vállalati kultúra fejlesztése elengedhetetlennek tűnik az iparág rendezéséhez. Garbaczné szerint a magyar tulajdonú mikro- és kisvállalkozásokat tanítani kellene, az építőipar ugyanis nem csupán műszaki kérdés, a vállalkozás tőkebefektetés, és a nyereségrealizálás a célja. Ennek eléréséhez azonban ismerni kell az egész folya-

matot, a rendszert, beleértve a mindenkori törvényeket, ebben pedig a tanácsadók sem jelentenek feltétlenül garanciát. A tanuláson túl a „zsebi-baba” – azaz pénzzel minden megoldható – módszereket végre el kellene már felejtetni. Felelős, közgazdasági-jogi gondolkodás kell.

– A válság során nem a szerencselovagok kopnak ki, hiszen a kóklereknek nem kell fenntartaniuk semmit, ha gond van, ott hagyhatnak csapat-paport, és meggyőződés, hogy ennek a rendbetételéhez a kötelező kamarai regisztráció nem elegendő – véli Keszei Balázs.

A sokat szidott multiktól elvitathatatlan, hogy olyan céges kultúrát képviselnek, amelyet a magyar vállalkozások sajnos igen kis százaléka tud csak felmutatni. A multik kemény szerződési feltételeket szabnak, és a megállapodásokat kökeményen be is tartatják, ugyanakkor az egyezségnek megfelelően mindent kifizetnek – foglalja össze véleményét Keszei úr.

A kezdő lépést a kormánzatnak kell megtennie

A számtalan felvetett probléma jól mutatja, hogy a hazai építőipar helyzete rózsásnak éppen nem mondható. Bár tapasztalhatóak előrelépések – sokat várnak a vállalkozások a frissen életbe lépő új törvényektől –, mégis úgy tűnik sürgős kormányzati beavatkozás nélkül az építőipari vállalkozások jelentős része végveszélybe kerül.

A neves közgazdász, dr. Csath Magdolna által készített tanulmány kitűnően összefoglalja a vállalkozók által megfogalmazott elvárásokat, és javaslatokat:

„Határozott meggyőződésünk, hogy az önhibájukon kívül rossz helyzetbe került, tisztességes, érdemi munkát végző, foglalkoztató vállalkozásokat konszolidálni kell, hogy újra képességeik szerint tudjanak termelni és foglalkoztatni. Ezek a vállalkozások jelentősen nagyobb teljesítményre, sokkal több munkahely létrehozására lennének képesek. A magyar társadalom, gazdaság jövőjét alapvetően meghatározhatja, hogy a folyamatokat befolyásolni tudó gazdaságpolitikusok felismerik-e, hogy az országot felemelő terveik megvalósításában csak úgy lehetnek szövetségeseik a hazai építőipari mikro-, kis- és közepes vállalkozások, ha elszenvedett veszteségeikért erkölcsi és anyagi elégtételt kapnak, és lehetőséget arra, hogy tisztességes, kiszámítható környezetben újraépíthessék vállalkozásaikat.”

Cseh Teréz

Köszönet a Mozgalom a Magyar Vállalkozásokért Alapítványnak, hogy „A hazai építőipari mikro-, kis- és közepes vállalkozások helyzetének alakulása 2002-2010 között” című tanulmányt – melyet az alapítvány elnöke Mészárosné Győrvári Bella és Dr. Csath Magdolna állított össze – a rendelkezésünkre bocsátották.

Az MMV emellett komoly tanulmányt küldött be a Nemzetgazdasági Minisztérium társadalmi vitára bocsátott „Növekedési terv” tanulmányához, amelyben – többek között – az építőipari válság megoldásaira is javaslatot tett. A Minisztérium választát még várják, és ezúton is felajánlották segítségüket, hogy a növekedési terv ne csak egy elméleti elképzelés legyen, hanem egy, a gyakorlatban is megvalósítható stratégiai akció-csokor.

A tanulmányok linkjei cikkünk online változatában elérhetőek: www.regioregia.hu

Green Future – megújuló energiaforrások középületeknél

A szomszéd fűje is legyen zöldebb!

A Regionálna rozvojová agentúra Južný región, a Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány és a Komárom-Esztergom Megyei Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány közös projektjének szakmai konferenciáján jártunk Tatabányán.

Dr. Sztruhár Gyula, a Komárom-Esztergom Megyei Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány ügyvezető igazgatója nyitóbeszédében kitért a nemzetek közötti együttműködés fontosságára. A szlovákiai példa alapján több hazai önkormányzati épület felújítására készült tervezet a fenntartható fejlődés jegyében. A 2011 januárja és decembere közötti uniós projekt összértéke 138 ezer Euró. Dr. Schmidt Csaba polgármester szerint nemzeti klímastratégiánk legfontosabb pillérei az alkalmazkodás és

a negatív változás megakadályozása, melyet a környezetvédelmi szempontok mellett gazdasági oldalról is meg kell közelíteni. A konkrét tatabányai példák és tervek több városi középület (kettő óvoda, a tatabányai erőmű, a sárberki iskola és egy sportlétesítmény), valamint lakóházak felújításáról szólnak. A bio- és napenergia hasznosítása mellett a fűtésekszerűsítési program is egy olcsóbb jelen és egy élhetőbb jövő ígértét hordozza magában. Tomáš Lencsés projektmenedzser „A megújuló ener-

giaforrások alkalmazása középületeken, Szlovákiában” című előadásában északi szomszédunk már megvalósult elképzeléseit számszerűsítve mutatott rá az alternatív energiaforrásokban rejlő lehetőségekre. Lazók Zoltán, a Greenenergie Kft. ügyvezető igazgatója a megyénket érintő lehetséges energetikai fejlesztésekről beszélt. A konferenciát záró előadásában pedig Szabó Béla Gábor, az Edutus Főiskola műszaki tanára és épületenergetikai szakértője saját, az „alternatív energiatermelő rendszerek üzemeltetésével” kapcsolatos tapasztalataival ismertette meg a hallgatókat.

Taizs Gergő

SecCorp
Security

BIZTONSÁG MAGASFOKON

- Vállalkozásbiztonság,
- telephely-, objektumvédelem,
- áruházi nyomozószolgálat,
- biztonságtechnika, biztonságvédelem,
- rendezvénybiztosítás,
- személyvédelem,
- pénz- és értékkíséret, szállítás,
- kintlévőségkezelés, követelésbehajtás, zálogjog- érvényesítés,
- építkezések őrzése,
- magánnyomozás,
- tréningek a cselekvési biztonságért,
- biztonsági takarítás

Cím: Vác 2600 Rádi út 5.
Email: bogacsi@seccorp.hu

Dunántúli Igazgatóság és marketing:
Telefon: 06-20/482-0446, Fax: 06-34/304-243

ANDREA
FODRÁSZAT

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

Ahol mindent tudnak a gépkocsikról

Motor Mechanic Autószerviz

27 év után nemcsak működni, hanem megújulni is képes volt a cég. A hajdan két-fős vállalkozás most 10 embernek ad munkahelyet. A régi kis telephelyet uniós pályázat révén új, modern épület váltotta föl 2011-ben. Szolgáltatásaik folyamatosan bővülnek, szerencsére – a szolgáltatói piacra érzékenyen reagáló – ügyfélkörük is.

– Milyen szolgáltatásokat végez az autószerviz? – kérdezem Gruning László tulajdonost.

– Márkafüggetlen szervizként minden típusú gépkocsi, kisteherautó és utánfutó javítására, műszaki vizsgáztatására, és környezetvédelmi felülvizsgálatára képesek vagyunk. Helyi vizsgabiztosokkal dolgozva akár egy kávé és némi olvasgatás mellett megvárható egy engedély. S persze van még a palettán a teljesség igénye nélkül: eredetiség és diagnosztikai vizsgálat, motor, futómű, sebességváltó, kuplung, klímajavítás, futómű állítás, kerékszerelés, centrírozás. Partnerkapcsolataink bővülésével egyre többeknek tudunk segíteni a gumi- és alkatrész beszerzésekben.

– Mennyire népszerű a mosás, takarítás egy szervizben?

– Tulajdonképpen kényelmes, hogy egy helyen, közel egy időben két gondot oldunk meg. És tudatilag is más élmény hogy egy rossz, piszkos, bosszúságot okozó kocsi helyett egy megjavított, kívül-belül tiszta autóbba száll be a megrendelőnk.

– Milyen összetételű az ügyfélkörük?

– Vannak régi hűséges ügyfeleink, akik elkísértek bennünket, s már évtizedek óta velünk dolgoztatnak. Sokan a Palánkai úti új műhelyt, illetve a rólunk megjelent híradásokat látva kerestek meg minket, másokat egy-egy akció vonz. Népszerű az állandó kedvezmények miatt a törzsügyfél-kártyánk is. Többen Ófehervár Városháza elfogadóhelyként találunk ránk.

**motor
mechanic**
autószerviz

– A céges kapacitásuk teljesen lefedett?

– Nem, még tudunk vállalni kis- és közép-vállalkozói vagy nagy céges megbízást akár állandó, akár eseti megbízásos jelleggel. Ilyenkor egyedi partnerszerződéseket kötünk, melynek például része lehet a flotta-kedvezmény.

– Hogy érzi magát 27 év távlatából ebben a korszerűen felszerelt autójavító műhelyben?

– Nagyon nagy élmény számomra, hogy a kollégáimmal együtt kulturált, tiszta, méltó környezetben dolgozhatunk itt. A szakmaiság mellett ezt a háttérrel is érzik ügyfeleink, s azt, hogy nincs fölösleges várakoztatás, azonnal kihasználhatják a kínálatunk nyújtotta lehetőségeket. Egyre gyakrabban élnek az assistance rendszer előnyeivel. Hozzuk-visszük a javítandó kocsit, még ezt a terhet is levéve a tulajdonos válláról. Összességében csak örülhetek, hogy volt erőnk változtatni. Jó látni, hogy működik a mi – sok esetben bizalmi – szolgáltatásunk.

Dr. Göde Andrea

Fehérvár
Rádió 94,5

**Jókedvet
kívánunk!**

Új kamarai törvény

2012. január 1-jétől új kamarai törvény lépett életbe, melynek legfontosabb elemeiről Radetzky Jenő, a FMMK elnöke tartott sajtótájékoztatót.

A kötelező kamarai tagsággal szemben élt egy ellenérzés, ezért a gazdálkodó szervezetek számára csak egy kötelező regisztrációt ír elő a jogszabály, a tagságról – további díjfizetés ellenében – maguk dönthetnek.

Mit jelent ez a gyakorlatban? A már működő vállalkozásoknak 60 napjuk van a nyilvántartásba vétel megkezdésére, de legkésőbb március 31-ig eleget kell tenniük a kötelezettségüknek. Az új vállalkozásoknak a cégbejegyzés, illetve az egyéni vállalkozói nyilvántartásba vételt követő 5 munkanapon belül kell kérni a

kamarai regisztrációt, melynek díja egyenesen 5000 Ft. Ha valaki ezt elmulasztja, a kamara felszólítást küld, de a NAV jogosult a tartozás behajtására.

Az így befolyt összegek a kamaránál maradnak. Ebből egy számítógépes fejlesztést kell megvalósítaniuk annak érdekében, hogy a gazdálkodó szervezetekről naprakész nyilvántartást tudjanak vezetni. Ugyanakkor a kamara három területen kötelezően nyújtandó térítésmentes szolgáltatással tartozik a bejegyzett szervezeteknek:

- tanácsadás gazdasági, pénzügyi, adó-

zási, hitelhez jutási kérdésekben

- üzleti partnerkeresés (megyénként akár uniós szinten)

- pályázatfigyelés

Radetzky úr összességében sajnálja, hogy az egységes gazdasági koncepcióból kimaradt most az agrárium ügye, de az ipari és kereskedelmi kamarákat illető változásokkal szemben bizakodó: „A kamarában mindig is meghatározó volt egy közösségformáló, szakmai szerep. A nálunk működő 20-30 szakmai tagozat, klub élénkülésére, bővülésére számítunk.”

Dr. Göde Andrea

Évértékelő kitüntetésekkel a „KISZÖV”-nél

A Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetségnél (KISZÖV) hagyománnyá vált, hogy évértékelő ünnepsége színvonalát kitüntetések adományozásával emeli.

A tatai Edzőtáborban 2011. december 15-én megtartott ünnepségen Dr. Petőcz Erzsébet a „KISZÖV” ügyvezető igazgatója évértékelését kitüntetések átadása követte. Országosan és megyei szinten elismerésre méltó szakmai életutat, eredményeket elérő vezetők és dolgozók tevékenységét a Szövetségek kitüntetések adományozásával ismerték el.

A Magyar Iparszövetség „OKISZ” 2011. december 14-i ünnepségén Komárom-Esztergom megyéből:

„Alkotói Díj” kitüntetésben részesült:

– Kovács Vilmosné elnök-vezérigazgató STYL Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt. – Tatabánya

„Magyar Iparszövetség Elismerő Oklevele” kitüntetésben részesült:

– Kovács Zoltán, a KISZÖV Elnökség tagja „Magyar Iparszövetség Elismerő Oklevele” kitüntetésben részesült:

Eredményes innovációs tevékenysége elismeréseként és alapításának 20. évfordulója alkalmából:

– TRANSMISSIÓ Üzleti-tanácsadó, Keres-

kedelmi és Szolgáltató Kft. Tata (A kitüntetést Jankovszky Sándor ügyvezető igazgató vette át.)

Alapításának 60. évfordulója alkalmából:

– STYL Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt. – Tatabánya (A kitüntetést Kovács Vilmosné elnök-vezérigazgató vette át.)

A Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetség „KISZÖV” ünnepségén Benkovics Alajos KISZÖV elnök adta át az alábbi kitüntetéseket:

„Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetség „KISZÖV” Kiváló Menedzsere” kitüntetésben részesült:

– W. Csoma Éva ügyvezető igazgató ALFADAT-PRESS Nyomdaipari Kft - Tatabánya

„Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetség „KISZÖV” Elismerő Oklevele” kitüntetésben részesült:

– Fojt Lajosné gázmester STYL Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.

– Kiss Ferencné pénzügyi ügyintéző

STYL Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.

– alapításának 60. évfordulója alkalmából a STYL Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.

– alapításának 20. évfordulója alkalmából a TRANSMISSIÓ Üzleti-tanácsadó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

A kitüntetések átadását követően Benkovics Alajos KISZÖV elnök sikereket kívánva szólt a 2012. évi feladatokról.

Az évértékelő jó hangulatban „csülőkevéssel” és tekepartival zárult.

Megkezdte működését a Fejér Megyei Intézményfenntartó Központ

Dr. Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter 2012. január 1-jei hatállyal – dr. Dorkota Lajos, a Fejér Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott javaslatára – kinevezte Mátrahalmi Tibort a Fejér Megyei Intézményfenntartó Központ vezetőjévé.

A kinevezés a megyei intézményfenntartó központokról, valamint a megyei önkormányzatok konszolidációjával, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményeinek átvételével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 258/2011. (XII.7.) Kormányrendelet 7. § (1) bekezdése alapján történt.

Dr. Balogh Ibolya, a Fejér Megyei Kormányhivatal főigazgatója munkaértekezleten mutatta be Mátrahalmi Tibort, a Fejér Megyei Intézményfenntartó Központ vezetőjét a Megyeháza Dísztermében. A tanácskozáson a kormányhivatal törzshivatalának főosztályvezetői, osztályvezetői és a január 1-jén állami fenntartásba került Fejér megyei intézmények irányítói vettek részt. Dr. Balogh Ibolya utalt a kormányhivatal felügyeleti jogköréből adódó feladatokra, és hangsúlyozta: a kormányhivatal

vezetői, szakmai tapasztalataikra alapozva, minden segítséget megadnak az intézményfenntartó központ számára. Kiemelte a partneri együttműködés fontosságát, hiszen – hangsúlyozta –, rengeteg új szakmai kihívás, nagyon nehéz időszak vár valamennyi szervezeti egységre és kormánytisztviselőre. Mátrahalmi Tibor – aki korábban a megyei önkormányzati intézmények átadás-átvételét segítette intézményi biztostként, azt megelőzően a Fejér Megyei Önkormányzatnál főosztályvezetőként dolgozott –, a munkaértekezleten szolt a megyei intézményfenntartó központ előtt álló feladatokról. Kiemelte: fontosnak tartja, hogy a megváltozott jogszabályokat – köztük például az új oktatási törvényt és az új szakképzési törvényt – alaposan tanulmányozzák az intézményvezetők, hiszen feladataikat az új jogszabályok szerint kell végezniük. A tanácskozáson elhangzott: az első

negyedév végéig a központ átveszi az intézményektől a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat, így az intézmények az erőforrásaikat a szakfeladatok ellátására összpontosíthatják.

Brüsszel piros-kékben

EU-iroda Székesfehérvár belvárosában

A Fő utca 3. alatt nyílt meg Herczog Edit európai parlamenti képviselő irodája, melyet Székesfehérvár Önkormányzata ingyen adott át használatra. A január 6-i avatáson a testületet dr. Cser-Palkovics András képviselte.

A viharos belpolitikában sziget ez a helyiség. A közgyűlés egy emberként állt az ügy mellé, mert a városnak fontos, hogy lakói tájékozottak legyenek az Unió értékeivel, döntéseivel, de saját lehetőségeikkel kapcsolatban is – összegezte a polgármester.

Az iroda a hét minden napján nyitva áll, havonta egy pénteken pedig Herczog Edit európai parlamenti képviselő személyesen várja az érdeklődőket a város színeibe öltözött irodában. A piros-kék világban az Európai Parlament épület fotói köszöntik a betérőket. A döntéseket – ha hiszik, ha nem 80%-ban egyhangúlag hozzuk meg – árulja

el a képviselő. Fontos tanulási folyamat, hogy megkeressük az azonosságokat, amik összekötnék bennünket, s megértsük azokat a különbségeket, amik elválasztanak.

Edit asszony sok vendéget vár – elsősorban a civil és nyugdíjas szervezetek tagjaira számít. 2012 Az aktív időszedés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve lesz, tehát ennek jegyében készül feladatra. A város ajándékként kapott középkori metszetet vendégcsalogatónak viszont brüsszeli irodája falára teszi majd ki.

Dr. Göde Andrea

Uniós segítséggel szépül a tapolcai belváros

Tapolca Város Önkormányzata és konzorciumi partnerei az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közép-dunántúli Operatív Program keretén belül „A tapolcai belváros értékmegőrző rehabilitációja” címmel projektjavaslatot nyújtottak be 2008. június 16-án. A kétfordulós pályázati rendszer keretében a Regionális Operatív Programok Irányító Hatósága 2009. február 4-én támogatásra érdemesnek és további fejlesztésre alkalmasnak találta a pályázatot. A második forduló keretében, 2010. február 3-án az Önkormányzat benyújtotta elbírálásra a Végleges Belvárosi Akcióterületi Tervet, valamint a közel ezer oldalas pályázati dokumentációt.

A projekt kedvezményezettjei – Tapolca Város

Önkormányzata és konzorciumi partnerei, az MZ/X Kft., valamint a Balaton Elektronika Kft. – a 2010. május 27-ei döntés alapján a Regionális Fejlesztési Alapból és a hazai központi költségvetési előirányzatból 676.046.778,- Ft összegű, vissza nem térítendő támogatásban részesültek.

A projekt összköltsége 1.005.330.958,- Ft. A beruházás időtartama: 2010. szeptember 1. – 2012. augusztus 31.

A projekt a városközpontra összpontosul, amely érinti a Fő tér – Deák Ferenc utca kelet-nyugati kereskedelmi vonalát, valamint az észak-déli kulturális rekreációs tengelyt: Tapolca-patak, Malom-tó, Tamási Áron Művelődési Központ,

Köztársaság tér. Az észak-déli tengely fejlesztése során elsőként a város fő zöldterülete, a Tavasbarlang közelében lévő Köztársaság tér déli része került megújításra. Így lehetőség nyílik a tér adottságainak más célra történő kihasználására, rendezvények, koncertek megtartására, amely a projektben is megfogalmazásra és támogatásra került.

Hamarosan indul a Tamási Áron Művelődési Központ külső, energiatakarékos célját szolgáló felújítása, az épületgépészeti rendszerek, a színházterem megújítása, akadálymentes közlekedés és akadálymentes megközelíthetőség kialakítása. A projekt egyik elemeként a déli elkerülő útról megközelíthető ingyenes személygépkocsi és autóbusz parkoló kerül létesítésre a korábban már kialakított vendégfogadó park mellett a déli városrészben.

Felújításra kerül a Malom-tó partján a Tópresszó, a projektben konzorciumi partnereként résztvevő MZ/X Kft. beruházásaként.

A beruházás eredményeként megszépült már a Fő tér körüli belső udvarok és átjárók egy része, többek kö-

zött a Zeneiskola és APEH udvar, a Régi Postaudvar, a Balaton Üzletközpont előtti rész.

A Wass Albert Könyvtár is megújul, az épület magastetőt, hőszigetelést kap, valamint megtörténik a nyílászárók cseréje. A létesítményben elhelyezkedő Balaton Elektronika Kft., mint konzorciumi partner vesz részt a külső homlokzat felújításában.

A belváros tehermentesítésére a Fő térrel párhuzamos Nagyköz utcában 71 parkoló került kialakításra, és a Nagyköz utcai szervízúton 10 új és 35 felújított parkolóhely létesült.

A Belvárosi Irodaház épülete 2011. december 2-án került átadásra. Az épület a városképbe történő illeszkedés érdekében új hőszigetelt homlokzatot, illetve magastetőt kapott, valamint megtörtént az akadálymentes környezet kialakítása.

A beruházásokkal párhuzamosan a már elkészült projektelemek helyszínein programokkal és rendezvényekkel szeretné Tapolca Város Önkormányzata a megújult belvárost bemutatni a lakosságnak és az ide látogatóknak.

Az ÉDV Zrt. éves találkozója

Az immáron hagyományosnak számító, évzáró önkormányzati találkozóit rendezte meg az Északdunántúli Vízmű. A települések és a szolgáltató 2011-es évének összegzése mellett a küszöbön álló új „víziközmű” törvény is napirendre került.

– Az eltérő területeken eltérő gondokat tapasztalhatunk, de vannak közös pontok is. Vállalatunk célja a hosszú távú, biztonságos ellátás mellett a társadalmi felelősségvállalás is – kezdte beszédét Dr. Jelen Tamás, az ÉDV Zrt. vezérigazgatója.

Elmondása szerint 2011. számukra a felelősségvállalás éve volt, hiszen a cég elnyerte a „Legjobb Női Munkahely” díját, valamint a Családbarát Munkahely pályázatán is első helyet ért el. Emellett véradással, a Magyar Református Szeretetszolgálat támogatásával és a megyei szennyvíztisztítók felújításával is jelezték: a közügyek számukra szívügyek.

A 2012-es év ugyan nehéz lesz, hiszen a vízgazdálkodásra szánt állami költségvetés jelentős csökkenésével kell számolni, azonban a vízdíjak várhatóan nem fognak változni.

A jövőt érintő további témákat a közmunka programok, illetve egy – egyelőre csak kísérleti jelleggel működő – új vízóra leolvasási rendszer szolgáltatta. A konferencia idején a magyar parlamentnél már benyújtott, de még el nem fogadott „víziközmű” törvénytől pedig egy integrált szabályozás várható. A törvénytervezet alapelvei: a természeti erőforrások védelme, az ellátás biztonsága és felelőssége,

a „szennyező fizet” elve, regionalitás, és a költségmegtérülés (legkisebb költség) elve. A törvény pontjai 2012-től szakaszosan lépnek hatályba.

Taizs Gergő

Hartmann Hungary Kft., Ács

Az ünnepek jegyében zajlott az évad utolsó rendezvénye

Egy dolgozói kezdeményezésnek köszönhetően összesen közel 2 millió forint értékben adományoztak tartós élelmiszert a Hartmann dolgozói és partnercégei helyi nagycsaládosok és nehéz körülmények között élőknek. Az adventi adománygyűjtési akció 22 családnak szerzett örömet még az ünnepek előtt.

A vállalat a pénzügyi válság idején különösen fontosnak tartja a rászorulókat megsegítését, ezért munkavállalói körében adventi adománygyűjtést kezdeményezett. A „Tegyük mások karácsonyát szebbé” akció során a dolgozók téli ruházatot, illetve tartós élelmiszereket, tisztálkodási szereket gyűjtöttek.

Az adományok kiosztását a helyi családsegítő központtal együtt szervezték meg, az összegyűjtött ajándékokat a helyi közösségben élő, nehéz helyzetben lévő családok kapták. A kezdeményezést a Hartmann több hazai és külföldi partnere is támogatta, így összességében 22 családnak, ezen belül 68 gyermeknek tudták megszépíteni az ünnepet. Az összefogás eredményeként családok tartós élelmiszert tartalmazó ajándékdobozokat, a gyermekek pedig személyre szabottan, kort és nemet figyelembe véve új, fejlesztő típusú játékokat, meleg téli ruházatot tartalmazó csomagokat és karácsonyfát vehettek át még az ünnepek

előtt. A karácsonyt a vállalat a gyermekek számára még érdekesebbé tette egy közös, hangulatos mézeskalács-készítéssel.

A Hartmannál azt vallják, a vállalati felelősségvállalás nem pusztán jótékonyági

programok működtetése, hanem stratégiai szinten tervezett értékteremtő folyamat. Ahol lehetséges, olyan programokat is folytatnak, amelyek arra ösztönzik munkatársaikat, hogy támogassák a számukra fontos kezdeményezéseket.

Szeretnék ezzel az akcióval is kifejezni, hogy felelősséget éreznek társadalmuk és környezetük iránt, és lehetőségeikhez mérten igyekeznek támogatni tágabb és szűkebb közösségüket. A vállalat bízik abban, hogy a jó gyakorlat követőkre talál.

Új TÁMOP-pályázat az egészséges életmódra nevelésért

Uniós milliárdok a konvergencia régiókban

Ötmilliárdos keretből, egyenként 1-10 millió forintos összegre pályázhatnak 100%-os támogatási intenzitással települési-, munkahelyi-, és óvodai-bölcsődei helyszíneken 2012 márciusában és májusában a konvergencia régiók vállalkozói, nonprofit szervezetei, önkormányzatai, valamint bizonyos oktatási, egészségügyi intézményei az Új Széchenyi Terv TÁMOP-6.1.2/11/1 kódjelű pályázatán. Az Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok pályázat új lehetőségeket teremt az egészségtudatosság iránt nyitott szervezetek számára.

Magyarországról általános és statisztikai adatokkal alátámasztott vélemény, hogy élen járunk a szív-, és érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések vonatkozásában. Az ilyen tényekkel való szembesülés azonban általában az egészségügy helyzetének taglalására fut ki, nem pedig a prevenció szempontjából egyetlen lehetséges megoldás, az életmód és az ételszemlélet megváltoztatása felé. Erre tesz most kísérletet az Európai Uniótól lehívható források kezelője a TÁMOP-6.1.2 kódjelű pályázat kiírásával, amelyben még önerőre sincsen szükség a pályázónak.

Már a kiírás társadalmi vitája során – amely jelenleg is zajlik – felmerültek fontos szempontok a konstrukció kapcsán. Nem pályázhatnak például azok, akik az előző, 2009-ben kiírt pályázatokon nyertek, és támogatással vagy támogatói okirattal rendelkeznek, így az egymásra épülő projektek nem valósíthatók meg.

– A 2009-es tapasztalatok szerint a Strukturális Alapok Programiroda kezelésében botrányos volt a pályázatok elbírálási procedúrája. Vidéken 1400 pályázatnak mindössze 12%-a nyert, így számtalan életképes projekt nem valósulhatott meg pusztán formai hibák miatt. Reményre adhat okot – ebből a szempontból is – hogy az irányítás átkerült az ESZA Nonprofit Kft-hez – tájékoztatót Balogh Balázs, a GKF Csoport kereskedelmi igazgatója.

A pályázatot nagy érdeklődéssel várják az érintett civil és egyházi szervezetek egyaránt, hiszen a különböző alkohol-, drog-, és dohányzás prevenciók programok lehetőséget kínálnak a rendszeres testmozgásra éppúgy, mint a stressz kezelésére és a lelki egészség fejlesztésére. A pályázat szemlélet tükrözi azt a felismerést, hogy testi, lelki egészségünk kulcsa javarészt a saját kezünkben van. Ennek ellenére keveset vagy nem megfelelően teszünk ezért, pedig mozgással, helyes táplálkozással, életmódvál-

tással bizony számos baj megelőzhető.

– Orvosként, oktatóként azt tapasztalom, hogy a legtöbben képesek a változtatásra, és szeretnék is, azonban ehhez elményekben gazdag programokra, hiteles információkra és szakszerű foglalkozásokra van szükség. A TÁMOP 6.1.2. pályázat éppen ebben segíthet: kialakítani azokat az attitűdöket, amelyekkel csökkenthetőek a betegségek kockázatai, elérhetővé válik a testi-lelki egészség – mondta el Dr. Krivácsy Péter, a Léghajó Program intenzív terápiás szakorvosa.

– A pályázat keretében lehetőséget kaphatunk a lelki egészségre való nevelési programok pénzügyi támogatásával, hogy a keresztény hitből forrászó életet, mint alternatívát mutassuk be a fiataloknak és a felnőtteknek egyaránt. A katolikus egyház a felgyorsult életvitelből fakadó feszültségek feloldására, a testi egészség megőrzésére, a társas kapcsolatok elmélyítésére évszázados tapasztalatokkal és módszerekkel rendelkezik, melyek bemutatására lehetőséget kapunk a pályázatból finanszírozott életmód-programokkal – foglalta össze a katolikus egyház véleményét Gyombolai Gyula, az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága, Vác főigazgatója.

A pályázat a Közép-Magyarországi Régióban nem kerül kiírásra, melynek okait nem ismerjük. Lehet, hogy ebben a régióban mindenki egészséges?

Közlekedésfejlesztés a magyar-szlovák határon

Völner Pál infrastruktúráért felelős államtitkár és Érsek Árpád, a szlovák Közlekedési, Építésügyi és Regionális Fejlesztési Minisztérium államtitkára újabb kétoldalú megállapodások aláírásával zárták a közlekedési kapcsolatok fejlődése szempontjából látványos eredményeket hozó idei évet. A felek a 2011-ben megépült Ipoly-hidak létesítéséről szóló nemzetközi szerződések módosításait véglegesítették és közös szándéknyilatkozatot fogadtak el az átkelők elnevezéséről 2011. december 20-án, Budapesten.

A Rárópuszta és Rárós, valamint Szécsény és Pető településeket összekapcsoló hidak megépítéséről 2007-ben született megállapodás. A szerződések módosítását az tette szükségessé, hogy a projektek végrehajtása során a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. több közbeszerzési feladat elvégzését is átvette a gyorsabb megvalósítás érdekében az erre korábban kijelölt szlovák kerületi önkormányzattól. Az elfogadott szándéknyilatkozat szerint a rárósi hidat Madách hídnak, a szécsényi hidat Katalin hídnak nevezik majd el.

2011 a kétoldalú közlekedési kapcsolatok fejlődése szempontjából rendkívül eredményes évnek bizonyult. A magyar és a

szlovák kormány az összehangolt tervezés és építés érdekében júniusban kijelölte a Miskolc és Kassa közötti gyorsforgalmi út határmetszéspontját. Nyár óta ismét nyitott a gépjárműforgalom előtt a sátoraljaújhelyi határhíd, így a két ország közötti határátlépéshez már nem kell a várost elkerülő országúti határátkelőhelyig autózniuk a helyieknek. Az Új Széchenyi Terv forrásaiból sorra épülnek a határon átnyúló kerékpárutak is Magyarország és Szlovákia között.

Folyamatosak a hídépítések: a két elkészült Ipoly-átkelőt további kettő követi majd a folyó pest megyei szakaszán. Az Új Széchenyi Terv nemzeti programjának részeként új Duna-híd teremt majd öss-

szeköttetést Komárom és Révkomárom között. A fejlesztésekről szóló megállapodások előkészítés alatt állnak.

A két ország között korábban fennállt közlekedési kapcsolatok helyreállítását, az új összeköttetések létesítését jelentősen felgyorsíthatja egy véglegesítésre váró keretegyezmény. Jelenleg bármely határmenti infrastruktúrafejlesztés kizárólag államközi megállapodás alapján indítható. Az új előírások szerint a kisebb léptékű építkezések (helyi közutak, kerékpárutak) esetén elegendő lesz a kivitelezőknek megállapodniuk. A keretegyezmény aláírása a jövő év első felében várható.

Emlékezés a Don-kanyar magyar hőseire

A II. Magyar Hadsereg 1943. januári Don-kanyari katasztrófájáról tartott megemlékezést a Rákóczi Szövetség az oroszlanói evangélikus gyülekezet imatermében. Vitéz Nagy Csaba, a szövetség oroszlanói elnöke elmondta: tizenötödik alkalommal rendeznek megemlékezést a második Mohácsként is nevezett katasztrófáról, amely a magyar hadtörténelem legnagyobb emberáldozatot, 150 000 hősi halottat követelő tragédiája volt.

A vetített képes előadást Bodnár Béla tanár úr tartotta. A doni katasztrófa politikai előzménye a trianoni országcsönkítés volt, amely meghatározta az ország német és olasz szövetségi kapcsolatrendszerét. Az 1942 nyarán kiszállított hadseregnek rendkívül hosszú, kétszáz kilométeres frontszakaszt kellett volna tartania, három olyan hídfőállással, amely az oroszok kezén volt, s amelyből kettőt nem sikerült elfoglalnunk. Emellett rossz és kevés haditechnika és utánpótlás állt rendelkezésre. Az 1943. január 12–13-án lezajlott ütközet teljesen megsemmisítette a II. Magyar Hadsereget.

A megemlékezők ma már a Rudkino és Boldirjevka települések mellett felállított központi emlékműveknél róhatják le kegyeletüket. Ide gyűjtötték össze az azonosított magyar katonák földi maradványait.

Az oroszlanói megemlékezők koszorúkat helyeztek el az evangélikus templom falán

lévő emléktáblánál, ahol Farkas Etelka lelkeszasszony tartott igei áhítatot. Az előadás és a koszorúzáson részt vett Czunyiné dr. Bertalan Judit egy. képviselőasszony, Takács Károly polgármester, Papp Péter alpolgármester, Vargáné Vojnár Katalin, Gyuga Mihály, Rajnai Gábor és Szabó Mihály képviselők, illetve Lázár Mózes, az OSZ Zrt. vezérigazgatója.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

AutoNet: Transnational Automotive Network in Central Europe

Nemzetközi együttműködés a Régió autóiparának fellendítésére

Az AutoNet („Transnational Network of Leading Automotive Regions in CE”, 2CE201P1) egy országhatárokon átnyúló, együttműködési projekt, amely az Európai Unió Közép-Európai Transznacionális Programja keretében, az autóipar területén valósul meg.

A Közép-Pannon Zrt. partnerségével megvalósuló, 7 ország (Magyarország, Csehország, Szlovákia, Szlovénia, Olaszország, Lengyelország, Németország) 9 szervezetéből álló, a projekt megvalósítására vállalkozó konzorcium 3 éven át tartó munkájában regionális szintű fejlesztési és innovációs szervezetek, illetve autóipari klaszter-menedzsment szervezetek vesznek részt. A 2010. márciusában kezdődött, mintegy 250 ezer euró összköltségű projekt legfontosabb céljai:

- új, Közép-Európa autóipari innovációját támogató szolgáltatások kialakítása,
- termelési és K+F együttműködéseket eredményező, határon átnyúló üzleti kapcsolatok létrejötte,
- valamint az autóipart támogató szakpolitika cél- és eszközrendszerének a térség igényeire alapozott megújítása.

A Közép-Pannon Zrt. meghatározó szerepet tölt be a nemzetközi konzorcium szervezetrendszerében, hiszen a projektben szakmai munkacsomag vezetésére vállalkozik. A Zrt. által koordinált, tavaly márciusban indult tevékenységek eredményeként leltár készült az egyes régiókban működő, jelentősebb autóipari vállalatokról, klaszter-szervezetekről, az uniós- és az egyes nemzeteket jellemző, az autóipart támogató szakpolitika intézményeiről, cél- és támogatási eszközrendszeréről és az eredményesen működő, bevált gyakorlatokról. Az elkészült leltárak alapozzák meg az autóipar fejlődési irányait mutató stratégiákat, melyek nemzetközi együttműködések erősödésé-

Bulyáki István, az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter elnöke a régió autóipari vállalkozásai határon átnyúló üzleti kapcsolatainak erősödését várja az AutoNet projektől.

hez, a partnerrégiók szervezeteinél bevált, jó gyakorlatokra alapozott termék- és szolgáltatásfejlesztésekhez, beszállítói kooperációkhoz, valamint a támogató szakpolitika megújításához nyújtanak kiinduló alapeleket.

A regionális helyzetkép felmérése alapján a régió vállalkozásai részéről egyértelmű igény mutatkozik nemzetközi üzleti partner-kereső („MatchMaking”) rendezvényeken, marketing-célzatú kiállításokon való részvételre, nemzetközi környezetben bevált termelési és menedzsment módszerek megismerésére és lehetőség szerinti alkalmazására, szakmai tapasztalatszerzésre, szakembercserére. Elmondható, hogy a jelentkező igények kielégítése terén kitűnő lehetőséget biztosított a projekt eddigi 3, – a beszállítói kapcsolatokra, a mechatronikára és az autóipari elektronikai megoldásokra fókuszáló - Tapasztalatcsere Szeminárium („Exchange of Experiences Seminars”), illetve a Nyitrán, Milánóban, Rzeszówban, Lipcsében és Oszttravában megrendezett üzleti partner-kereső rendezvényeken való részvétel.

A Közép-Pannon Zrt. projektben jelentkező feladatait szoros együttműködésben végzi a régió fejlesztéspolitikai szervezeteivel, vala-

mint két kiemelkedő iparági klaszterével, az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter, valamint a Közép-dunántúli Regionális Innovációs Klaszter fúziójából e hetekben kialakuló Bakony-Balaton Járműipari- és Mechatronikai Klaszterrel, valamint a Vértess-Duna Járműipari Klaszterrel.

2012 tavasza különösen mozgalmasnak ígérkezik a projekt életében, hiszen a régió iparági vállalkozásai 3 újabb üzleti partner-kereső rendezvényen, - Isztambulban, Kijevben és Milánóban – találkozhatnak uniós és uniós kívüli székhelyű vállalkozásokkal, szervezetekkel egyaránt. Az eseményekre történő regisztráció a projekt www.autonet-central.eu honlapján keresztül nyitott az érdeklődők számára, melyhez szükség szerinti szakértői segítséget Kovács Tamástól, a Közép-Pannon Zrt. munkatársától kérhetnek a kovacs.tamas@kprf.hu elektronikus levélcímen.

Azt pedig, hogy a nemzetközi tapasztalatok mennyire hatékonyan épülhetnek be a hazai gyakorlatba, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy idén januárban, az Ajkai Járműipari- és Mechatronikai Klaszter 1. Éves Konferenciájának résztvevői, az AutoNet projekt gyakorlatát követve, üzletember-találkozón vettek részt a rendezvény zárásaként.

Az AutoNet projekt a Central Europe Programban az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

Tízéves a Regio Regia magazin

2001. december 15-én, pontosan tíz évvel ezelőtt jelent meg a KEM-Bridge Off-Line magazin, a Regio Regia elődje. Kezdetben 16 oldalon adtunk hírt Komárom-Esztergom megye gazdaság, kulturális és társadalmi életéről, majd az uniós csatlakozás után hol 48, hol 64, hol pedig 128 oldalon a Közép-dunántúli Régió történéseiről. Két szép emlék felidézésével köszöntjük az évfordulót.

A hálás plébános

Lapunk történetének kezdetén címlapunkon mindig valami jeles eseményt, vagy az aktuális dátumhoz köthető dolgot örökítettünk meg. 2006. decemberében, a karácsonyi számhoz az előszállási, illetve nagykarácsonyi templomban felállított betlehemet választottuk témának, természetesen a kezdeményezést, hagyományőrzést bemutató cikkel kiegészítve.

Amikor eljuttattunk egy nagyobb mennyiségű újságsomagot az ottani plébánoshoz, Mihályfi Miklóshoz, ő menten tollat ragadott, és a következő levélben köszönte meg munkánkat:

Tisztelt Főszerkesztő úr!

Levélben is szeretném megköszönni, hogy elhozta a Regio Regia újságot a plébániára és nem csupán egy példányt, hanem egy egész csomagot! Éppen ez szerepelt a „legmerészebb álmaimban”, miután az interneten rátaláltam, hogy az újság decemberi számának címlapfotója a betlehemünk lett.

Egyszóval nagyon örültem a címlapnak és a szép beszámolóknak. Tudom, hogy saját erőből sosem érhetünk volna el egy címlapra kerülést, mely több száz ezer forint is lehet, ám most megkaptuk ajándékba. Köszönjük!

Ráadásul számomra ez egy jelkép is, mert pár nappal vízkereszt után érkezett, vagyis idén 4 király járt felénk: hoztak aranyat, tömjént és mirrhát, valamint egy óriási reklám-ajándékot, címlapfotót! Mai korunkban ez néha még az aranynál is többet ér.

A többi cikkbe is érdeklődve olvastam bele és nagy örömmel találkoztam a szerzők között Hajdufy Eszter nevével. Ő a magyar betlehem kezdeteinél igazi lelkesedéssel és kedvességgel tudósított a történelemről. Kérem, hogy alkalom adtán adja át neki is üdvözlőletemet,

Tisztelettel üdvözlö, *Mihályfi Miklós*

Előszállás, 2007-01-11

Elégedett Kossuth-díjas

2007 nyarán adtuk ki az első művészeti különszámunkat, amelyben a régió városaihoz kötődő alkotókról készítettünk portrékat. Külön öröm számomra, hogy soraikban számos Kossuth-díjas művésszel készíthettem interjút. Egyikőjükkel, az egykori herendi tervezővel, Schrammel Imre keramikussal Budapesten, az Ernst Múzeumban találkoztam. Az újságíró sokszor szorongással lát neki a munkának, amikor kiváló emberekkel beszélget, akik a maguk területén óriási dolgokat tettek. Vajon mit szól az interjúalany az elkészült íráshoz? Nos, Schrammel Imre igazán nem fukarkodott a dicsérő jelzőkkel alábbi levelében:

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Köszönöm az előadott folyóiratot.

A címlapra jól válogatta Benéj-felvételeket, melyet az Ernst Múzeumban felvettünk. Örülök annak is, hogy a herendi preszeptumra fordította a hangot, mert ezt igazán ott olvastam. Kedves volt tudni, hogy a felvétel sikeresen megvalósult. Sajnos nem tudom, sikerült-e a felvétel?

További sikeres munkát kívánok Önnek!

Tisztelettel:
Schrammel Imre

Rp. 2007. júl. 26.

Úgy gondolom, lapunk presztízisének növekedését, elismertségének fokozódását jelentik a fenti levelek, amelyekhez hasonlókat előtte, és azóta is rendszeresen kapunk. Köszönjük partnereinknek az elmúlt tíz évet, és reméljük, hogy még legalább ennyi ideig szolgálhatjuk a régió önkormányzatait, vállalkozóit, kiváló személyiségeit, és természetesen a szélesebb olvasóközönséget!

Veér Károly

Diplomaátadó ünnepély a Pannon Egyetemen

A Pannon Egyetem Mérnöki, Modern Filológiai és Társadalomtudományi valamint Műszaki Informatikai Kara január 27-én tartotta diplomaátadó ünnepélyét Veszprémben, melyet Dr. Friedler Ferenc, rektor nyitott meg. 279 hallgató vette át a diplomáját.

A rektor arra mutatott rá, hogy a most átadott diploma attól lesz értékes, hogy a hallgatók a Pannon Egyetemen tanultak. Az ide jelentkező diákoknak ugyanis tanulmányaik kezdetén az oktatási intézmény partnerséget ajánlott fel, amely egy hosszú távú, sikeres szakmai karrier biztosítója.

Szőcs Géza államtitkár az emberi kíváncsiságra hívta fel a figyelmet. Ennek köszönhetően szerzi meg az ember azt a tudást, amelyet aztán képes megőrizni és továbbadni, olyan intézményesített keretek között például, mint az oktatás. A magas rangú állami képviselő alkotásra, szellemi kincseik kamatoztatására buzdította a végzeteket.

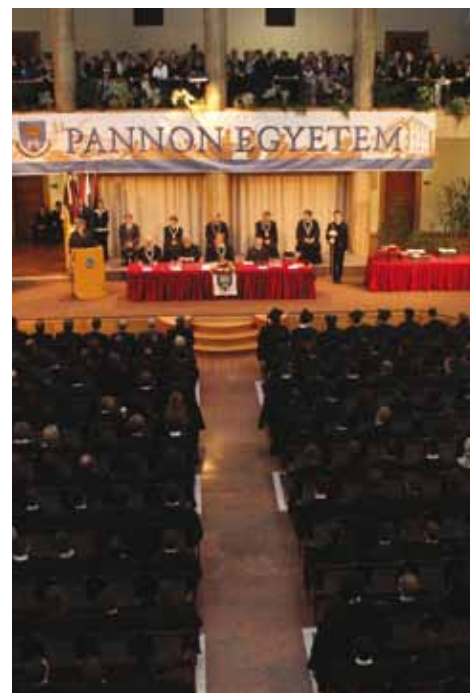
A mérnöki pálya fontosságára helyezte a hangsúlyt Dr. Gyulai József akadémikus,

a NOVOFER Alapítvány kuratóriumának elnöke: minél több fiatalnak kell ezt a pályát választani, és olyan megoldásokon kell munkálkodniuk, mellyel a Föld lakhatóbbá válik. Némédi Lajos, Veszprém Megyei Jogú Város alpolgármestere kiemelte: egy hosszú, fáradságos út végére értek a hallgatók. Tudásukat a Haza boldogulására kell fordítaniuk.

Ünnepi beszédében Dr. Horváth Géza, a Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar dékánja azt emelte ki, hogy a megszerzett tudást nem vehetik el senkitől.

Az ünnepség keretében számos kitüntetést vehettek át a szakmai legjobbjai.

Az intézmény 279 végzőse nevében Berta Balázs mérnök informatikus szakos hallgató búcsúzott el, majd a diplomák átadása következett.

Kincsekkel teli temetőre bukkantak Jásdon

A Veszprém megyei településen folyó csatornázási munkálatok közben eddig csaknem negyven sírt tártak fel, de a számuk becslések szerint megközelítheti a kétszázat a közművesítés területén. A rendkívül gazdag leletanyagból kiemelkedőnek számítanak a teljes csontvázak mellett a csak az Árpád-korra jellemző ezüst hajkarikák, de a helyenként mintegy kétméteres csatornaárkokból 12. századi pénzérmék, számszerű nyílhegy és római kori pénzérme is előkerült – sorolta Pintér László régész, a Veszprém Megyei Laczkó Dezső Múzeum munkatársa.

A temetőt a 11. századi közösség létesítette feltehetően az 1164-ben alapított bencés monostor mellé, és egészen a török hódítás koráig, a 16. század végéig használhatták. Akkor a monostor a faluval együtt teljesen elpusztult – tette hozzá. A napokban megkezdett ásatás során az egykori monostor faragott kövei ugyancsak a felszínre kerültek az Árpád-kori téglák és kerámiák mellett.

Pintér László tájékoztatása szerint a korabeli temetkezés jellegzetessége, hogy a templom körüli sírgödröket a felkartól a fejrészig terméskövel rakták körbe. Ez a hagyomány a 12. század körül elhal.

A Jásdon előkerült leletanyagot restaurálásra, feldolgozásra a Laczkó Dezső Múzeumba szállítják, és a település tervei szerint falutörténeti kiállításon mutatják majd be.

Az ásatásokat tavasszal folytatják. A szakember a temető feltárása mellett fontosnak tartaná a csatornázáson kívül eső omladékréteg további kutatását is, amely az egykori jásdi bencés monostorról szolgáltatna bővebb adatokat.

Henkel program 20 000 óvodásnak

A Henkel Magyarország Kft. a Léghajó Programmal együttműködve 2011 tavaszán országos eseménysorozatot indított. A társadalmi célú program, melynek összege 2 millió forint, Budapest és 9 megye 173 óvodájának nyújtott lehetőséget arra, hogy pedagógusaik átfogó elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek a hirtelen kialakuló, életet veszélyeztető balesetekről és gyermekbetegségekről, valamint azok kezelési módjáról. Az év során összesen 1663 pedagógushoz eljutott ismeretanyag 19 190 gyermek biztonságos felügyeletét teszi lehetővé. A program utolsó állomásának Komárom-Esztergom megye adott otthont.

A Henkel Magyarország országos programjának célja, hogy az elsősegélynyújtó kurzusokon résztvevő óvónők olyan használható elméleti és gyakorlati tudásra tegyenek szert, amelyek segítségével határozottan és szakképzetten tudnak cselekedni veszélyhelyzetek

esetén. Az eseménysorozat keretében a Léghajó Program szakemberei – a vészhelyzeteket gyakorlatban is ismerő, évtizedes gyakorlattal rendelkező orvosok, diplomás nővérek – oktatnak az óvodásokat érintő leggyakoribb vészhelyzetekről, betegségekről és azok kezelési módjáról.

A Budapestet és 9 megyét érintő program, melynek támogatási összege 2 millió forint, 173 óvoda összesen 1663 pedagógusának adott lehetőséget gyermek elsősegélynyújtó ismeretek elsajátítására. A megszerzett ismeretanyag összesen 19 190 gyermek biztonságos felügyeletét teszi lehetővé. A megyék kiválasztásakor fontos szempont volt, hogy a képzések olyan helyre jussanak el, ahol erre a legnagyobb szükség van. A Henkel egy-egy kurzust azoknak a településeknek is nyújtott, ahol Magyarországban működik.

Az országos program utolsó állomásának Komárom-Esztergom megye adott

otthont, ahol két tanfolyam megtartását tette lehetővé a vállalat. A képzésen résztvevő intézményeket a megadott szempontok alapján a Környei, valamint a Tatabányai Önkormányzat jelölte ki. A kurzusokon összesen 30 óvónő vett részt Környe, Tatabánya és Szákszend 15 óvodájából, ahova összesen 1962 gyermek jár. A tanfolyamon részt vevő óvodák megkapják a Léghajó Program védjegyének számító matricát is, amely a szülők számára ad jelzést arra, hogy az intézményben elsősegélynyújtásból is felkészült óvónők dolgoznak.

A Henkel Magyarország, társadalmilag felelős vállalként, a Henkel Smile programján keresztül rendszeresen támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek hozzájárulnak a társadalom pozitív irányú fejlődéséhez. Tavalyi programjának keretében például hordozható defibrillátort adományozott több, a telephelyei vonzáskörzetében működő intézmény számára.

Mindig legyen útitársa!

FORRÁS
élmény hallgatni

FM 97.8

www.forrasradio.hu

Kiállítás és album a jótékonyág jegyében

Görgényi festmények a Rigó-gyűjteményből

Görgényi István tatabányai festőművész hagyatékából nyílt kiállítás decemberben Tatabányán, a Jászai Mari Színház Népház galériájában. A tárlatot Rigó Erik, a gyűjtemény tulajdonosa, valamint P. Tóth Enikő művészettörténész ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, különös tekintettel a művész 1956-os festményeire.

Görgényi István festőművész egy bányai bányászcsalád gyermekeként született 1917-ben. Aba Novák Vilmos és Bottka Miklós főiskolai tanárok műtermében fejlesztette rajztudását. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványaként, 1942-ben szerzett diplomát. Tanulmányúton volt Bécsben és Münchenben. Tanulmányai befejeztével visszatért Tatabányára, ahol bányásként dolgozott, később rajztanárként és grafikusként tevékenykedett. Bekapcsolódott a Bányász Képzőművész Kör munkájába, 1957-58-ban vezetője is volt a szakkörnek. A Művészeti Alap tagja volt és 1973-ban hunyt el.

Gazdag, közel ötszáz darabnyi alkotást hagyott az utókorra, melyet a tatabányai Rigó Erik fedezett fel egy megyeszékhelyi ház pincéjében. Megvásárolta a gyűjteményt és még abban az évben, a Tatabányai Múzeum kiállításán mutatott be abból egy válogatást, mely azóta az ország számos városába, de határainkon túlra, Székelyudvarhelyre is eljutott már. A mostani kiállításon a legnagyobb hangsúlyt az október 23-i események kapcsán készült képek kapták, ezeken az olajfestményeken a forradalom történései elevenednek meg. A sötét háttérből felfénylő, előaranyló színek alkotják a formákat, felületeket. Rá-

adásul a képek rejteki módon, egy újabb réteggel átfestve vészték át az elmúlt ötven év politikai viharait, és csak a szakértő restaurálás során kerültek napvilágra. – Görgényi művészetét végigkísérik a keresztény-vallásos motívumok, melyek legtöbbször történelmi tárgyú festményein jelennek meg. A jelképeket gyakran alkalmazó, sokszor magát a képet is jelképként értelmező festő olyan képi világot hozott létre, melyben egyszerre jelen-

nek meg a hagyományos, valamint a saját gondolkodásmódjából fakadó, különleges szimbolikájú művek. A hagyatékon belül önálló tematikai egységet képeznek az 1956-os eseményekhez kapcsolódó festmények. Ez a képzőművészeti anyag kiemelkedő olyan szempontból is, hogy az 1956-os témakört megjelenítő ismert grafikák mellett az 1950-es, 1960-as évekből, egy művész kezéből származó, ilyen nagy számú olajfestményről a Görgényi-festmények előkerüléséig nem volt tudomásunk – mondta a kiállítás megnyitóján P. Tóth Enikő művészettörténész.

A gyűjteményből a tulajdonos önálló albumot is készített Dallos István és Szamódy Zsolt ragyogó műtárgyfotóival és P. Tóth Enikő bevezető tanulmányával. Egyedülálló, értéket teremtő emlékkönyv született, méltó helyre téve Görgényi munkásságát a művészetek történetében. Az album megjelenítésével, a támogatói hozzájárulásából a Rotary Club kétfélmillió forintot különít el egy szívűtőtre váró beteg gyermek gyógykezelésére.

Rigó Erik a frissen megjelent albumot bemutatva elmondta, hogy a Görgényi festményeket tartalmazó könyv megrendelhető a Derik Hungária Kft-nél (2890 Tata, Kosztolányi u. 2.), a 34/586-273-as telefonon, vagy akár e-mailben: info@derik.hu címen. A kötet ára 6000 Ft, a támogatói hozzájárulásokat a 10300002-40003753-49020054 számú bankszámlán gyűjtik.

Bábolna újabb céggel gyarapodott

Felépült az Aliter-P Kft. új központi telephelye

Az 1997 óta Banán működő, főleg a Big Dutchman sertés-technológiák értékesítésével, telepítésével és szervizelésével foglalkozó vállalkozás 2010. júliusában nyújtotta be telephely-fejlesztési pályázatát. A 191 millió forint összköltségű új központ - melyhez több mint 76 millió forint támogatást nyert a vállalat a Közép-dunántúli Operatív Program keretében - Bábolnára került. Az ünnepélyes átadón Peresztegi Gábor ügyvezető igazgató méltán lehetett büszke az új komplexumra.

Peresztegi Gábor ünnepi köszöntőjében elmondta, hogy a siker a közös munka eredménye, egyúttal egy-egy oklevél átadásával fejezte ki köszönetét a német partnercégnek, az új telephely terveit elkészítő Komplex Kft.-nek, a generálkivitelezést végző Klinkert-Bau Kft.-nek, valamint Bábolna városának. Az ünnepség szívet melengető, kedves színfoltja volt, amikor a cégvezető egy gyönyörű csokor virággal köszöntö meg felesége kitartó támogatását. A rövid cégtörténetet és a sertéságazat jövőjére vonatkozó optimista gondolatokat követően Szépe Ferenc, a Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője beszélt a kormány mezőgazdasági fejlesztésekre vonatkozó elképzeléseiről, a Nemzeti Vidékfejlesztési

Stratégiáról, benne a sertéságazat modernizálásának terveiről.

Czúnyiné dr. Bertalan Judit, kormány megbízott, a körzet országgyűlési képviselője köszöntőjében arra is rámutatott, hogy a kormányzat éppen az ilyen hazai közép vállalkozásokra építve képzei az ország megújulását, a növekedés beindítását.

Dr. Horváth Klára, Bábolna város polgármestere örömet fejezte ki, hogy városuk egy ilyen sikeres céggel gyarapodhatott, és annak érdekében, hogy az eredmények ezután még jobbak legyenek, átadta a cégvezetőnek a város szerencsepatkóját.

Az ünnepi beszédeket követően a meghívott vendégek megtekinthették a legkorszerűbb

technológiákat is magába foglaló épület-együttest. A modern informatikai eszközökkel felszerelt irodák, kiszolgáló helyiségek mellett egy 70 m²-es bemutatóterem, valamint egy 560 m²-es raktárcsarnok is helyet kapott a komplexumban.

Az ünnepi aktust Popovics György, a Megyei Közgyűlés elnökének pohárköszöntője zárta, melyből azt is megtudhattuk, hogy az Aliter-P Kft. ügyvezető igazgatójára a közös ügyek támogatásakor is számíthat az itt élők.

Cseh Teréz

A tető- hőszigetelés piacára lép a Bramac

A Bramac Therm teszi teljessé a Bramac tetőrendszereket

Minden, a házon elvégzett korszerű felújítás hosszú távú befektetés, amely nem csak komfortérzetünket javítja, hanem hosszú távon pénztárcánkat kímélő megoldás is. Az energiaárak folyamatos drágulása miatt tudatos tetőfelújítással jelentősen csökkenthetők a fűtési költségek. Éppen ezért fejlesztette ki új hőszigetelőrendszerét a Bramac, melynek előnyös tulajdonságait sajtótájékoztató keretében ismertette meg a média képviselőivel.

Az energia elsősorban az épülethatároló szerkezeteken át megy veszendőbe – különösképpen a tetőn keresztül. A tető szigetelése tehát alapvető része egy energiahatékony otthonnak. Ha tetőfedés vagy tetőfelújítás előtt állunk, akkor minden esetben érdemes elgondolkodni egy korszerű tető-hőszigetelési rendszer beépítésén.

Az eddigi gyakorlat szerint a hőszigetelés szarufák között került elhelyezésre, jobb esetben a tetőtér felőli oldalra került még egy réteg hőszigetelés lécvázak közé szorítva. Ennek két hátránya van, egyik, hogy a szarufák és lécvázak hőhidat jelentenek a szerkezetben, másrészt értékes teret ve-

sztünk el a lakótérből. Az előbbi hátrányokon túl meg kell említeni, hogy a szigorú hőtechnikai követelményeknek ezekkel a megoldásokkal egyre nehezebben lehet eleget tenni.

A jövőbeni megoldást a szarufák felett,

felületfolytonosan elhelyezett hőszigetelés jelentheti, akár önmagában, akár meglévő, szarufa között elhelyezkedő hőszigetelés kiegészítéseként. A szarufa feletti elhelyezési mód tetőfelújításoknál kifejezetten előnyös, mert a belső burkolat érintetlenül maradhat, csökkentve ezáltal a költségeket, és növelve az ott lakók kényelmét.

Ez vezette a Bramac Kft.-t, amikor eldöntötte, hogy a szarufa felett elhelyezhető hőszigeteléssel, a Bramac Therm hőszigetelő rendszerrel piacra lép, és termékkínálatát illetően a két fő piaci szegmens számára - új tetőkhöz és tetőfelújításokhoz - kínálja a legkorszerűbb megoldásokat. Új tető építéséhez a Bramac Therm Topot (0,022 W/mK hővezetési tényezővel), felújításokhoz pedig a Bramac Therm Kompaktot (0,024 W/mK hővezetési tényezővel és páraáteresztő tulajdonságokkal) javasolja a cég.

A Bramac új megoldásairól azt is fontos tudni, hogy az új hőszigetelő rendszer minden tetőfedőanyaghoz illeszkedő megoldást biztosít.

További információk: www.bramac.hu/termek/bramac-therm.html

Adatbázisstervezés

**Grafikai tervek,
digitalizálás**

**Teljes körű
szerverhosting**

Szoftverfejlesztés

Keresőmarketing

21. századi technikák

Nincs még weblapja?
Elégedetlen jelenlegi oldalával?
Alacsony a látogatottsága?

FORDULJON HOZZÁNK!

Cégünk több mint 10 éves tapasztalattal áll régi és új ügyfelei rendelkezésére. Egyedi kialakítás, állandó hozzáférés, számtalan fejlesztési lehetőség, teljes körű webmarketinges megoldások!

**Kérje referenciáinkat és
ajánlatunkat!**

**Hívja most!
34/310-971**

Webstúdió - Visszafogott árak - Profi csapat

2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.,
Tel./fax: 34/310-971, e-mail: info@weblapstudio.com

VP Nyomda hirdetés